

Senat
Rzeczypospolitej Polskiej
V kadencja

Sprawozdanie Stenograficzne

z 28. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w dniu 21 listopada 2002 r.

Porządek obrad

28. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

w dniu 21 listopada 2002 r.

1. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.*
2. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw.
3. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy.
4. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego.
5. **Stanowisko** Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym.

Obecni senatorowie: *według załączonej do protokołu listy obecności.*

Obecni goście i przedstawiciele urzędów:

Ministerstwo Obrony Narodowej	– podsekretarz stanu Piotr Urbankowski
Ministerstwo Finansów	– podsekretarz stanu Tomasz Michałak
	– podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz
Ministerstwo Gospodarki	– podsekretarz stanu Ewa Freyberg
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	– sekretarz stanu Zbigniew Sobotka

* Zgodnie z art. 123 ust. 1 Konstytucji RP Rada Ministrów określiła projekt ustawy jako pilny.

(Początek posiedzenia o godzinie 9 minut 08)

(Posiedzeniu przewodniczą marszałek Longin Pastusiak oraz wicemarszałkowie Kazimierz Kutz i Jolanta Danielak)

Marszałek Longin Pastusiak:

Proszę państwa senatorów o zajmowanie miejsc.

Otwieram dwudzieste ósme posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(Marszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską)

Na sekretarzy posiedzenia wyznaczam pana senatora Krzysztofa Szydłowskiego oraz pana senatora Zbigniewa Gołąbka.

Bardzo proszę panów senatorów sekretarzy o zajęcie miejsc przy stole prezydalnym.

Wysoki Senacie, w dniu 16 listopada bieżącego roku zmarł pan Zenon Nowak, senator trzeciej kadencji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Proszę wszystkich państwa o powstanie i uczczenie minutą ciszy pamięci zmarłego senatora Zenona Nowaka.

(Wszyscy wstają) (Chwila ciszy)

Dziękuję.

Wobec niewniesienia zastrzeżeń do protokołów dwudziestego piątego i dwudziestego szóstego posiedzenia Senatu stwierdzam, że protokoły tych posiedzeń zostały przyjęte.

Doręczony państwu senatorom projekt porządku obrad dwudziestego ósmego posiedzenia Senatu obejmuje:

1. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

2. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw.

3. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy.

4. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy.

5. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego.

6. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym.

7. Stanowisko Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu usług ratownictwa medycznego.

Przypominam Wysokiej Izbie, że ustawa, która ma być omawiana w punkcie pierwszym dzisiejszych obrad, została wniesiona przez Radę Ministrów w trybie art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jako projekt pilny. W tym przypadku, zgodnie z art. 123 ust. 3 konstytucji, termin rozpatrzenia ustawy przez Senat wynosi czternaście dni.

Przypominam ponadto, że zgodnie z art. 71 ust. 2 regulaminu naszej Izby do postępowania w sprawie ustaw pilnych nie mają zastosowania art. 16 ust. 3 pkty 1 i 2 oraz terminy określone w art. 32 ust. 2 i art. 34 ust. 2 Regulaminu Senatu.

Proponuję rozpatrzenie punktu trzeciego, szóstego oraz siódmego projektu porządku obrad pomimo, że sprawozdania komisji: Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy; Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym; Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia w sprawie ustawy o świadczeniu usług ratownictwa medycznego, zostały dostarczone w terminie późniejszym niż określony w art. 34 ust. 2 Regulaminu Senatu.

Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Wysoka Izba przyjęła przedstawioną propozycję.

(Senator Krystyna Sienkiewicz: Panie Marszałku!)

Pani Senator Sienkiewicz.

Senator Krystyna Sienkiewicz:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Proszę uprzejmie – i zgłaszam to panu marszałkowi do rozważenia – o usunięcie z porządku obrad punktu siódmego, według dotychczasowej numeracji: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu usług ratownictwa medycznego.

Uzasadniam to w sposób następujący. Sprawozdanie zawiera około dziesięciu poprawek do ustawy, a ponieważ znalazło się ono w skrytkach dopiero dzisiaj rano, wymaga jeszcze zastanowienia się i ewentualnej analizy dotyczącej wpływu tych poprawek i tej ustawy na ustawę macierzystą, czyli na ustawę o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Stąd też bardzo proszę pana marszałka i Wysoki Senat o to, by ta niezwykle potrzebna okołobużetowa ustawa o świadczeniu usług ratownictwa medycznego była rozpatrzona na dwudziestym dziewiątym posiedzeniu Senatu, a czas pomiędzy tymi posiedzeniami mógł być wykorzystany na ewentualne ekspertyzy i analizę zmiany tej ustawy. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy są inne głosy w tej sprawie? Tak. Pan senator Noga...

(*Senator Marian Noga:* Panie Marszałku, chciałbym prosić o skreślenie z porządku obrad punktu czwartego...)

Ale, Panie Senatorze, my w tej chwili omawiamy inną propozycję – wniosek zgłoszony przez panią senator Sienkiewicz.

Czy ktoś jeszcze w sprawie wniosku o przesunięcie ustawy o ratownictwie na następne posiedzenie Senatu? Nikt.

Skoro nie ma sprzeciwu, to rozumiem, że Wysoka Izba przyjęła propozycję przesunięcia tego punktu – przypominam, że jest to ostatni punkt porządku obrad – na następne posiedzenie.

Pan senator Noga.

Senator Marian Noga:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Marszałku, proponuję skreślenie z porządku obrad punktu czwartego, czyli ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy.

Chodzi o to, że w ustawie tej przewiduje się wykorzystanie środka specjalnego podwyższającego kapitał zakładowy Agencji Rozwoju Przemysłu, który to środek specjalny ustanawia inna ustawa, a mianowicie ustawa o zmianie ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz

niektórych innych ustaw. Proponuję rozpatrywać te ustawy łącznie na następnym posiedzeniu Senatu. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo.

Czy w tej sprawie ktoś z państwa senatorów chciałby się wypowiedzieć?

Dziękuję. Nie ma zgłoszeń.

Rozumiem, że propozycję przyjmujemy.

Stwierdzam, że Senat zatwierdził porządek obrad dwudziestego ósmego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji wraz z zaproponowanymi zmianami.

Informuję, że głosowania w sprawie rozpatrywanych ustaw zostaną przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu w dniu dzisiejszym.

(*Senator Marian Żenkiewicz:* Panie Marszałku, proszę o głos...)

Pan senator Żenkiewicz...

(*Senator Marian Żenkiewicz:* Panie Marszałku, proszę o głos w sprawie formalnej...)

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Marian Żenkiewicz:

Ale ze względu na wagę tej sprawy pozwolę sobie przemawiać z mównicy.

(*Wesołość na sali*)

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Chciałbym poinformować wszystkich państwa senatorów, że w dniach od 19 do 21 listopada tego roku odbyło się Zgromadzenie Północnoatlantyczne, jego sesja plenarna miała miejsce w Istambule. Na sesji tej omawiano między innymi sprawy organizacyjne i dokonano wyboru zastępców przewodniczącego tego zgromadzenia.

Pragnę też poinformować, że w wyniku tajnego głosowania, w czasie którego o wymienioną funkcję ubiegało się pięciu kandydatów, nasz przedstawiciel, pan marszałek profesor Longin Pastusiak, zdecydowanie wygrał. Pokonał przy tym przedstawicieli tak silnych delegacji jak delegacja Stanów Zjednoczonych, Francji czy też Włoch.

Pragnę z całą odpowiedzialnością powiedzieć – i proszę tego nie traktować, Panie Marszałku, jako zwykłych objawów kurtuazji wobec pana – że pan marszałek jest postacią numer jeden w tym zgromadzeniu, cieszy się niezwykłą estymą, występuje bardzo aktywnie w wielu sprawach, ma bardzo wielu przyjaciół i jest doskonale zorientowany w sprawach dotyczących funkcjonowania tego zgromadzenia.

Dla mnie jako członka tego zgromadzenia wynik tajnego głosowania i zdecydowane zwycięstwo pana marszałka Longina Pastusiaka w wyborach wiceprzewodniczącego to wyraz szacunku i uznania, zarówno dla jego osoby, jak i dla pracy pol-

(senator M. Żenkiewicz)

skiej delegacji, a tym samym i dla przedstawicielstwa naszego państwa.

Proponuję, abyście państwo uczcili to oklaskami. (Oklaski)

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo. Ale mam wątpliwości, czy to była kwestia formalna. (Wesołość na sali)

(Senator Marian Żenkiewicz: Ale wybaczy pan marszałek?)

(Rozmowy na sali)

(Senator Jerzy Adamski: Nasza komisja nie zgłasza sprzeciwu.) (Wesołość na sali)

Wysoka Izbo, chciałbym również poinformować państwa senatorów, że począwszy od dzisiejszego posiedzenia na tablicach świetlnych umieszczonych po obu stronach naszej Izby będzie ukazywała się lista kilku nazwisk państwa senatorów, którzy kolejno będą zabierać głos w dyskusji. Prosiłem naszych informatyków, aby dokonali takiej zmiany systemu. Ułatwi to nam pracę, bo każdy będzie po prostu wiedział, kto jest następnym, kolejnym mówcą. Sądzę, że przyjmiecie państwo ten nowy zwyczaj z zadowoleniem, bo to na pewno usprawni naszą pracę. Ale też w związku z tym proszę państwa senatorów o odpowiednio wcześniejsze zapisywanie się do głosu u senatora prowadzącego listę mówców.

Wysoka Izbo, **przystępujemy zatem do rozpatrzenia punktu pierwszego** porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Ustawa ta została uchwalona przez Sejm na trzydziestym czwartym posiedzeniu w dniu 13 listopada, a następnego dnia została przekazana do naszej Izby. 14 listopada skierowałem, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, ten projekt do Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Tekst ustawy macie państwo w druku nr 260, a odpowiednie sprawozdanie komisji w druku nr 260A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, pana senatora Grzegorza Niskiego, o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Grzegorz Niski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

W imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego mam przyjemność przedstawić sprawozdanie komisji w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku ob-

rony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Komisja debatowała na temat tej ustawy 20 listopada, czyli w dniu wczorajszym. Oto przedstawiane sprawozdanie.

Jednym z dokumentów międzynarodowych, nakładających na Rzeczpospolitą Polską konieczność dostosowania szeregu rozwiązań krajowych do wymogów NATO, jest umowa między państwami stronami Traktatu Północnoatlantyckiego, dotycząca statusu ich sił zbrojnych, sporządzona w Londynie 19 czerwca 1951 r., powszechnie zwana umową NATO SOFA.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 lit. a i b tej umowy do przekroczenia granicy i przebywania na terytorium państwa przyjmującego w stosunku do członków sił zbrojnych wymagany jest jedynie odpowiedni dowód tożsamości wystawiany przez państwo wysyłające oraz indywidualny lub zbiorowy rozkaz wyjazd potwierdzający status osoby lub grupy osób jako członka lub członków sił zbrojnych.

Do praktycznej realizacji tych postanowień wymagane jest jednak wprowadzenie odpowiednich zmian ustawowych. W związku z tym w ramach podjętych przez Ministerstwo Obrony Narodowej działań zmierzających do nowelizacji odpowiednich ustaw w celu ich dostosowania do wymogów określonych w umowie NATO SOFA zaproponowano już w 2000 r. nowelizację ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, w której zawarto odpowiednie przepisy dotyczące dowodów tożsamości dla żołnierzy niezawodowych. W projekcie tej nowelizacji umieszczono też analogiczną propozycję zmiany ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Projekt ustawy został przekazany pod obrady Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej poprzedniej kadencji, jednak z powodu upływu kadencji nie został uchwalony.

W wyniku powyższego problematyka ta nadal nie znalazła odzwierciedlenia w ustawodawstwie krajowym, co skutkuje aktualnie brakiem podstaw do wydawania żołnierzom wyjeżdżającym służbowo za granicę potrzebnych dokumentów osobowych. W efekcie nie korzystamy do tej pory z tej uproszczonej metody i nie stosujemy jej, bo karty tożsamości służą realizacji zarówno umowy londyńskiej, jak i konwencji genewskiej.

Pilna potrzeba wydawania dokumentów osobistych, o których była wcześniej mowa, uzasadnia zawarcie stosownych unormowań w projektowanej ustawie i wyłączenie ich z zakresu projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, znajdującego się obecnie w uzgodnieniach międzyresortowych.

Dokonana analiza wykazała, że karty tożsamości określone w konwencjach genewskich mogą,

(senator G. Niski)

podobnie jak w siłach zbrojnych Stanów Zjednoczonych, Francji czy Danii, pełnić jednocześnie funkcję dowodów tożsamości wskazanych w przepisach umowy NATO SOFA. Powyższe zastosowanie kart tożsamości w obu przypadkach spowoduje znaczne oszczędności dzięki jednoczesnemu stosowaniu tego dokumentu zarówno w czasie wojny, jak i w czasie pokoju – w trakcie wyjazdów służbowych za granicę. Nie ulega wątpliwości, że karty tożsamości muszą ulec dostosowaniu zarówno do wymogów określonych w konwencjach genewskich – chodzi tu na przykład o odporność na wilgoć – jak i do umowy NATO SOFA. Kartę należy więc produkować w podobny sposób jak jest aktualnie wytwarzany dowód osobisty.

Przeprowadzona analiza wskazuje również na zasadność umieszczania na tych kartach numeru ewidencyjnego PESEL, co spowoduje kompatybilność systemu ewidencjonowania wydawanych kart tożsamości z systemem ewidencji ludności. W pierwszej kolejności w karty tożsamości wyposażać się będzie żołnierzy już przebywających za granicą lub wyjeżdżających za granicę w celu pełnienia określonych zadań o charakterze militarnym lub zadań związanych ze strukturami NATO.

Skutki finansowe wynikające z produkcji i dystrybucji kart tożsamości, przy założeniu konieczności wydania około trzech tysięcy kart w roku, szacuje się mniej więcej na 150 tysięcy zł w pierwszym roku po wejściu w życie ustawy oraz po 90 tysięcy zł w latach następnych.

Należy też podkreślić, że tabliczki tożsamości są już na wyposażeniu wszystkich jednostek wojskowych sił zbrojnych oraz Biura Strat Bezpowrotnych w Wojsku Polskim, nie zachodzi więc potrzeba dodatkowej ich produkcji. W związku z tym budżet resortu obrony narodowej nie poniesie kosztów związanych z produkcją tabliczek tożsamości.

Wejście w życie ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków z budżetu państwa, gdyż wymienione wcześniej wydatki zostaną sfinansowane ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej na 2002 r. oraz ze środków zaplanowanych w projektach budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej na 2003 i lata następne.

Szanowne Panie i Panowie Senatorowie! Projekt ustawy był konsultowany z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Obrony Narodowej, ale z uwagi na fakt, że dotyczy on problematyki należącej przede wszystkim do zakresu działania Ministerstwa Obrony Narodowej, nie był poddany konsultacjom społecznym. Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy, a także na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów.

Chcę jeszcze powiedzieć, że projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Na zakończenie chcę również dopowiedzieć, że w toku prac sejmowych nie wnoszono uwag do nowelizacji tej ustawy. Były one tylko zgłaszane do projektu rozporządzenia i Ministerstwo Obrony Narodowej zobowiązało się wziąć je pod uwagę.

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! W imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego wnoszę o przyjęcie powyższej ustawy bez poprawek. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu. Ale proszę pozostać, Panie Senatorze. Tak łatwo się nie schodzi z tej trybuny.

(Senator Grzegorz Niski: Tak jest, Panie Marszałku.)

Przechodzimy zatem do zadawania pytań panu senatorowi sprawozdawcy.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zadać takie krótkie pytanie z miejsca?

Pan senator Podkański, bardzo proszę.

Senator Lesław Podkański:

Bardzo krótkie pytanie. Interesują mnie sprawy skutków budżetowych, koszty wprowadzenia proponowanych rozwiązań.

Senator Grzegorz Niski:

Mówiłem już o tym w swoim sprawozdaniu, Panie Senatorze. Skutki te dla budżetu krajowego będą zerowe, dlatego że pieniądze na wprowadzenie tych przedsięwzięć są już zaplanowane w budżecie MON. Powtórzę jeszcze raz: przewidujemy wydawanie około trzech tysięcy kart tożsamości rocznie, co w pierwszym roku ich wprowadzania wygeneruje skutek finansowy wynoszący około 150 tysięcy zł, a w następnych latach po 90 tysięcy zł. Przy czym, tak jak mówiłem, pieniądze te są już zaplanowane w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej. Z kolei tabliczki tożsamości są już zdeponowane w jednostkach wojskowych i potrzebne jest tylko ustawodawstwo, żeby można się było nimi posługiwać.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy są jeszcze inne pytania do pana senatora sprawozdawcy? Nie ma.

Dziękuję bardzo panu senatorowi.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister obrony narodowej.

(marszałek L. Pastusiak)

Witam w naszej sali senackiej podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, pana ministra Piotra Urbankowskiego. Chciałbym zapytać pana ministra, czy chce przedstawić stanowisko rządu w tej sprawie. Jeżeli tak, to proszę z trybuny. Ja już wielokrotnie powtarzałem, że senatorowie lubią patrzeć rządowi prosto w oczy.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Obrony Narodowej
Piotr Urbankowski:**

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Chcę powiedzieć tak. Jest to rozwiązanie bardzo potrzebne i ułatwiające wiele spraw. Tak się stało, że projekt rządowy został przedstawiony w 2000 r., ale ze względu na zakończenie kadencji nie był rozpatrywany.

Jest to oczywiście ustawa o charakterze porządkującym. Ten projekt w toku prac w Sejmie nie wzbudził żadnych kontrowersji. Myślę, że również tutaj tak będzie. Jeśli chodzi o informacje przedstawione przez pana senatora Niskiego, chcę potwierdzić, że nie spowoduje to skutków budżetowych innych niż wymienione tu kwoty.

Chciałbym – dziękując za przyjęcie takiego stanowiska przez komisję senacką – prosić Wysoką Izbę o zajęcie przychylnego stanowiska w sprawie tego projektu. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Ministrze. Jeszcze chwileczkę proszę zostać.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zadać przedstawicielowi rządu pytanie w sprawie omawianej ustawy? Nie słyszę żadnych zgłoszeń.

Teraz zatem dziękuję, Panie Ministrze.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Piotr Urbankowski: Dziękuję bardzo.)

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach regulaminowych dotyczących czasu przemówienia, a także o obowiązku składania wniosków legislacyjnych do marszałka Senatu, ale oczywiście do czasu zamknięcia dyskusji.

Przypominam, że mogą być rozpatrywane tylko te wnioski, które zostaną zgłoszone w odpowiednim czasie i na piśmie.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji nad tą ustawą? Nikt się nie zgłasza.

W tej sytuacji informuję, że lista mówców została wyczerpana, ponieważ po prostu jej nie było. Dziękuję bardzo.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 naszego regulaminu zamknięć dyskusję.

Informuję, że głosowania nad tą ustawą odbędą się pod koniec dzisiejszego posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa ta została uchwalona przez Sejm 13 listopada, a następnego dnia trafiła do naszej Izby. Tego samego dnia, zgodnie z regulaminem naszej Izby, skierowałem tę ustawę do Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Komisja po rozpatrzeniu tej ustawy przygotowała swoje sprawozdanie, które otrzymali państwo w postaci druku nr 263A. Tekst ustawy zawarty jest w druku nr 263.

Proszę sprawozdawcę Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, panią senator Apolonię Klepacz, o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji.

Senator Apolonia Klepacz:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Goście!

Przypadł mi w udziale zaszczyt przedstawienia sprawozdania Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej w sprawie uchwalonej przez Sejm w dniu 13 listopada 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw. W dniu 14 listopada 2002 r. Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej odbyła posiedzenie, na którym rozpatrzyła ustawę zawartą w druku senackim nr 263.

Z uwagi na zbliżający się termin upływu mocy obowiązującej ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 zaistniała pilna potrzeba nowelizacji aktualnej ustawy i przedłużenia jej obowiązywania na rok kolejny, tak aby jednostki samorządu terytorialnego miały w 2003 r. podstawę prawną do prowadzenia swojej gospodarki finansowej.

Wyjaśnień dotyczących genezy tej ustawy, będącej przedłożeniem rządowym, udzielił na posiedzeniu komisji podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów pan Jacek Uczkiewicz. Z wyjaśnień tych wynikało, iż przyjęcie takiego rozwiązania, które przedłuża okres obowiązywania dotychczasowej, epizodycznej ustawy o kolejny rok, z jednoczesnym założeniem, iż nadal będą trwały prace nad docelową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która w sposób kompleksowy regulowałaby system finansów samorządowych od roku 2004, jest uwzględnieniem jednego z postulatów środowiska samorządowego. Takie podejście zapewni jednocześnie możliwość przygotowania projektu pozwalającego na pełną harmonizację innych obszarów życia publicznego, na przykład pomocy społecznej, i jedno-

(senator A. Klepacz)

cześnie zachowanie odpowiednio długiego *vacatio legis*, potrzebnego każdemu samorządowi na niezbędne przygotowania organizacyjne.

Komisja przyjęła te wyjaśnienia i skoncentrowała się na pozostałych zmianach zawartych w rozpatrywanej ustawie. Proponowane w niej zapisy są konsekwencją zmian w wielu innych ustawach. W szczególności wynikają one, po pierwsze, z wygaśnięcia mocy ustawy o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych; po drugie, z wejścia w życie z dniem wyborów samorządowych nowej ustawy regulującej ustrój miasta stołecznego Warszawy; po trzecie, z wejścia w życie od 1 stycznia 2002 r. nowelizacji ustawy – Prawo geologiczne i górnicze; po czwarte, z projektowanych zmian ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

To zmienione otoczenie prawne wymagało dokonania harmonizacji zapisów także innych ustaw. Otóż w rozpatrywanej ustawie zmienia się następujące ustawy, wymienione w art. 2–6. Są to: ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o finansowaniu dróg publicznych, ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych oraz ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Wysoka Izbo! W związku z przyjęciem przez Sejm w dniu 30 października ustawy o podatku leśnym, ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym i ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw, których zapisy są w kolizji z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, uchwaloną w dniu 13 listopada, zaistniała konieczność wprowadzenia dodatkowych zmian. Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej rekomenduje więc Wysokiej Izbie przyjęcie trzech poprawek. Wszystkie te poprawki są zawarte w sprawozdaniu komisji w druku nr 263A.

Pierwsza poprawka, o charakterze porządkowym, zmienia brzmienie art. 24 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002. Zaproponowane w poprawce nowe brzmienie art. 24 pkt 2 uwzględnia zmiany w systemie rekompensowania zwolnień podatkowych dla zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej, ujęte w projekcie ustawy zmieniającej ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W przypadku przyjęcia tych regulacji

gminy będą miały odpowiednio zrekompensowane utracone dochody, z tym że rekompensatę tę będzie przekazywać prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Druga poprawka ma charakter legislacyjny. Propozycja uchylecia art. 10 w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym jest związana ze zmianą systemu rekompensowania gminom ubytku dochodów z tytułu zwolnienia z podatku leśnego zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej. Chciałabym podkreślić, że nieprzyjęcie tej poprawki spowoduje, iż gminy będą otrzymywać podwójną rekompensatę utraconych dochodów: z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i z budżetu państwa.

I trzecia poprawka. Ma ona charakter doprecyzowania legislacyjnego, gdyż nastąpiła zmiana zapisu artykułu obejmującego katalog ustawowych ulg i zwolnień określonych w poprawce pierwszej.

Proponowane zmiany nie wywołują dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, nie spowodują również ujemnych skutków finansowych dla budżetów gmin.

Wysoka Izbo! Konkludując, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej rekomenduje Wysokiej Izbie przyjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw, zawartej w sprawozdaniu komisji, druk senacki nr 263A. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Pani Senator.

Czy ktoś z państwa senatorów miałby pytanie do pani senator sprawozdawcy?

Pani senator Simonides, bardzo proszę.

Senator Dorota Simonides:

Dziękuję.

Pani Senator, ja mam takie pytanie. Pan premier Leszek Miller na początku swoich rządów zapowiedział samorządom, że w 2002 r. będzie nowa, pełna ustawa, a nie tylko prowizoryczna. Czy w komisji już się nad taką ustawą pracuje? Dziękuję.

Senator Apolonia Klepacz:

W komisji nad kompleksową, docelową ustawą jeszcze się nie pracuje, ale Ministerstwo Finansów zapewnia, że to nastąpi. Projekt ustawy docelowej już w tej chwili jest. Został on przygotowany już w czerwcu, był poddawany pierwszym konsultacjom, szerokim konsultacjom społecznym, został również pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. W każdym razie on istnieje.

(senator A. Klepacz)

Według zapewnień rządu, wprowadzenie tej ustawy czy jak gdyby opóźnienie prac nad nią daje możliwość pełnej harmonizacji wszystkich ustaw, które w tej chwili są jeszcze w parlamencie. Chciałoby się, ażeby ta konstytucja finansowa, na którą czekają gminy, była po prostu doskonała.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.

Czy są inne pytania do pani senator sprawozdawcy? Nie ma.

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Ustawa, którą się zajmujemy, jest oczywiście rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister finansów.

Witam w Senacie Rzeczypospolitej podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, pana ministra Jacka Uczkiewicza.

Pragnę zapytać, Panie Ministrze, czy chciałby pan się wypowiedzieć w sprawie tej ustawy. Jeżeli tak, to prosimy tutaj na podium.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W bardzo krótkich słowach – ponieważ uzasadnienie do tych zmian zostało już w wyczerpujący sposób przedstawione – chciałbym tylko podkreślić właściwie dwie sprawy.

Otóż w tym projekcie, który po raz kolejny przedłuża funkcjonowanie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego na kolejny rok, nie wprowadzamy żadnych istotnych rozwiązań systemowych. Jest to zamiar w pełni świadomy i celowy. Gdybyśmy bowiem chcieli przyjmować rozwiązania o charakterze systemowym, ale częściowe, wyrwane z kontekstu, niewątpliwie negatywnie odbiłyby się one na jakości całego systemu finansowania samorządu terytorialnego, a więc również państwa, bo przecież finansowanie samorządu terytorialnego jest jednym z najważniejszych zagadnień związanych z finansami państwa. Dlatego też w tym projekcie, w tym przedłożeniu, rząd ograniczył się do niezbędnych zmian o charakterze legislacyjnym oraz takich, które są związane ze zmianą statusu miasta stołecznego Warszawy, a także – co miało miejsce już w trakcie prac nad tą ustawą w Senacie – na konieczności wyprostowania, że tak powiem, pewnego legislacyjnego zapętlenia, które powstało na skutek koincydencji rozwiązań wprowadzonych w ostatniej chwili przez Sejm w ustawie o podatku leśnym. Tak więc proponowane przez nas zmiany mają charakter, jak powiedziałem, bardziej legis-

lacyjny, doprecyzowujący organizacyjnie, nie zaś systemowy.

Chciałbym jeszcze, korzystając z okazji, powiedzieć dlaczego nie systemowy. Otóż uzupełniając wypowiedź pani senator sprawozdawcy, chciałbym powiedzieć, że projekt tej docelowej ustawy został nie tylko pozytywnie zaopiniowany przez stronę samorządową, ale nawet został przyjęty przez rząd. Nie został zaś skierowany do Sejmu – tutaj chciałbym również odpowiedzieć na pytanie pani senator Simonides – dlatego że połowa roku to jest taki okres, kiedy w pracach nad projektem budżetu na kolejny rok objawia nam się w całej jaskrawości sytuacja budżetu, pojawiają się problemy, które są do rozwiązania. Ale nie tylko. Otóż potrzeba dokonania głębszych, istotniejszych zmian w ogólnych zasadach prowadzenia finansów publicznych – a ich elementem powinny być i są przecież finanse samorządów – była argumentem za tym, żeby w tak fundamentalnej sprawie, jaką jest finansowanie samorządów, przy rozważaniu tak ważnego problemu dać sobie jeszcze rok, właśnie na tę pełną harmonizację z innymi procesami reformującymi różne dziedziny życia. Nie bez znaczenia był też fakt, że gdy zaczynaliśmy prace nad tą ustawą, jej finał w Sejmie miał nastąpić tuż po wyborach samorządowych. Potem wybory się przesunęły, a był i taki argument, że te rozwiązania powinny być jeszcze raz przedyskutowane ze stroną samorządową po wyborach samorządowych.

Biorąc to wszystko pod uwagę, rząd zdecydował się nie kierować jeszcze do Sejmu przyjętego projektu ustawy, lecz kontynuować prace nad nim. Te prace trwają i nie ulega wątpliwości, że intencją rządu jest wprowadzenie docelowych rozwiązań jak najszybciej, ale tak, aby były one zharmonizowane z innymi regulacjami. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu ministrowi.

Ale chwileczkę, chwileczkę, Panie Ministrze. Coś ministrowie bardzo się dziś spieszą.

Przechodzimy do zadawania pytań przedstawicielowi rządu.

Bardzo proszę, pan senator Graczyński.

Senator Adam Graczyński:

Dziękuję Panu, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, wspomniał pan, prezentując ustawę, że zmiany mają charakter kosmetyczny, nieznaczny. W związku z powyższym chciałbym zadać panu pytanie, czy to dotyczy wszystkich samorządów, czy być może są takie jednostki samorządu terytorialnego, dla których nowelizacja tejże ustawy jest dotkliwa. Bardzo proszę o odpowiedź.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Jacek Uczkiewicz:**

Jeśli chodzi o dotkliwość, to znaczy gdyby zadać pytanie, kogo ta ustawa dotknie bezpośrednio swoimi zapisami, to nie widzę takich jednostek. Ale, jak rozumiem, chodzi o coś innego – o to, że z końcem tego roku traci moc ustawa o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej, a w tej ustawie były zapisane przyznane gminom górniczym określone przywileje. W związku z tym podstawa prawna do przyznawania tych przywilejów expiruje. Dzieje się tak jednak nie za sprawą tej ustawy, ale dlatego, że znika podstawa prawna zapisana w tamtej ustawie. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję.
Pan senator Czaja.

Senator Gerard Czaja:

Dziękuję, Panie Marszałku. Ja mam dwa pytania.

Pierwsze dotyczy rekompensat, jakie będą należne gminom z tytułu ulg, w podatkach i opłatach, odnoszących się do zakładów pracy chronionej. Tak się nad tym zastanawiam, czy nie jest to takie przemieszczanie tych pieniędzy, bowiem one przechodzą z zakładu pracy chronionej do samorządu, potem samorząd występuje do prezesa państwowego funduszu, a państwowy fundusz rekompensuje tę stratę. Wydaje mi się, że to trochę za daleka droga. Czy nie prościej byłoby, gdyby zakład pracy chronionej otrzymywał tę rekompensatę bezpośrednio z państwowego funduszu z pominięciem tej drogi? Czy nie jest dobry moment, aby to zaproponować w ustawie o rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, która jest w tej chwili w trakcie opracowywania? Być może w tej chwili, w tym art. 1 pkt 1 jest to konieczne, ale zastanawiam się, czy nie należałoby pomyśleć o skróceniu trybu przyznawania tych rekompensat.

I druga sprawa. Bardzo krytykowany przez samorządy jest sposób wyliczania dotacji mieszkaniowej – chodzi tutaj o liczbę ludności podawaną przez GUS na dzień 30 czerwca roku bazowego. Teraz proponuje się zmienić ten czas bazowy, to znaczy przyjąć datę 31 grudnia 2001 r., jako że nie ma jeszcze wyników spisu powszechnego przeprowadzonego w bieżącym roku. A ja się zastanawiam, czy to przesunięcie nie spowoduje znowu konieczności wprowadzania zmian do ustawy po uzyskaniu wyników spisu powszechnego. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Jacek Uczkiewicz:**

Jeśli chodzi o rekompensaty, to w ogóle trzeba powiedzieć, że jednym z powodów – przez cały czas będziemy się przy tej materii potykać o kwestie związane z docelową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – jednym z powodów, powiem o tym w dużym skrócie, bo jest to przecież temat na dłuższą debatę, dla których ta ustawa ma taki kształt, jaki ma, dla których są z nią takie kłopoty, jakie są, jest to, że założeniem była decentralizacja niektórych funduszy, likwidacja agencji, a tego nie udało się do końca zharmonizować. Stąd między innymi bierze się potrzeba przedłużenia o jeszcze jeden rok, rok potrzebny do dyskusji, do namysłu, do uporządkowania innych spraw.

Dotyczy to również Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. I teraz, wprowadzając rozwiązania ustawowe czy pewne zasady, którymi powinniśmy się kierować w finansach publicznych, już na etapie prac nad ustawą o rehabilitacji założyliśmy, że... Przepraszam, najpierw w stosunku do gmin ustaliliśmy, że będziemy ograniczać dotacje, subwencje i likwidować ulgi ustawowe – takie były postulaty. W związku z tym w pracach nad ustawą o rehabilitacji już założyliśmy, że gminy będą otrzymywać wyrównanie swoich utraconych dochodów, ale nie z budżetu państwa, skoro mamy doprowadzić do ograniczenia subwencji i dotacji, tylko z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. A ponieważ nastąpiło to zapętlenie, jak powiedziałem, w wyniku którego okazało się, że gminy otrzymywałyby podwójne wyrównanie dochodów, potrzebna jest ta poprawka, ona ma to wyeliminować.

Tu jeszcze jest głębszy problem, odnoszący się właśnie do kwestii ustawowych ulg i zwolnień, a także udziału w tym gmin – na ile państwo czy inne instytucje i w jakim zakresie powinny rekompensować dochody utracone z tytułu ulg i zwolnień. Według mnie, to rozwiązanie, które teraz przyjęliśmy, jest dobre, ale mamy jeszcze ten rok, żeby nad tym problemem pomyśleć. Będzie też pewnie ku temu okazja przy ustawie, która jest w tej chwili w Sejmie. Z punktu widzenia budżetu i z punktu widzenia interesów gminy rozwiązanie, które my proponujemy, według mnie jest dobre.

Jeśli zaś chodzi o GUS, to rzeczywiście GUS poinformował nas, że nie dysponuje danymi, których byśmy potrzebowali. Stąd konieczność zmiany. A czy to będzie wpływało na konieczność kolej-

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

nej nowelizacji? Ja mam nadzieję, Panie Senatorze, że za rok będziemy w innej sytuacji, że będziemy mieli ustawę docelową, która te problemy rozwiąże. W końcu spis ludności nie będzie powtarzany co roku.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Pan senator Janowski, bardzo proszę.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, wiem doskonale, jak skomplikowana jest materia, którą regulujemy. Rozpatrywana dzisiaj ustawa jest rozwiązaniem tylko prowizorycznym, o czym już mówiliśmy. Chciałbym zatem zadać panu dwa tylko pytania: jedno szczegółowe, a drugie bardziej ogólne.

To szczegółowe dotyczy takiej kwestii. Otóż minister finansów bądź inne organy ministerstwa są upoważnieni do stosowania ulg. Dobrym obyczajem jest to, że minister finansów zamieszcza na swoich stronach internetowych informacje o tym, jakich ulg i komu udzielił. Tak się składa, że są to również ulgi w tych podatkach, których część stanowi dochód jednostek samorządu terytorialnego. Czy jest to w jakikolwiek sposób rekompensowane tym jednostkom i jak rząd będzie się chciał do tego odnieść?

Drugie pytanie: czy pan, Panie Ministrze, w imieniu rządu Rzeczypospolitej mógłby z trybuny Senatu powiedzieć, że ta docelowa ustawa będzie uchwalona na przykład późną wiosną roku 2003? To byłoby bardzo ważne stwierdzenie, bo tyle jest niepokoju, tyle jest oczekiwań. Wiem, że praca jest trudna, ale wiele czasu już upłynęło. Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Panie Marszałku, jeśli pan marszałek pozwoli i jeśli procedura to dopuszcza, to chciałbym prosić, abym mógł na to pierwsze pytanie udzielić panu senatorowi odpowiedzi na piśmie, ponieważ chciałbym się jednak z tym problemem zapoznać głębiej, w skali całego ministerstwa, i nie chciałbym teraz popełnić jakiegos błędu.

Jeśli natomiast chodzi o drugą sprawę, to oczywiście jest, że rząd nie może zagwarantować, iż ustawa zostanie uchwalona. Rząd jest natomiast zdeterminowany, jak powiedziałem, kontynuować prace, przedłożyć parlamentowi wyniki prac nad ustawą docelową. Jest także zdeterminowa-

ny uzupełnić ją o te sprawy, które być może będą wynikały z konieczności dokonania głębszych reform w obszarze funkcjonowania finansów publicznych w ogóle, oraz zharmonizować ją z pracami prowadzonymi w innych resortach, na przykład w resorcie pracy. Ale powtarzam raz jeszcze: prace nie zostały przerwane. Przyjęty został przez rząd projekt ustawy docelowej i w najbliższym możliwym terminie będzie on przedłożony parlamentowi. Tyle mogę powiedzieć.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś dodatkowe pytania? Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Otwieram dyskusję.

Przypominam o wymogach związanych z dyskusją, o czasie przemawiania, a także o obowiązku składania do marszałka wniosków legislacyjnych na piśmie przed zamknięciem dyskusji.

W tej chwili jest trzech senatorów, którzy zgłosili się do dyskusji. Rozumiem, że wyświetlanie listy mówców na tablicy debiutuje – jak zapowiedziałem, taki system został na moją prośbę wprowadzony przez informatyków.

A więc otwieram dyskusję i proszę o zabranie głosu pana senatora Janowskiego.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze! Pani Dyrektor!

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 167 mówi między innymi, że jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań, a zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych. Wydaje mi się, że od szeregu lat – praktycznie od momentu, w którym nastąpiła restytucja samorządu terytorialnego, a więc od 27 maja 1990 r. – cierpimy z powodu braku dobrego rozwiązania, które pozwalałoby w sposób właściwy finansować zadania jednostek samorządu terytorialnego. Najpierw były to tylko gminy, a od roku 1999 są to również powiaty i województwa.

Ustawa, którą dzisiaj przyjmujemy, jest z konieczności pewną protezą. Należałoby zapytać, jak długo można żyć z protezą. Okazuje się, że można długo. Gwoli sprawiedliwości muszę powiedzieć, że pierwsza ustawa dotycząca dochodów samych gmin również była przedłużana. Śmiem jednak sądzić, że doświadczenia, które już mamy, powinny wreszcie zaowocować ustawą docelową.

(senator M. Janowski)

Chciałbym bardzo, aby w tej ustawie finanse publiczne były traktowane jako całość – są to bowiem w taki lub inny sposób pieniądze podatników, a więc nas wszystkich. Jeżeli dzisiaj z danych, które mamy, wynika, że środki na przykład z funduszy celowych stanowią około 37–38% po stronie wydatków sektora publicznego, to jest to ciągle za dużo. Żaden rząd, mimo deklaracji, nie dokonał zmiany w tej materii. Takie deklaracje składał pan premier Buzek – sam przy tym byłem – takie deklaracje składał pan premier Miller, i nic nie zrobiono. Myślę, że trzeba się przyjrzeć temu problemowi, podobnie jak problemowi dochodów własnych, subwencji i dotacji.

Najgorszym ze źródeł finansowania wydają mi się – jest to pogląd, który podziela bardzo wielu przedstawicieli samorządów terytorialnych – dotacje celowe. Są one niejasne, zagmatwane, sztywne i nie ułatwiają racjonalnej gospodarki finansowej.

Jeśli państwo zechcą posłuchać, a myślę, że nie wyczerpię limitu czasu, to krótko powiem, że z analizy materiałów regionalnych izb obrachunkowych wynika, że w roku 2000 gminy miały dotacje na poziomie 14%, subwencje już na poziomie 34%, a dochody własne na poziomie zaledwie 52%. To ciągle za mało. Powiaty ziemskie – należy pamiętać, że są jeszcze miasta na prawach powiatu – miały dotacje na poziomie 44%, subwencje – 48%, a dochody własne tylko na poziomie 8%. Województwa: dotacje to 46%, subwencje – 38%, a dochody własne 16%. To nie sprzyja racjonalnemu gospodarzeniu.

Panie Ministrze, jeśli rząd w tych projektach, które znam, chce dokonać radykalnej zmiany, kierując się nadrzędnym interesem państwa, to te proporcje muszą być radykalnie zmienione. Subwencje muszą być jednak utrzymane, bo niejednokrotnie jest poziom rozwoju gospodarczego poszczególnych gmin.

Jest jeszcze kilka kwestii, które można by poruszyć przy tej okazji. Jest to powiązanie, o którym zacząłem mówić, przytaczając fragment konstytucji. Przyjrzyjmy się może także zadaniu, jakim jest nierozwiązany do tej pory problem określania standardowych kosztów usług publicznych, które są świadczone przez samorządy. Dotyczy to usług edukacyjnych, zdrowotnych, a także innych, na przykład utrzymania 1 km dróg z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, a w zakresie drogownictwa sytuacja inaczej przedstawia się na terenach podgórskich, a inaczej na terenach nizinnych. To powinno być zrobione. Najwyższy czas, aby tak postąpić.

Uważam, że w ustawie docelowej, o której mówił pan minister, należy sięgnąć także do takich źródeł dochodów państwa, gdzie nie ma tendencji malejących. Takim źródłem jest podatek VAT. Nie bójmy się sięgnąć po to źródło w określonym procen-

cie. Gminy naprawdę umieją gospodarzyć. Zresztą ludzie wywodzący się stamtąd pokazują swoją klasę również w administracji rządowej, i to niezależnie od orientacji politycznej.

Panie Marszałku, chciałbym się jeszcze odnieść do jednego szczegółu. Tak się składa, że mógłbym długo mówić na ten temat, ale nie w tym rzecz. Zapoznałem się ze szczególną sytuacją gmin górniczych, poznałem stanowisko Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce. Nie mam żadnego interesu prywatnego, nigdy nie ulegałem i nie zamierzam ulegać żadnemu lobbingsowi, uważam jednak, że racjonalne będzie – zwłaszcza w sytuacji, która aktualnie panuje na Śląsku, gdzie zmiany dotyczące restrukturyzacji przemysłu górniczego spowodowały takie skutki i dochodzi do takich napięć społecznych – w moim i nie tylko w moim przekonaniu, utrzymanie dotychczasowych niewielkich preferencji dla gmin górniczych, które miały je utracić. Z pewnością będzie to wymagało pewnych środków finansowych. Nie są one jednak tak wielkie, abyśmy mogli zaniedbać tę sprawę. Trzeba potraktować problem całościowo i uwzględnić uwarunkowania społeczne.

Panie Marszałku, będę składał na pańskie ręce poprawkę, którą wraz ze mną podpisali panowie senatorowie Markowski i Drzęzła, prosząc, aby Wysoka Izba zechciała pochylić się nad problemami gmin górniczych i uwzględnić wszystkie inne uwarunkowania.

Na koniec. To nie przytyk, po prostu wczoraj wysłuchaliśmy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dającego świadectwo jakości pracy naszego parlamentu, obu jego izb. Z tej trybuny mówiłem o mankamentach tamtej ustawy. Dziś musimy na przykład poprawiać ustawę, której jeszcze nie ma w dzienniku ustaw. Pracujmy zatem lepiej i staranniej. Dziękuję bardzo.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu senatorowi Janowskiemu.

Bardzo proszę pana senatora Graczyńskiego o zabranie głosu.

Senator Adam Graczyński:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Debatujemy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw. Wszyscy chcemy zbudować Polskę samorządową, to znaczy taką, w której społeczności lokalne są upodmiotowione, efektywną ekonomicznie, sprawną. Ważne jest też, żeby zadania, które trafiają do samorządów, były adekwatne do ich kompetencji i możliwości finansowych. A te powinny wynikać z ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

(senator A. Graczyński)

Historia nowelizacji tej ustawy jest długa, ale niestety nie przynosi chluby polskiej demokracji. Nie przynosi chluby kolejnym rządów, parlamentowi. Już kilka razy padały deklaracje, kilka razy przyjmowano projekty i dyskutowano nad nimi. No i niestety, po raz kolejny nie będziemy uchylać tej ustawy – a byłby to moment historyczny – która byłaby ustawą na miarę XXI wieku, na miarę integracji z Unią Europejską, na miarę członkostwa w Unii Europejskiej, która poprawiałaby efektywność ekonomiczną wydatków publicznych.

Jesteśmy świadkami kryzysu, nie waham się użyć tego określenia, w sferze wydatków publicznych. Brakuje nam środków na realizację podstawowych funkcji państwa, brakuje nam też pomysłu, skąd uzyskać dochody. Myślę, że głęboka reforma finansów samorządowych byłaby na to pewnym panaceum. Sądzę też, że nie należałoby się ograniczać wyłącznie do pewnego uproszczenia, do przyjęcia, że to, co jest, to fakt dokonany, do petryfikacji aktualnych struktur samorządowych.

Uważam, że – jeśli chcemy mówić o efektywnym ekonomicznie państwie i w ogóle o możliwościach sfinansowania wydatków – wypadałoby powrócić do sprawy powiatów, ich liczby, potrzeby ich istnienia, a także powrócić do sprawy, która jest ogromnie bulwersująca: do dublowania pewnych funkcji przez administrację rządową i samorządową na szczeblu województw. Inne państwa wybrały inną drogę, a cechują się one tym, że bardziej dbają o finanse publiczne.

Nie uzyskaliśmy tego, co powinniśmy – wbrew temu, co mówiono jeszcze przed paroma czy kilkunastu miesiącami podczas kampanii wyborczej. Ten brak odpowiedzialności i brak wyobraźni jest rzeczą złą. Dodatkowym problemem jest to, że prolongując tę ustawę na kolejny rok – właśnie tę ustawę, do której mamy tak dużo zastrzeżeń – dokonujemy zmian zdecydowanie pogarszających funkcjonowanie niektórych samorządów, a w szczególności gmin górniczych.

Do tej pory, Wysoka Izbo, gminy górnicze – śląskie, dolnośląskie, małopolskie, lubelskie – korzystały z niewielkich środków, które łagodziły skutki restrukturyzacji w przemyśle węglowym oraz w związanych z tym przemysłem takich branżach jak hutnictwo czy przemysł obronny, a także w zakładach pracujących na rzecz tych sektorów. Te korzyści były stosunkowo niewielkie – był zwiększony o 5% podatek dochodowy od osób fizycznych oraz była subwencja wyrównawcza dla gmin, w których nastąpił spadek dochodów. Pozwoliło to gminom górniczym w sytuacji kurczenia się dochodów na zbilansowanie swoich szczyplych finansów i na aktywizację gospodarczą poza tradycyjnymi obszarami.

Nowelizacja w kształcie proponowanym przez rząd, przyjęta przez Sejm bez specjalnej dyskusji właśnie na te tematy, zabiera te uprawnienia, pozostawiając jednak pewne obowiązki, na przykład obowiązek uiszczenia tak zwanego podatku jano-sikowego, a także wydłuża na rok 2003 obowiązek przekazywania środków do budżetu. Sytuacja gmin górniczych staje się tym samym tragiczna – nie waham się użyć tego słowa.

W ostatnią środę, 20 listopada, rząd podjął decyzję o kolejnym etapie restrukturyzacji górnictwa. Dodam, że program ten obejmuje oczywiście likwidację miejsc pracy w górnictwie – trzydziestu sześciu tysięcy – a także miejsc pracy związanych z górnictwem – stu tysięcy. Przewiduje się bowiem likwidację siedmiu kopalń. To, co jednak wzbudza moje największe wątpliwości – nie tylko to, ale głównie – to część społeczna tego programu, czyli to, co należy zrobić, żeby stworzyć szanse na aktywizację zawodową pracowników, którzy utracą pracę w likwidowanych zakładach pracy. Jestem zdecydowanym przeciwnikiem metod stosowanych przez poprzedni rząd, który wydając ogromne kwoty na restrukturyzację zatrudnienia, nie spowodował pozytywnych skutków społecznych i ekonomicznych. Tym samym wydaje się niedopuszczalne redukcje dochodów gmin górniczych, co przewiduje nowelizacja ustawy.

19 listopada, we wtorek, Katowice były miejscem manifestacji. Ja nie pochwalam tej formy dyskusji, nie pochwalam tej formy negocjacji, ale nie można nie zauważyć, że we wtorek manifestowały różne grupy zawodowe, nie tylko ze Śląska. Manifestacja ta została zorganizowana przez związki zawodowe o różnej proveniencji, o różnych przekonaniach, od prawa do lewa i od lewa do prawa. To był protest, to był bunt przeciwko polityce wobec Śląska uprawianej od wielu lat. Desperacja ludzi zagrożonych utratą pracy może prowadzić do niekontrolowanego wybuchu społecznego. Sądzę, że Śląsk – i nie tylko ten region, myślę też na przykład o regionie wałbrzyskim – to miejsce, w którym wbrew powszechnym opiniom mamy do czynienia z degrengoladą społeczną wielu grup zawodowych, degrengoladą ekonomiczną wielu osób i miast oraz narastającym problemem wykluczenia społecznego.

Ustawa o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, proszę Wysokiej Izby, traci moc 31 grudnia bieżącego roku. Ale jak gdyby wbrew temu, co pan minister był łaskaw powiedzieć – że skoro się kończy termin obowiązywania ustawy, to do niej nie wracamy – rząd w art. 5 nowelizowanej ustawy przedłuża na rok 2003 obowiązywanie przepisów wynikających z ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego dotyczących wyliczenia wpłat gmin górniczych do budżetu i tym samym przedłuża obowiązywanie przepisów będących podstawą funkcjonowania gmin górni-

(senator A. Graczyński)

czych. To, co mówię, jest bardzo ważne – my sięgamy do tejże ustawy, mimo że mówimy, że jej moc wygasa. Tym samym całkowicie uzasadnione wydaje się takie rozumowanie, że skoro sięgamy w art. 5 do pewnych przepisów, to całkowicie zasadne i zgodne z logiką prawną jest przedłużenie obowiązywania przepisów, na podstawie których gminy górnicze mogłyby otrzymywać część rekompensującą subwencji ogólnej z tytułu utraconych opłat eksploatacyjnych. Również zasadne jest przedłużenie o rok możliwości korzystania ze zwiększonego udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Panie Marszałku, Wysoka Izbo, przedkładałam cztery poprawki, które pozwalają na utrzymanie skromnych, ale niezbędnych, by uniknąć wybuchu społecznego, przywilejów gmin górniczych. Poprawki przedkładałam wspólnie z panem senatorem Tadeuszem Wnukiem i z innymi senatorami śląskimi.

Na zakończenie chciałbym powiedzieć, że mamy do czynienia z wyjątkowo trudną sytuacją. Zajmę jeszcze trochę czasu Wysokiej Izbie, bo z problematyką restrukturyzacji przemysłu i polityką społeczną jestem szczególnie związany. Są pewne różnice, jeśli chodzi o zmiany w przemyśle lekkim czy w rolnictwie i zmiany dotyczące branż przemysłu ciężkiego, które grupują ogromną liczbę ludzi na bardzo niewielkiej przestrzeni. W tym ostatnim przypadku praktycznie nigdzie na świecie nie udało się rządowi przeprowadzić zmian bardzo szybko przy niewielkich nakładach finansowych. A my te zmiany przeprowadzamy szybko. Przypomnę, że dziesięć lat temu zatrudnienie w przemyśle ciężkim na Śląsku sięgało kilkuset tysięcy ludzi. Przeprowadzamy zmiany mając bardzo skromne środki finansowe, niewspółmiernie mniejsze niż gdziekolwiek w Europie czy poza Europą. Ale minimalne środki są, proszę państwa, niezbędne.

Dlatego zwracam się z apelem do Wysokiej Izby o poparcie moich poprawek. One w dużym stopniu korespondują z poprawkami pana senatora Janowskiego. Sądzę, że postępując w ten sposób, możemy obronić spokój społeczny, możemy zapewnić chociaż minimalne szanse rozwoju gminom górniczym i możemy stworzyć perspektywy, dać nadzieję setkom tysięcy ludzi, którzy tę nadzieję już tracą. Dziękuję uprzejmie za uwagę.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję panu senatorowi.

Chciałbym zapytać, czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji. Tak.

Pani senator Grabowska, bardzo proszę.

Senator Genowefa Grabowska:

Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

W pełni dołączam się – i popieram ją – do obszernej wypowiedzi, której przed chwilą wysłu-

chaliśmy, omawiającej bardzo wnikliwie skutki zmian, o których dzisiaj dyskutujemy, wypowiedzi pana senatora Graczyńskiego, i do wniosku podpisanego przez niego i jego kolegów, śląskich senatorów.

Popierając ten głos, chcę wskazać, że jeżeli pozostałibyśmy przy propozycji rządowej, nastąpiłaby wówczas kompletna zapaść finansów gmin górniczych. Z tego powodu chciałabym poprzeć w mojej wypowiedzi tylko jeden wniosek. Mianowicie samorządy gmin górniczych bardzo stanowczo upominają się, aby obowiązywanie art. 39a ustawy o dostosowaniu górnictwa itd. zostało przedłużone co najmniej do 31 grudnia 2003 r. i ażeby utracone dochody, które w roku 2002 nie wpłynęły do kas gmin górniczych, również mogły być w części zrekompensowane tymże gminom na zasadach dotychczas obowiązujących. W rzeczywistości tylko ten artykuł ratuje od zapaści górniczej gminy, i to nie wszystkie, a tylko te, gdzie skutki prowadzonego programu reformy górnictwa są najbardziej drastyczne. Artykuł ten i tak nie rekompensuje przecież całości utraconej opłaty eksploatacyjnej, a tylko jej część. W związku z tym wnoszę – tak jak było to już wcześniej przez pana senatora zgłoszone – o przyjęcie poprawki. Dziękuję.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję, Pani Senator.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie widzę zgłoszeń.

Stwierdzam, że lista mówców została wyczerpana. Dla porządku... Chwileczkę, chwileczkę, Panie Sekretarzu, spokojnie.

Dla porządku informuję, że pan senator Stokłosa złożył swoje przemówienie w dyskusji do protokołu.*

Informuję, że w dyskusji wnioski o charakterze legislacyjnym na piśmie złożyli pan senator Janowski i pan senator Graczyński.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 Regulaminu Senatu zamykam dyskusję.

Czy przedstawiciel rządu chciałby ustosunkować się do wniosków, jakie zostały zgłoszone w toku dyskusji?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz: Tak.)

Pan minister Uczkiewicz. Bardzo proszę, Panie Ministrze.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Panie Marszałku, jeżeli nad tymi wnioskami mamy głosować teraz, na obecnym posiedzeniu Senatu – przepraszam bardzo, jeżeli wykazuję się

* Przemówienie złożone do protokołu – w załączeniu.

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

nieznajomością procedur – to oczywiście chciałbym przedstawić teraz stanowisko rządu. Jeżeli zaś będą one skierowane do rozpatrzenia przez komisję, to wtedy oczywiście przedstawimy stanowisko na posiedzeniu komisji. Ja na przykład, od strony legislacyjnej, w ogóle nie miałem szans zapoznać się z tymi wnioskami.

(Marszałek Longin Pastusiak: Będą rozpatrywane na posiedzeniu komisji, Panie Ministrze.)

To w takim razie stanowisko rządu przedstawię w trakcie prac komisji.

Marszałek Longin Pastusiak:

Dziękuję bardzo.

Jest obecny przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, pan senator Piwoński. Bardzo proszę, Panie Przewodniczący, o ustosunkowanie się komisji do przedstawionych w toku debaty wniosków legislacyjnych i przygotowanie sprawozdania w dniu dzisiejszym, tak abyśmy mogli zająć stanowisko wobec tych wniosków i w ogóle wobec ustawy w głosowaniu, które przewidujemy pod koniec dzisiejszego posiedzenia.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy.

Rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm 13 listopada bieżącego roku. Następnego dnia, czyli 14 listopada została przekazana do naszej Izby. Tego samego dnia skierowałem tę ustawę do Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Sprawozdanie komisji zawarte jest w druku nr 265A, a tekst ustawy w druku nr 265.

Proszę sprawozdawcę Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, pana senatora Mieczysława Mietłę o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Mieczysław Mietła:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Szanowni Państwo!

Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu wczorajszym rozpatrzyła uchwaloną przez Sejm ustawę zmieniającą ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym oraz ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy, druki sejmowe nr 848, 976 i druk senacki nr 265.

Zasadniczym celem uchwalonej przez Sejm nowelizacji jest dostosowanie przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym do aktualnej nomenklatury statystycznej Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług oraz Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych. Klasyfikacje dotychczas stosowane do celów poboru podatku VAT i podatku akcyzowego, to jest systematyczny wykaz wyrobów, klasyfikacja usług, klasyfikacja obiektów budowlanych, nie są już od dawna stosowane w statystyce.

Ponadto, zgodnie z art. 54 ust. 4 nowelizowanej ustawy, dotychczasowej klasyfikacji nie będzie można stosować po 31 grudnia 2002 r. Zmiana klasyfikacji statystycznych jest istotna dla właściwego określenia towarów i usług opodatkowanych obniżoną stawką podatku VAT, określenia towarów akcyzowych oraz określenia usług zwolnionych od podatku VAT.

Nowelizacja pozwoli podatnikom na prowadzenie jednolitej ewidencji w przypadku towarów, usług i obiektów budowlanych, wyłącznie zgodnie z nomenklaturą wynikającą z nowej klasyfikacji. Nowelizacja ta zobowiązuje podatnika wystawiającego fakturę VAT do umożliwienia, na pisemne żądanie nabywcy towaru lub usługi, wglądu w dowody księgowe i prowadzoną ewidencję w zakresie sprzedaży towarów na rzecz nabywcy oraz do wydania nabywcy kopii deklaracji podatku od towarów i usług w części dokumentującej jej złożenie za okres, w którym powstał obowiązek podatkowy u sprzedawcy.

Podatnik ma obowiązek potwierdzić odbiór pisemnego żądania złożonego przez nabywcę towaru lub usługi. W przypadku, gdy nabywca posiada potwierdzenie żądania, a nie uzyska od podatnika określonych informacji, zawiadomi o tym właściwy urząd skarbowy przed rozpoczęciem u niego kontroli, a w trakcie tej kontroli stwierdzone zostanie odliczenie podatku z faktur wystawionych przez tego podatnika, niepotwierdzone kopią. Urząd skarbowy lub urząd kontroli skarbowej nie ustala w tym przypadku tak zwanego dodatkowego zobowiązania podatkowego.

Istotne w ustawie jest też zastrzeżenie, że zmiany w klasyfikacjach statystycznych oraz zmiany w kluczach powiązań pomiędzy tymi klasyfikacjami nie powodują zmian wysokości opodatkowania podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym. Jest to bardzo ważne zastrzeżenie, bo chodzi o to, aby realizacja nowych rozwiązań nie dawała podstawy do podwyższania opodatkowania niektórych towarów i usług.

Szanowni Państwo, członkowie komisji z dużą uwagą wysłuchali szczegółowych i obszernych informacji przedstawicieli rządu i Sejmu o pracach prowadzonych nad omawianą ustawą. Była ona przedłożeniem rządowym. W trakcie prac sejmowych wniesionych zostało dziesięć poprawek.

Po dyskusji i rozmowach na temat tejże ustawy zaproponowaliśmy jedną poprawkę. Jest to po-

(senator M. Mietła)

prawka, która eliminuje sprzeczność pomiędzy dwoma zapisami w tejże ustawie. Chodzi tutaj o sprzeczność powstałą między ust. 1 i 5 w art. 54. Poprawka przyjęta została jednomyślnie. Komisja prosi o przyjęcie jej w trakcie dalszego procesu legislacyjnego. Dziękuję za uwagę.

(Przewodnictwo obrad obejmuje wicemarszałek Kazimierz Kutz)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Proszę jeszcze zostać przez chwilę przy trybunie.

Zgodnie z naszym regulaminem można senatorowi sprawozdawcy stawiać pytania nietrwające dłużej niż minutę.

Bardzo proszę, czy ktoś chciałby o coś zapytać pana senatora? Nie.

Dziękuję panu.

Przypominam, że ustawa była rządowym projektem ustawy. W związku z tym witam na sali przedstawiciela Ministerstwa Finansów, pana podsekretarza stanu Tomasza Michalak.

Zgodnie z naszym regulaminem pytam, czy chciałby pan się wypowiedzieć w związku z tą ustawą.

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Michalak:

Panie Marszałku! Szanowni Państwo!

Pan senator w istocie przedstawił cele ustawy, więc nie będę tego powtarzał. Chciałbym tylko zapewnić, że te cele, które rząd zawarł w swoim przedłożeniu, w toku prac parlamentarnych nie zostały zmienione, nie zostały naruszone. Pragnę jednoznacznie powiedzieć, że stanowisko rządu, które było przedstawione w związku z projektem rządowym, dotyczy jak najbardziej również tego projektu, który został wypracowany w toku prac Sejmu i Senatu. Chciałbym wręcz podziękować za udoskonalanie tego projektu, gdyż wszystkie poprawki zyskały naszą akceptację wyrażaną w stanowiskach rządowych przedstawianych w toku prac komisji. Dotyczy to również tej poprawki, którą państwo przedstawiliście, a która dotyczy ust. 1 i 5 w art. 54.

Tak więc, Panie Marszałku, dziękuję bardzo. Tyle tylko chciałem powiedzieć, żeby potwierdzić, że rząd jest przychylny wobec tego projektu. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Ale proszę jeszcze przez chwileczkę zostać przy mównicy, bo może zgodnie z regulaminem któryś

z senatorów będzie miał pytania do pana ministra.

Czy są takie pytania? Nie ma.

Dziękuję panu bardzo.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Tomasz Michalak: Dziękuję bardzo.)

Otwieram dyskusję.

Do dyskusji zapisana jest pani Jolanta Popiołek, jako jedyna, więc bardzo proszę panią o zabranie głosu.

Senator Jolanta Popiołek:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze!

W ustawie z dnia 13 listopada 2002 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym zastrzeżono, że zmiany w klasyfikacjach statystycznych nie spowodują zmian wysokości opodatkowania podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym, mówi o tym art. 5 tej ustawy. Zapis w załączniku nr 3 do tej ustawy w poz. 59 skutkuje jednak zmianą stawek VAT dla niektórych towarów objętych dotychczas kategorią SWW 242.

W związku z tym zgłaszam poprawkę, pod którą podpisał się również pan senator Mietła. Proponujemy w niej wykreślenie w załączniku nr 3 poz. 59 w rubryce „Nazwa towaru lub usługi” wyrazu „świeże” oraz wprowadzenie w rubryce „Symbol PKWiU” zamiast dotychczas tam się znajdującego numeru 15.81.1 wyrazów „bez względu na symbol PKWiU”.

Jak uzasadniam poprawkę? Określenie „świeże” jest trudne do zdefiniowania, a więc pozostawienie zapisu w formie proponowanej przez ustawodawcę spowoduje dodatkowe problemy interpretacyjne oraz wątpliwości przy późniejszym jego stosowaniu. Poza tym obecnie proponowany zapis rozbija dotychczasową kategorię SWW 242 na dwie kategorie: PKWiU 15.81.1 i 15.82.2, co powoduje niepotrzebne zamieszanie i sprawia, że niektóre towary dotychczas opodatkowane stawką 7% będą teraz opodatkowane stawką 22%, co nie było rzeczywistym zamierzeniem ustawodawcy.

Składał na ręce pana marszałka proponowaną poprawkę. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Lista mówców zapisanych do głosu się wyczerpała.

Pytam więc, czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos w dyskusji. Nie widzę chętnych.

W związku z tym, że pani senator złożyła wniosek o charakterze legislacyjnym, proszę Komisję Gospodarki i Finansów Publicznych o ustosunkowanie się do niego.

(wicemarszałek K. Kutz)

Zgodnie z art. 52 zamykam dyskusję.

Informuję, że głosowania w sprawie ustawy...

Przepraszam, czy przedstawiciel ministerstwa chciałby jeszcze zabrać głos w sprawie tej poprawki?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów
Tomasz Michalak:**

Panie Marszałku, jeśli pan pozwoli, to powiem, że w istocie art. 5 obowiązuje i dalej jest aktualny. My nie chcielibyśmy, aby zmiana o charakterze statystycznym wpływała na wysokość opodatkowania. Mam jednak wrażenie, że w wypadku tej poprawki, którą zgłosiła pani senator, tak by było, bo nie powoduje ona, że stan faktyczny zostaje zachowany, że to obciążenie podatkowe jest na takim samym poziomie jak obecnie, ale rozszerza zakres zwolnień. Ta sprawa była szczegółowo dyskutowana w toku prac Sejmu, nie chciałbym wchodzić w tej chwili we wszystkie szczegóły. W trakcie prac komisji jeszcze raz przedstawimy argumentację pokazującą, dlaczego ta poprawka zmienia charakter obciążeń, rozszerza zakres ulg. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję panu ministrowi.

Informuję, że głosowanie w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia.

Czy pan minister jeszcze ma tutaj jakieś obowiązki? Nie ma pan. Wobec tego dziękuję panu bardzo za uczestnictwo w obradach.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na trzydziestym trzecim posiedzeniu w dniu 30 października 2002 r. Do Senatu została przekazana 30 października 2002 r. Marszałek Senatu w dniu 30 października 2002 r., zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 257, a sprawozdanie komisji w druku nr 257A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej senatora

Zbigniewa Gołąbka o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Zbigniew Gołąbek:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

W imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Izbie stanowisko komisji dotyczące uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej na trzydziestym trzecim posiedzeniu w dniu 30 października ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego. Ustawa ta została przygotowana w ramach rządowego programu „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”.

Ustawa o zasadach wspierania rozwoju regionalnego jest aktem prawnym określającym zasady i formy wspierania rozwoju regionalnego przez państwo oraz zasady współdziałania w tym zakresie Rady Ministrów i organów administracji rządowej z samorządem terytorialnym. Celem nowelizacji tej ustawy jest uproszczenie procedur i skrócenie czasu dokonywania zmian w kontraktach wojewódzkich oraz doprecyzowanie niektórych regulacji prawnych poprzez uszczegółowienie zapisów niektórych artykułów tej ustawy.

I tak ustawa wprowadza dwie istotne zmiany. Pierwsza z nich wiąże się z uproszczeniem procedury dokonywania zmian w kontraktach wojewódzkich. Obowiązujący art. 16 ust. 5 stanowi, iż kontrakt i jego zmiany wymagają zatwierdzenia przez sejmik województwa oraz przez Radę Ministrów. Omawiana nowelizacja przewiduje, iż zmiany kontraktu w ramach limitów określonych na podstawie programów wsparcia nie będą wymagać zatwierdzenia przez sejmik województwa i Radę Ministrów. Konieczne będzie jedynie powiadomienie tych organów. Zmian kontraktu dokonywać będą minister i marszałek województwa.

Druga istotna zmiana przewiduje obowiązek konsultacji z zarządem właściwego województwa planu działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz planu finansowego środka specjalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach. Dotychczas ten obowiązek dotyczył jedynie organów zarządzających funduszami i agencjami wymienionymi w ustawie.

W ustawie wprowadza się również poprawkę do art. 7 ust. 3, która doprecyzowuje umiejscowienie środków ministrów właściwych, środków przeznaczonych na realizację zadań ujętych w kontraktach wojewódzkich, oraz poprawkę do art. 5 ust. 3 pkt 5, zgodnie z którą wśród zadań mogących uzyskać wsparcie finansowe na zasadach określonych w ustawie są również inwestycje oświatowe.

(senator Z. Gołąbek)

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przyjęła cztery poprawki.

Pierwsza z nich dotyczy art. 1 pkt 3 lit. b, który to przepis zawiera delegację dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, zakresu, trybu i terminów uzgodnień, opinii i konsultacji projektów i planów działań podmiotów wskazanych w art. 14 ust. 2 i 2a. W przywołanych przepisach jest mowa o obowiązku uzgadniania z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego projektów programów i planów działań albo też zasięgania jego opinii co do projektu planu działalności. Konsultacje prowadzone z zarządem województwa dotyczą zaś programów i planów działalności. Dlatego też komisja zdecydowała się doprecyzować ten przepis.

Poprawka druga również precyzuje przepis zawierający delegację ustawową w zakresie odesłania do innych przepisów ustawy.

Poprawka trzecia wiąże się z wątpliwością, jaką budzi użycie w art. 1 pkt 5 pojęcia „wspólne oświadczenie stron”. Jest to pojęcie nowe, zarówno na gruncie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, jak i na gruncie innych ustaw, gdyż akty te posługują się pojęciem „zgodnego oświadczenia stron”.

Poprawka ostatnia, czwarta, zmierza do tego, aby ustawa weszła w życie od nowego roku, tak aby uproszczony tryb dokonywania zmian w kontrakcie mógł obowiązywać od początku 2003 r.

W imieniu Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej proszę Wysoki Senat o przyjęcie ustawy, wraz z czterema poprawkami. Dziękuję za uwagę.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Niech pan jeszcze zostanie na trybunie, bo zgodnie z art. 44 naszego regulaminu można stawiać pytania panu senatorowi sprawozdawcy.

Czy ktoś chciałby skorzystać z tej okazji? Nie widzę chętnych. Dziękuję.

Przypominam, że ustawa była rządowym projektem ustawy.

Ponieważ na obrady nie doszedł przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki, ogłaszam dziesięć minut przerwy.

(Głos z sali: Jest?)

Nie ma. Dziesięć minut przerwy.

(Przerwa w obradach od godziny 10 minut 45
do godziny 10 minut 54)

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Wznawiam obrady.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy.

Witam panią podsekretarz stanu, panią Ewę Freyberg z Ministerstwa Gospodarki, i zgodnie z art. 50 naszego regulaminu pytam, czy zechciałaby pani zabrać głos w sprawie omawianej ustawy.

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Ewa Freyberg:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Celem nowelizacji ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego jest uproszczenie procedur, skrócenie czasu dokonywania zmian w kontraktach wojewódzkich, a także doprecyzowanie niektórych regulacji prawnych poprzez uszczegółowienie zapisów w niektórych artykułach ustawy.

Nie będę omawiała szczegółowo wszystkich proponowanych zmian, bo rozumiem, że dokonał tego sprawozdawca ustawy. Skupię się na dwóch proponowanych przez rząd zmianach, które rząd uważa za szczególnie istotne i pilne.

Najpierw zmiana w art. 14. Proponujemy tutaj, aby Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, doprecyzowała i uszczegółowiła tryb opiniowania planów finansowych i programów agencji i funduszy, nad którymi Rada Ministrów i właściwi ministrowie wykonują uprawnienia założycielskie lub nadzorcze. Wyraźnie brakuje w dotychczasowej ustawie wskazania zakresu, trybu i terminów przeprowadzania uzgodnień i opiniowania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego projektów i planów działań, w tym zwłaszcza planów finansowych oraz zasad i kryteriów rozdziału środków dotyczących agencji i funduszy. Powoduje to, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pozbawiony jest narzędzi, które by mu umożliwiły realizację zobowiązań nałożonych przez ustawę. W efekcie ten zapis, można powiedzieć, był zapisem prawie martwym. Tych uzgodnień nie było, bo nie było określonego trybu. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wydawał opinie na zasadzie albo jakiegoś automatyzmu, albo bardzo pobieżnego zapoznawania się z planami. Nie była przestrzegana zasada regularnych konsultacji z zarządami województw, co uważamy za błąd. Ta zmiana ma na celu wprowadzenie określonych procedur, które zapewnią, że to opiniowanie będzie się odbywało zgodnie z określonymi regułami.

I druga bardzo istotna zmiana, dotycząca procesu realizacji kontraktów wojewódzkich. Przebieg tego procesu wykazał, że już w pierwszym roku ich funkcjonowania procedura dokonywania zmian w kontraktach jest bardzo rozbudowana, tak rozbudowana, że jej stosowanie i wdrożenie wymaga zbyt dużo czasu, na czym cierpi sama

(podsekretarz stanu E. Freyberg)

sprawa. Ta procedura jest bardzo nieelastyczna, a wymaga skomplikowanego systemu uzgodnień, który bardzo wydłuża czas. Również w bieżącym roku, już po zatwierdzeniu porozumień w sprawie zmian kontraktów wojewódzkich przez Radę Ministrów, w trakcie realizacji kontraktów okazało się, że istnieje konieczność dokonywania kolejnych zmian w trakcie realizacji zadań. Powodami takich zmian najczęściej było pojawienie się oszczędności w wyniku procedur przetargowych. Znaczy to, że zadania są wykonywane według niższych kosztów, niż to było planowane przed realizacją kontraktów, i istnieje możliwość przesunięcia zaoszczędzonych środków na dofinansowanie innych zadań objętych kontraktami wojewódzkimi. Zmiany były również związane z wprowadzeniem dodatkowych zadań podmiotów uprawnionych. Niebagatelnym powodem bardzo licznych zmian, których musieliśmy dokonać, były też błędy w zapisach kontraktów. Ponieważ chodzi o dość obszerny dokument, wymaga on dużej staranności, a ona nie zawsze jest zachowana w trakcie przygotowywania kontraktów przez urzędy marszałkowskie, w dodatku takich dokumentów, o bardzo dużej objętości, w krótkim okresie pojawiło się aż szesnaście. Podczas monitorowania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego te błędy również się ujawniają. Tak bardzo długa procedura, która jest w tej ustawie, powoduje, że wnoszenie poprawek, zwłaszcza bardzo istotnych poprawek związanych z potrzebą zagospodarowania oszczędności, jest niepotrzebnie opóźnione.

Dlatego rząd występuje z propozycją uproszczenia procedury dokonywania zmian w kontraktach, ale oczywiście w ramach limitu środków określonych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów. Obecna procedura określa po prostu, że wszystkie zmiany kontraktów wojewódzkich wymagają zatwierdzenia przez sejmik województwa i Radę Ministrów. Nowy zapis określa, że wprowadzenie takich zmian, które nie powodują zmiany limitu środków, wymagałoby jedynie uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego i zatwierdzenia pisemnego w drodze wspólnego oświadczenia stron, a następnie powiadomienia sejmiku województwa i Rady Ministrów. Dzięki temu ta procedura jest znacznie szybsza i uproszczona. Chciałabym powiedzieć, że szczególnie na tę poprawkę i jej wejście w życie na pewno z niecierpliwością oczekują zarówno samorządy, jak i rząd.

Komisja senacka wniosła pewne poprawki do ustawy. Rząd po zapoznaniu się z nimi nie zgłasza zastrzeżeń, akceptuje je, przyjmując, że mają one charakter doprecyzowujący zapisy w ustawie przyjętej przez Sejm. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję pani minister. Ale proszę jeszcze zostać na chwilę przy trybunie, dlatego że zgodnie z naszym regulaminem państwo senatorowie mogą pani stawiać pytania. Czy ktoś chciałby zadać pytanie?

Proszę, senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Pani Minister, te zmiany są potrzebne, to jest oczywiste, ale czy pani minister mogłaby powiedzieć parę zdań na temat tego, co rząd przygotowuje, zamierzając szerzej znowelizować tę ustawę, zresztą bardzo ważną. W tym kontekście chciałbym zapytać o to, jak pani widzi relacje między ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego a niektórymi funduszami. Tak się składa, że niedawno dyskutowaliśmy tutaj o ustawie dotyczącej dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Chodzi mi szczególnie o fundusze związane z ochroną środowiska. Te relacje chyba nie są najlepsze.

Drugie pytanie dotyczy tych rozwiązań, które w tej chwili powinny, według mnie, pozwolić samorządom na skorzystanie z większych środków finansowych, tych z budżetu państwa i tych ze środków pomocowych.

Trzecie pytanie, ostatnie, dotyczy problemów, które mogą być rozwiązywane przez niektóre województwa łączące się w jakimś działaniu. Przykład: województwa nadmorskie mogą mieć wspólny interes. Jak rząd widzi rozwiązywanie takich problemów poprzez kontrakty między kilkoma województwami a rządem? Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Jeszcze senator Czaja.

Senator Gerard Czaja:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Z uwagą wysłuchałem uzasadnienia do propozycji, którą pani przedstawiła, a która dotyczy procedury zmian w kontraktach wojewódzkich. Przyznam szczerze, że byłem radnym sejmiku i też troszeczkę mieszałem w sprawie ustalania, uchwalania tych kontraktów. Ta procedura jest rzeczywiście dosyć skomplikowana, niemniej jednak taka zmiana, jaką państwo proponują, że marszałek jedynie zawiadamiałby sejmik na przykład województwa pomorskiego, powodowałaby, jak mi się wydaje, daleko posuniętą swobodę w dysponowaniu tymi środkami, bowiem ogranicza się tutaj jedynie limit, a nie ogranicza się innych zadań. Stąd moja uwaga: sądzę, że ta propo-

(senator G. Czaja)

zycja na pewno spotka się z bardzo pozytywną oceną organu wykonawczego, nie zgadzam się jednak z pani poglądem, że ona zostanie przyjęta z zadowoleniem przez samorząd województwa. Wydaje mi się, że coś jak gdyby umknie samorządowi wojewódzkiemu w dysponowaniu tymi środkami. Ja uważam, że chyba wywoła to jednak jakąś burzę. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Zychowicz.

Senator Zbigniew Zychowicz:

Pani Minister, moje pytanie koresponduje z częścią tych pytań, które tutaj padły. Otóż dzisiaj mamy do czynienia z taką lekką nowelizacją ustawy, która – według mnie – jest bardzo słaba i na dobrą sprawę wręcz uniemożliwia realizację racjonalnej polityki rozwoju regionalnego kraju. Oczekujemy zatem na to, że powstanie gruntownie przebudowana, by nie rzec – nowa, ustawa o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, ale przy tej okazji mam takie pytanie. Jak państwo zamierzają sprawić, by jedno z najważniejszych instrumentów racjonalnego rozwoju regionalnego kraju, mianowicie zasoby własne beneficjentów – mam na myśli województwa – były na tyle wystarczające, by mogły podołać tym wymogom, jakie są stawiane beneficjentom funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych? Mówiąc inaczej, czy Ministerstwo Gospodarki będzie rozmawiać z Ministerstwem Finansów przy konstruowaniu nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego? Twierdzę bowiem, że województwa i gminy bez własnych dochodów, znacznie większych niż te, które mają dzisiaj, iluzorycznych, nie podolają możliwościom, jakie stwarzają fundusze strukturalne. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję bardzo.

Proszę panią minister o odpowiedź.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Gospodarki
Ewa Freyberg:**

Dziękuję bardzo.

Jeżeli chodzi o wypowiedź pana senatora Janowskiego i podobny wątek, który pojawił się w pytaniu pana senatora Zychowicza, a dotyczący prac nad szerszą nowelizacją ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, to rząd prowadzi takie prace, one są dość zaawansowane, ale

nie chciałabym podawać dokładnego terminu, bo trudno przewidzieć, jak dużo czasu będziemy potrzebowali szczególnie na proces konsultacji w sprawie tego projektu ustawy z partnerami społecznymi. Chciałabym przypomnieć, że zgodnie z ustawą o zasadach wspierania rozwoju regionalnego proces konsultacji jest szczególnie szeroki, znacznie szerszy niż w przypadku innych ustaw, niemniej pierwszy projekt tej ustawy jest już w Ministerstwie Gospodarki, jest również konsultowany z ekspertami, z prawnikami zewnętrznymi.

Oczywiście zgadzam się z tym, że ta ustawa będzie niezwykle istotna zwłaszcza z punktu widzenia okresu, w którym rozpoczniemy funkcjonowanie jako kraj członkowski Unii Europejskiej i otrzymamy dostęp do funduszy strukturalnych, funduszy spójności. Zatem celem tej szerszej nowelizacji będzie uwzględnienie w regulacjach objętych tą ustawą właśnie funduszy europejskich.

Jeżeli chodzi o to, aby minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego miał wpływ na działania i, jak rozumiem, finanse funduszy i agencji, w tym funduszu ochrony środowiska, to chciałabym zwrócić uwagę na to, że właśnie zapis w art. 14 próbuje w pewien sposób narzucić ten wpływ i uregulować tę sprawę, aby plany finansowe agencji i funduszy były opiniowane nie tylko przez ministra, ale również przez zarządy województw, co dotychczas w zasadzie było fikcją, nie odbywało się w rzeczywistości.

Jeżeli chodzi o sprawę wykorzystania środków, które znajdują się w dyspozycji poszczególnych funduszy i agencji, to ta sprawa będzie wymagała regulacji w związku z przygotowywaną nowelizacją ustawy o finansach publicznych i korzystaniem przez Polskę z funduszy strukturalnych. Będzie potrzebna regulacja, która umożliwiłaby wykorzystanie środków znajdujących się w gestii tych funduszy właśnie na współfinansowanie projektów strukturalnych. I nad tym teraz pracujemy z Ministerstwem Finansów, przede wszystkim określając, jak zmieniać się potrzeby współfinansowania i kanały wydatków publicznych w związku z koniecznością zmiany strumienia tych wydatków, co wynika z korzystania z funduszy strukturalnych. To tak w skrócie.

Jeżeli chodzi o pytanie, czy możliwy jest kontrakt między dwoma województwami, to myślę, że nie tylko możliwy, ale i potrzebny. Być może będziemy zastanawiać się nad tym, w jakiej formie, bo wydaje się, że niekoniecznie w formie kontraktów. Ja bym była za bardzo elastyczną regulacją, bo ta ustawa, z której korzystamy i którą nowelizujemy, nieustannie wskazuje, że sztywny gorset regulacji po prostu przeszkadza w funkcjonowaniu, a niewątpliwie potrzebne i przydatne byłyby porozumienia między województwami, tak samo jak niewątpliwie potrzebne będą porozumienia powiatów i gmin w związku z korzystaniem z funduszy strukturalnych.

(podsekretarz stanu E. Freyberg)

I tu przechodzę do pytania panów senatorów o to, jak rząd przygotowuje się do tego, aby zapewnione były dostateczne środki na współfinansowanie funduszy strukturalnych. Trwają obecnie prace z Ministerstwem Finansów – tak więc Ministerstwo Gospodarki nie tylko rozważa współpracę z Ministerstwem Finansów, ale prowadzi ją nieustannie – dotyczące przede wszystkim określenia potrzeb współfinansowania.

Chciałabym powiedzieć, że z naszych wyliczeń, oczywiście wstępnych, wynika, że jeżeli chodzi o współfinansowanie projektu w ramach zintegrowanego programu rozwoju regionalnego, środki samorządowe, wbrew obiegowej opinii, wydają się wystarczające. Będzie potrzebna po prostu zmiana priorytetów, przekierowanie tych wydatków, ale tu nie ma tak dużego zagrożenia, zwłaszcza jeżeli uwzględni się właśnie możliwość łączenia środków poszczególnych gmin, powiatów czy dwóch regionów – w przypadkach ważnych, dużych projektów – bądź jeżeli uwzględni się możliwości korzystania z kredytów czy innych form finansowania, a nie tylko ze środków budżetowych. Nad tym pracujemy zarówno w ramach rządu, jak również wspólnie z systemem bankowym.

Będziemy rozważać także potrzebę czy też możliwość zmiany wskaźników, które limitują wysokość zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego. Wydaje się, że wymaga to rozważenia i będziemy na ten temat rozmawiali z Ministerstwem Finansów.

Jeżeli chodzi o wypowiedź pana senatora Czai, który zastanawiał się nad tym, czy marszałkowie z zadowoleniem przyjmą proponowane przez nas zmiany odnoszące się do samorządu, to chciałabym powiedzieć, że już na pierwszym posiedzeniu konwentu marszałków, w którym miałam przyjemność uczestniczyć jako nowy minister odpowiedzialny za rozwój regionalny, ten problem został zgłoszony, i to właśnie przez samorządy. Zwrócono uwagę Ministerstwu Gospodarki i rządowi, że jest to jedna z najpilniejszych zmian, jaka jest oczekiwana w sferze funkcjonowania kontraktów. Nie ulega więc wątpliwości, że ta zmiana była konsultowana. Mamy szereg opinii zgłaszanych zarówno w ramach dyskusji na posiedzeniu konwentu, jak i poprzez poszczególnych marszałków; z tych opinii wynika, że oczekują takiej zmiany.

Proszę państwa, sytuacja w tej chwili jest taka, że jeżeli samorząd nie zdąży dokonać tych zmian, jeżeli zostaną zaoszczędzone środki w wyniku przetargu, ale ta procedura zostanie uruchomiona zbyt późno, to przy obowiązującym zapisie ustawy o finansach publicznych, który mówi, że tylko do 31 października można wprowadzać korekty, te środki przepadają. W ubiegłym roku

część środków niestety przepadła, dlatego że ta procedura została uruchomiona zbyt późno i była zbyt długa. Tak więc jest to absolutnie potrzebna, bardzo ważna zmiana dająca możliwość elastycznego działania. Nie widzę w tej mierze żadnego zagrożenia, limit nie jest zmieniany, nie ma zatem dużej swobody przy wprowadzaniu tych zmian, jest tylko konieczność wprowadzenia pewnej elastyczności.

Jeżeli chodzi o wypowiedź pana senatora Zychowicza, to ja podzielam pogląd, że jest niezwykle ważne, aby zasoby własne samorządów były wystarczające przy współfinansowaniu projektów, które będzie się opierało na środkach unijnych. Rząd nad tym pracuje i to nie tylko, tak jak powiedziałam, nad obliczeniem w tej chwili, jakie są to potrzeby, jakie kierunki wydatków powinny ulec zmianie, ale również nad pewnymi zmianami w ustawie o finansach publicznych, tak aby ten proces mógł przebiegać jak najsprawniej. Oczywiście te wszystkie zmiany w regulacji nie zmieniają czy nie złagodzą najpoważniejszego ograniczenia, jakim jest szczupłość zasobów, którymi dysponuje rząd, którymi dysponujemy w związku z sytuacją budżetową. Niemniej jednak wydaje się, że pewna racjonalizacja wydatków, pewne zmiany zwiększające ich elastyczność, pewne zmiany priorytetów są niezbędne.

I to jest – moim zdaniem, zawsze to powtarzam – dodatkowy plus wynikający z korzystania z funduszy strukturalnych: zmiany prowadzące do większej racjonalności w wydatkach publicznych zostaną przyspieszone, niejako wymuszone przez konieczność dostosowania się do systemów współfinansowania projektów. A przypomnę, że kwota, o której mówimy, na trzy lata 2004–2006, jest niebagatelna, bo nawet jeżeli negocjacje zakończą się z uszczupleniem tej wstępnej alokacji na fundusze strukturalne, nadal jest to ponad 12 miliardów euro na te trzy lata. Jeżeli pomnożymy to przez cztery, to ta ilość złotych, powiększona o współfinansowanie, daje blisko 20 miliardów zł na trzy lata. Jeżeli państwo zestawicie to z kwotami choćby na kontrakty – 2 miliardy zł na dwa lata – to pokazuje nam to jakościową, już nie tylko ilościową, zmianę. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję bardzo, Pani Minister.

Jeszcze może chwileczkę, Pani Minister. Bardzo chce pani uciekać z tej trybunki.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Ewa Freyberg: Tak, ponieważ mamy konferencję.)

Tak, ale ja chciałabym jeszcze zapytać, czy są na koniec pytania do pani minister. Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

(wicemarszałek K. Kutz)

Stwierdzam, że na liście mówców zapisane jest jedno nazwisko, a mianowicie nazwisko senatora Zbyszka Piwońskiego, któremu udzielam głosu.

Senator Zbyszko Piwoński:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Tak się złożyło, że na naszym jednodniowym posiedzeniu rozpatrujemy nowelizację dwóch najbardziej fundamentalnych dokumentów dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego. Przed chwilą mówiliśmy o nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu, teraz mówimy o drugiej ustawie. Śmiem twierdzić, że poza podstawowym dokumentem ustrojowym, jakim jest ustawa o samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim, te dwie ustawy spinają temat kłamrą i stanowią o możliwości funkcjonowania samorządu. One składają w ręce samorządów możliwość samodzielnego decydowania o zakresie i rozmiarach inwestycji, one w końcu mobilizują, czy powinny mobilizować, do współuczestniczenia w kreowaniu coraz to większych własnych dochodów, a tym samym do powiększania możliwości zaspokajania potrzeb swoich mieszkańców. I tak się też składa, że w obydwu przypadkach oczekujemy nie na epizodyczną nowelizację, taką jaka ma miejsce w dniu dzisiejszym, ale na rozwiązanie docelowe, bez których właściwie trudno liczyć na to, że cały system samorządowy będzie normalnie funkcjonował.

Myślę, że dyskusja, która się toczyła, bardzo ściśle się z tym wiąże, jako że możliwość wykreowania przez samorządy własnych dochodów pozwala na skonsumowanie tego, co daje ta druga ustawa, ustawa o zasadach wspierania rozwoju regionalnego. Dlatego właśnie w obydwu przypadkach dołączam się do apeli adresowanych do rządu, które miały tu dzisiaj miejsce, abyśmy zarówno w pierwszym, jak i w drugim przypadku jak najszybciej mogli mieć do czynienia z docelowymi dokumentami, które dadzą poczucie pewnej stabilizacji, możliwość myślenia nie tyle z roku na rok, ale w perspektywie dłuższego czasu, bez czego nie ma racjonalnej gospodarki nie tylko w tej dziedzinie, o której mówimy.

Nawiązując jeszcze do tego, co jest przedmiotem tej nowelizacji, chcę powiedzieć, że potrzeba opracowania pełnej, a właściwie nowej ustawy wynika z tej przyczyny, o której w jednym zdaniu mówiła pani minister, a mianowicie z potrzeby wykorzystania szans, jakie daje nam możliwość uzyskania środków pochodzących ze Wspólnoty Europejskiej, do której przecież zmierzamy. Jeżeli my w odpowiednim czasie nie doprowadzimy do tego poprzez sensowne rozwiązania ustawowe, poprzez sensowne wsparcie, to sami na siebie będziemy narzekali i będziemy świadkami tego, że

nie potrafimy skonsumować dobrodziejstw wynikających z tej sytuacji. Dlatego sprawa jest pilna, choć jednocześnie wymaga, aby się nad nią sensownie zastanowić.

Podkreślam raz jeszcze, że obie te ustawy muszą mieć na uwadze fakt, ażeby w miarę równomiernie – trudno mówić, że sprawiedliwie, bo to niestosowne słowo, jako że różne są warunki funkcjonowania poszczególnych regionów – z jednej strony dać możliwość wyważenia różnic, jakie istnieją pomiędzy poszczególnymi regionami, a z drugiej, jak już wspomniałem, motywować samorządy do tego, by poprzez współdziałanie z gospodarką i rozwój tej gospodarki uzyskiwały coraz lepsze dochody, a tym samym zyskiwały szansę skorzystania z dobrodziejstw, jakie przed nimi stoją.

W dyskusji, Panie i Panowie Senatorowie, zwłaszcza poprzednio, ale i w tej chwili, wspominaliście o pewnych zgrzytach w relacji między samorządem terenowym a administracją samorządową. Tymczasem prawidłowe stosunki między nimi niezbędne są do tego, ażeby zarówno w jednej, jak i w drugiej kwestii można było oczekiwać pozytywnych rezultatów. Chcę zatem przypomnieć, że na naszym kolejnym posiedzeniu Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej wniesie jako inicjatywę ustawodawczą – bo tylko w tej postaci możemy to zrobić – projekt uchwały Senatu. Projekt ten jest rezultatem przygotowań i dyskusji, które toczyły się w ramach naszej komisji od wielu miesięcy, a które zmierzają właśnie do tego, ażeby popatrzeć na to, jak te wszystkie zależności sprzyjają sprawności działania w terenie naszej administracji publicznej, tak jednej, jak i drugiej, czy zmierzają do wyeliminowania różnych niepotrzebnych zgrzytów, wydatkowania zbędnych środków.

Wspominam o tym, bo jest to ściśle ze sobą powiązane. Myślę, że tematy, o których dzisiaj mówimy, pojawią się w czasie debaty. Chciałbym zachęcić panie i panów senatorów, aby w debacie, ona jest jeszcze przed nami w związku z uchwałą, której zapisy odnoszą się między innymi do jednej i drugiej nowelizowanej dzisiaj ustawy, zabierali głos, abyśmy mogli w sposób sensowny wypracować stanowisko Senatu. Przypominam, że kilkanaście lat temu właśnie w Senacie zrodziły się pierwsze ustawy o samorządzie terytorialnym, Senat zatem jest najbardziej upoważniony do tego, aby nadal zabierać głos w tej materii, głośno o niej mówić i upominać się o rozwiązanie najbardziej korzystne dla funkcjonowania samorządu. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję panu senatorowi.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie widzę chętnych.

(wicemarszałek K. Kutz)

Zgodnie z art. 52 zamykam dyskusję.

Stwierdzam, że nie ma żadnych wniosków o charakterze legislacyjnym, dlatego informuje, że głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego zostaną przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym.

Przypominam, że rozpatrywana ustawa została uchwalona przez Sejm na trzydziestym czwartym posiedzeniu w dniu 13 listopada bieżącego roku, a do Senatu została przekazana w dniu 14 listopada 2002 r. Marszałek Senatu tego samego dnia, czyli 14 listopada bieżącego roku, zgodnie z art. 68 ust. 1 Regulaminu Senatu, skierował ją do Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego. Komisja po rozpatrzeniu ustawy przygotowała swoje sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam również, że tekst ustawy zawarty jest w druku nr 261, a sprawozdanie komisji w druku nr 261A.

Proszę sprawozdawcę Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senatora Jerzego Adamskiego o zabranie głosu i przedstawienie sprawozdania komisji w sprawie rozpatrywanej ustawy.

Senator Jerzy Adamski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W imieniu senackiej Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego mam zaszczyt i przyjemność przedstawić sprawozdanie z prac komisji nad ustawą o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym. Jest to druk nr 261A. Komisja na swym posiedzeniu w dniu 20 listopada 2002 r. wysłuchała pana ministra Zbigniewa Sobotki, a także przeprowadziła dyskusję.

Szanowni Państwo, zmiana ustawy jest przedłożeniem rządowym i w zasadzie dotyczy trzech kwestii. Pierwsza z nich to zmiana sposobu organizacji i funkcjonowania Komendy Stołecznej Policji. Chodzi o to, aby na jej terenie powołać nowy twór organizacyjny o nazwie „komenda rejonowa”. Dzisiaj na terenie Komendy Stołecznej Policji występuje następujący schemat organizacyjny: jest Komisariat Policji i Komenda Stołeczna Policji. Na terenie kraju komisariat Policji to nieduża jednostka obejmująca swoim zasięgiem niewielki obszar działania. Na terenie kraju, poza Warszawą, jednostką nadrzędną jest komenda powiatowa Policji, a następnie komenda wojewódzka. Na

terenie Warszawy natomiast sytuacja jest taka, że jest Komisariat Policji i Komenda Stołeczna, która pełni rolę komendy wojewódzkiej.

Taka struktura nie sprawdza się w Warszawie, ponieważ tutaj mamy do czynienia z komisariatami, które obejmują swoim działaniem obszar nie większy od powiatu, ale ludnościowo w wielu przypadkach jest on zdecydowanie większy od powiatu. Chodzi o to, żeby utworzyć strukturę pośrednią oraz dostosować teren i sposób działania tej struktury pośredniej, którą nazywamy komendą rejonową, do funkcjonowania organów wymiaru sprawiedliwości. Inaczej mówiąc, dąży się do tego, żeby obszar działania nowo powołanej komendy rejonowej pokrywał się z obszarem działania sądów rejonowych i prokuratur rejonowych.

Takie zorganizowanie umożliwiłoby objęcie zasięgiem działania komendanta wojewódzkiego Policji, oprócz miasta stołecznego Warszawy, obszarów takich powiatów, jak: grodziski, legionowski, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, prószkowski, warszawsko-zachodni i wołomiński, czyli tak zwanych powiatów warszawskiego obwarzanka. Chodzi o to, żeby Komenda Stołeczna mogła działać na terenie całej metropolii, a nie tylko tam, gdzie przebiegają granice administracyjne miasta stołecznego Warszawy, bo przestępczość, co wielokrotnie już mówiono, nie zna granic i nie ogranicza się do terenu miasta Warszawy.

Drugi blok zagadnień, który obejmuje nowela, to sposób powoływania i odwoływania komendantów poszczególnych szczebli Policji. Najprościej i najkrócej rzecz biorąc, chodzi o to, że musimy wycofać się z konkursowego sposobu powoływania komendantów. W opinii rządu, ten tryb powoływania komendantów niestety się nie sprawdził. Chcę powiedzieć, że bardzo długo jestem samorządowcem i twierdzę, że każdy starosta i każdy wojewoda chciał mieć swojego komendanta.

Jest propozycja, żeby organ rządowy, jakim jest wojewoda, miał wpływ na powołanie komendanta na zasadzie wydania opinii. Opiniuje wojewoda, ale jeżeli w ciągu czternastu dni nie przedstawi opinii, to komendant główny powołuje komendanta wojewódzkiego, a komendant wojewódzki powołuje komendanta powiatowego. Nie chcę już nawiązywać do tego, co się mówi na temat układów koleżeńskich. Zostawiam to ocenie państwa senatorów.

Trzeci blok zagadnień dotyczy zmiany sposobu przepływu pieniędzy. To jest bardzo ważne, bo często mówi się o zmianie sposobu finansowania. To nie jest zmiana sposobu finansowania, to jest zmiana sposobu przepływu pieniędzy. Do tej pory jest to praktykowane w następujący sposób: pieniądze są przekazywane wojewodzie, który przekazuje je staroście. Są to jednak pieniądze zna-

(senator J. Adamski)

zione, czyli starostowie nie mogą ich przeznaczyć na żadne inne cele, tylko na Policję.

W wielu wypadkach wojewodowie kształtowali budżet Policji przez zgłoszenie do Ministerstwa Finansów swoich potrzeb. Było tak, że w kilku województwach brakowało pieniędzy na Policję, ale oczywiście całe odium spadało na Komendę Główną Policji i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wydaje mi się, że był to zły sposób opracowywania budżetu. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji proponuje, aby od 1 stycznia pieniądze przechodziły bezpośrednio z Komendy Głównej Policji do komendy wojewódzkiej. Komenda wojewódzka rozdzielałaby je między poszczególne komendy. Jest powiedzenie, że tyle władzy, ile pieniędzy, więc niektórzy samorządowcy poczują się niedowartościowani, bo już nie będą mieli wpływu na Policję.

Szanowni Państwo, w noweli zapisano także, że cała logistyka, cała służba finansowa powiatów przechodzi do komend wojewódzkich. Chodzi o to, aby zmniejszyć liczbę urzędników, a zwiększyć liczbę funkcjonariuszy. W całej strukturze Policji jest to około pięciuset osób, więc o tylu policjantów, mówiąc językiem bardzo prostym, będzie więcej na ulicach, czyli o tylu więcej będzie dbało o bezpieczeństwo naszego kraju.

Wysoka Izbo, w imieniu Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego chciałem zarekomendować Wysokiej Izbie ustawę z druku nr 261. Komisja proponuje przyjąć ją w takiej formie, w jakiej jest zawarta w druku nr 261A, czyli bez poprawek. Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję. Proszę jeszcze pozostać na mównicy.

Zgodnie z regulaminem państwo senatorowie mogą zadawać pytania senatorowi sprawozdawcy.

Czy ktoś chciałby postawić jakieś pytanie? Nie. Dziękuję, Panie Senatorze.

(Senator Jerzy Adamski: Dziękuję.)

Przypominam, że rozpatrywana ustawa była rządowym projektem ustawy. Do reprezentowania stanowiska rządu w toku prac parlamentarnych został upoważniony minister spraw wewnętrznych i administracji.

W związku z tym witam sekretarza stanu tego ministerstwa, pana Zbigniewa Sobotkę, a także zastępcę komendanta głównego Policji, pana Zbigniewa Chwalińskiego.

Czy pan minister chciałby zabrać głos w sprawie tej ustawy?

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka: Tak.)

Bardzo proszę.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Co prawda, pan senator Jerzy Adamski argumentował, czym kierował się rząd, podejmując decyzję o przygotowaniu tejże nowelizacji, niemniej kilka argumentów wzmacniających chciałbym tutaj podać.

Jeśli chodzi o samofinansowanie, jest to kwestia związana z tym, że minister spraw wewnętrznych i administracji jest konstytucyjnie odpowiedzialny za bezpieczeństwo publiczne w kraju. Sposób finansowania Policji, która ma znaczący wpływ na stan tego bezpieczeństwa, odbywa się natomiast, powiedziałbym, przynajmniej kilkutorowo. Otóż minister spraw wewnętrznych sprawuje pieczę nad budżetem komendy głównej, który wynosi 3,9%, i nad budżetem jednostek podległych komendantowi głównemu Policji, wynoszącym dodatkowe 8%. Ale to, co najważniejsze, znajduje się w rękach wojewodów, bo na komendy wojewódzkie policji przeznaczonych jest 26% tych środków, a na funkcjonowanie komend powiatowych przeznaczonych jest 61% środków.

Nie ma w tym nic nadzwyczajnego, bo przecież, powiadam, są to te same środki. Nie chodzi zatem o zabieranie środków samorządom, tylko o inne kierowanie tych środków – bezpośrednio do samej Policji, bez ogniw pośrednich. Chcemy, żeby nie uprawiano fikcji, bo to są środki z budżetu państwa. Bywało tak – zresztą senator Jerzy Adamski o tym mówił – że miały to być środki znaczone, żeby nikt po drodze nie mógł ich zabrać i skierować gdzie indziej.

Ale w tej trudnej sytuacji budżetowej państwa, a nawet wcześniej, w dużo łatwiejszej sytuacji – po raz pierwszy zabrano środki Policji w 2000 r. – zablokowano wojewodom budżety. Wojewodowie zaś nie mieli wyjścia i musieli tego dokonać, pozostał im tylko wybór, czy zabrać z poszczególnych małych składowych, czyli z małych budżetów, czy też zrobić to z dwóch dużych budżetów, jakie posiadają, czyli na pomoc społeczną i na bezpieczeństwo publiczne. I wybierali najczęściej te dwa duże budżety, żeby tych małych już całkowicie nie pognębić i nie rozłożyć.

Były więc województwa, w których wzięto więcej, w innych wzięto mniej, a były województwa, w których nie zabrano w ogóle. W związku z tym w krótkim czasie dokonano dużego zróżnicowania w finansowaniu Policji w ogóle i mieliśmy Polskę podzieloną pod tym względem na trzy, a może nawet na cztery kategorie. Były takie województwa jak województwo dolnośląskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie, a przede wszystkim śląskie, gdzie już na samym wstępie zupełnie źle naliczono środki potrzebne do sprawnego fun-

(sekretarz stanu Z. Sobotka)

kcjonowania Policji, a potem, rekonstruując budżet co roku jedynie o stopę inflacji, spowodowano, że te dysproporcje się w dalszym ciągu pogłębiały.

Jeśli tych środków nie ma, to jest oczywiste, że funkcjonowanie Policji w niektórych województwach jest zagrożone. I nikt wówczas nie pyta wojewody, nie pyta starosty, czemu w czerwcu nie ma środków na paliwo, tylko pyta o to ministra spraw wewnętrznych. A minister spraw wewnętrznych nie może przesunąć środków ze swojego budżetu do budżetów wojewodów, bo nie można przesunąć środków między działami, nawet gdyby one były. W związku z tym ratowaliśmy się w inny sposób, mianowicie tym województwom, które nie miały środków, w których funkcjonowanie Policji było zagrożone, my, jako władza centralna, kupowaliśmy paliwo. Czyli dawaliśmy tym województwom, które nie posiadały środków. No, ale w ten sposób premiowaliśmy tych, którzy zabierali środki. Czyli ten, który zabrał, dostał jeszcze dodatkowe środki z budżetu państwa, czyli z budżetu ministerstwa, poprzez Komendę Główną Policji.

Chcemy od tego odchodzić. Minister spraw wewnętrznych, który konstytucyjnie odpowiada za bezpieczeństwo publiczne, musi mieć możliwość kierowania tych środków tam, gdzie są one najbardziej niezbędne. Oczywiście Polska nie jest Stanami Zjednoczonymi, przede wszystkim nie ma stanów, ale też inaczej wypracowuje się tutaj środki. Nie ma u nas środków na bezpieczeństwo, które byłyby wypracowane przez samorządy, przez województwa itd. Są to te same środki, tylko pozyskiwane inaczej.

Aby zatem zlikwidować te wszystkie dysproporcje – bo Policję mamy jedną w kraju i ona powinna być sprawnie i dobrze zarządzana oraz finansowana – wyszliśmy z taką propozycją. Oczywiście to się wiąże także z pewnymi oszczędnościami, bo nie ukrywam, że dzisiaj w każdej komendzie powiatowej mamy komórkę finansową, księgową, logistyczną, jest też szereg różnych działań administracyjnych, chociażby takich jak zamówienia publiczne, a to się wiąże z zaangażowaniem sił i środków, choć przede wszystkim sił. W związku z tym liczymy na to, że jeżeli bez zasilań komend wojewódzkich możemy podnieść na wyższy poziom obsługę komend powiatowych, to wszystkie zaoszczędzone etaty można wykorzystać do pracy operacyjnej, do pracy śledczej, prewencyjnej, czyli tam, gdzie policjanci są najbardziej potrzebni. Spodziewamy się, że w skali kraju zaoszczędzimy na tym tysiąc etatów. To jest bardzo dużo, naprawdę bardzo dużo.

Uważamy także, że dzięki temu komendanci powiatowi nie będą w sposób zasadniczy uzależnieni od tego, czy ten budżet otrzymają, nie będą

musieli za tymi sprawami chodzić, o nic prosić, zabiegać. Bo chodzi nam także o to, aby Policja była formacją niezależną, apolityczną, która nie musi o nic zabiegać. Bo jeżeli zabiega o środki, to od jakichś osób jest zależna, a jeśli nie są to bezpośredni przełożeni, to tworzy się tak zwana dwuwładza, czyli zabieganie o tego, który ma środki.

Za moment przejdę do formuły konkursów i powiem także, dlaczego tak to zrobiliśmy. W każdym razie uważamy, że policjanci nie są od polityki ani od buchalterii, a powinni zająć się pracą śledczą, pracą prewencyjną, bo do tego są powołani.

Proszę państwa, sprawa następna to konkursy. Dlaczego rząd wsparł tę inicjatywę odchodzenia od konkursów? Otóż konkursy w dużej części były fikcją. Każdy mówił, że chce mieć najlepszego komendanta, ale przez skład komisji konkursowej, przez naciski i wpływy na komisję konkursową, zawsze wybierał swojego komendanta, i to niezależnie od opcji politycznej, niezależnie od tego, czy w danym powiecie rządził Sojusz Lewicy Demokratycznej, Platforma Obywatelska, PSL czy Akcja Wyborcza „Solidarność”. Wszędzie były takie naciski. Tak więc komendanci, zabiegając o czyjeś względy, ustawiali się w szeregu, aby pozyskać sobie liderów partyjnych, aby ci z kolei mieli przełożenie na starostów.

Nie ukrywajmy, że wybory samorządowe to także wybory polityczne. Upolitycznienie Policji w ostatnim okresie zaszło bardzo daleko, a podwójne podporządkowanie, o którym mówiłem, także było. Z tego powodu mieliśmy przykłady wycieknięcia wiedzy operacyjnej, którą Policja powinna zachować tylko do swojej wiadomości.

Doszliśmy zatem do wniosku, że komendant główny, jako przełożony wszystkich policjantów i odpowiedzialny za bezpieczeństwo publiczne, musi mieć wpływ także na dobór kadr. Nie może być tak, że odpowiedzialność spoczywa na nim, a kadry wybiera ktoś inny i faktycznie nie ma możliwości rozliczenia nikogo. Dlatego uważamy, że o wyborze komendantów różnego szczebla powinna decydować ich fachowość i dobra ocena przełożonych. To przełożony bierze odpowiedzialność za tego, którego powołuje na stanowisko. A jeśli praca jego podwładnego będzie źle oceniana, to przełożony wyższego szczebla oceni tego, który wytypował złego kandydata.

Niczego jednak nie zabieramy samorządom z ich kompetencji – w dalszym ciągu będą one miały prawo wzywania komendantów, rozliczania ich, dokonywania ocen nie tylko tych okresowych, wynikających z ustawy, ale także na każde życzenie. W każdej sytuacji lokalny samorząd będzie miał możliwość rozliczania, pytania, a nawet występowania z wnioskiem do komendanta, jeśli nie powiatowego, to wojewódzkiego, gdyby było jakieś rażące naruszenie dyscypliny czy zakłócenie porządku publicznego.

(sekretarz stanu Z. Sobotka)

W związku z tym uważamy, że takie rozwiązanie w zasadniczy sposób usprawni funkcjonowanie Policji, do tego stopnia, że w tej hierarchii każdy będzie odpowiadał za to, do czego został powołany i nie będzie się zajmował zbędnymi zadaniami. Chcemy odciążyć Policję od zbędnych zadań, po to aby skierować ją tam, gdzie jest najbardziej potrzebna.

Jeśli chodzi o zmianę organizacji pracy Komendy Stołecznej Policji, to wynika ona z tego, że komisariat nie jest równy komisariatowi. Większość komisariatów zatrudnia około dwudziestu pięciu osób, ale są też takie jak na Mokotowie, gdzie jest zatrudnionych czterysta pięćdziesiąt osób. Ten komisariat wykonuje całkiem inne zadania, inna jest bowiem skala przestępczości, inne są problemy, inne rodzaje przestępczości, a więc struktura komisariatu musi być inna.

My nie tworzymy w Warszawie nowej struktury, lecz przemianowujemy siedem komisariatów, tych największych, które kiedyś były dzielnicowymi, na komisariaty rejonowe i podnosimy ich rangę. Nadajemy im rangę komend powiatowych, dzięki czemu można korzystniej ustawić siatkę płac, a nie ukrywajmy, w Warszawie mamy największe problemy z bezpieczeństwem, jest największe zagrożenie i najwięcej wakatów policyjnych, co także chcielibyśmy zmienić. Przywracamy tradycyjny, historyczny podział w Warszawie. Chcę też powiedzieć, że skończymy z podleganiem komisariatów pod różne sądy i prokuratury. Będzie jedna prokuratura, jeden sąd, jedna komenda rejonowa i właściwe podporządkowanie, jeśli chodzi o zasięg terytorialny. Oczywiście ranga komendanta stołecznego policji wzrasta do rangi komendanta wojewódzkiego, a co za tym idzie, cała formuła uzgodnień odnośnie do powołania i odwołania komendanta będzie taka sama jak w przypadku komendanta wojewódzkiego. Czyli komendantów powołuje minister spraw wewnętrznych i administracji na wniosek komendanta głównego, po zasięgnięciu opinii wojewody, a w przypadku komendanta stołecznego, po zasięgnięciu opinii również prezydenta miasta stołecznego Warszawy, aby także prezydent mógł wyrazić swoją opinię w miejscu, w którym funkcjonuje i odpowiada za bezpieczeństwo publiczne.

To są wszystkie główne przesłanki, Panie Marszałku, które kierowały rządem podczas przygotowywania tego projektu pod obrady Wysokiej Izby. Prosiłbym Wysoką Izbę, aby przyjęła te rozwiązania, uważamy bowiem, że są one najbardziej racjonalne i pozwolą nam podnieść poziom bezpieczeństwa. Dziękuję serdecznie.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Ministrze. Proszę jeszcze zostać na trybunie, ponieważ zgodnie z naszym re-

gulaminem państwo senatorowie mogą zadawać panu pytania, trwające nie dłużej niż minutę.

Czy ktoś chciałby zadać pytanie?

Proszę bardzo, senator Janowski. Przepraszam, senator Chronowski był pierwszy.

Senator Andrzej Chronowski:

Dziękuję.

Panie Marszałku! Wysoki Senacie!

Panie Ministrze, stwierdził pan w swojej wypowiedzi, że na szczeblu powiatowym wybory są obecnie polityczne, jeśli chodzi o komendantów, a jednocześnie używa pan hasła, że policja musi być apolityczna. Ale jeśli odniesiemy to do władzy centralnej, to w tym momencie wydaje się, że to jest jakby zaprzeczenie tego. To jest jedna kwestia. Nie mamy żadnej gwarancji, że te wybory będą apolityczne. Uczciwie trzeba sobie powiedzieć, że wybieranie komendanta głównego Policji ma jednak charakter polityczny. Oczywiście nie dyskutuję, Panie Ministrze, czy to jest słuszna decyzja, może nawet poparłbym taki sposób powołania.

Jeśli natomiast chodzi o finansowanie, to chcę powiedzieć, że znam bardzo pozytywne przypadki, kiedy powiaty, miasta na prawach powiatów, miasta grodzkie, wprost wyprzedzały znaczone pieniądze, które tam przekazywano, a policji łatwiej się żyło. Były takie opinie i myślę, że do pana ministra również one docierały. W związku z tym nie jestem pewien, czy to jest słuszny kierunek. Co do argumentu, że w 2000 r. obcięto pieniążki i wojewodowie zrobili to kosztem czegoś innego – może to prawda, Panie Ministrze. Ale proszę pamiętać o tym, że nie ma żadnej gwarancji, że na przykład w przyszłym roku nie będzie takiego kłopotu i budżet nie będzie cięty – tyle że w tym momencie będzie ciął minister – i że z Policją nie będzie tak jak w 2001 r., dlatego że pewne rzeczy są nieprzewidywalne.

W związku z tym prosiłbym, żeby zechciał pan wymienić jakiś powiat, w którym dochodziło do takich bardzo poważnych naruszeń prawa przez komendantów wybranych przez komisję konkursową. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Janowski.

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, dotykamy tutaj materii, która w taki czy inny sposób wiąże się z funkcjonowaniem samorządów, w szczególności powiatowych. W związku z tym chciałbym zapytać, czy ta ustawa była konsultowana na przykład ze Związkiem Powiatów Polskich, a jeśli tak, to jakie stanowisko zajął ten związek. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Bardzo proszę, senator Czaja.

Senator Gerard Czaja:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Dwanaście lat temu, kiedy były tworzone samorządy gminne, mówiliśmy: cała władza w ręce rad. Cztery lata temu, kiedy zaczęły funkcjonować samorządy powiatowe, również mówiliśmy, że oni i tylko oni są gospodarzami. A w tej chwili powoli zaczynamy im jak gdyby odbierać to, na co mieli wpływ. Obawiam się, że za chwilę znowu ich czegoś pozbawimy. To jest jedna sprawa.

Druga sprawa. Czy nie przeraża pana, Panie Ministrze, ta ponowna próba centralizacji pewnych rzeczy? Mówię o finansach i kadrach. Na początku lat dziewięćdziesiątych próbowano decentralizować pewne uprawnienia, a obecnie znowu zaczyna być moda na pewną centralizację, mam tu na myśli i sprawę finansów, i sprawy kadrowe. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Pani senator Koszada.

Senator Aleksandra Koszada:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, niektóre pytania zadali już wcześniej moi koledzy, ale z własnych obserwacji wiem, że na ogół brakuje pieniędzy na Policję. Do tej pory samorządy, szczególnie samorząd powiatowy, ale również przez samorząd powiatowy samorządy gminne, czuły się współodpowiedzialne za pomoc w funkcjonowaniu Policji. Teraz te więzy mogą się rozluźnić i zresztą są takie obawy, że pomału zabieramy wszystko powiatom. Czy tutaj nie będzie tego typu problemów?

Drugie pytanie jest takie. Powiedział pan, że zaoszczędzi się mniej więcej tysiąc etatów. Rozumiem, że chodzi o samą tylko Policję. Czy rzeczywiście te etaty zostaną przesunięte do etatów operacyjnych? O ile bowiem dobrze pamiętam, to w ustawie budżetowej na 2003 r. założono taką samą liczbę policjantów jak w roku obecnym. Czy są tu przewidywane jakieś zmiany? Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Bartos.

Senator Tadeusz Bartos:

Panie Ministrze, jaka jest zależność między Policją i Strażą Miejską? Wydaje mi się, że ich zakre-

sy działania są, powiedzmy, podzielone, ale są też zbieżne. Czy jest zapisana jakaś współpraca między Policją a Strażą Miejską?

I następna sprawa: służby ochroniarskie. Czy one podlegają jakiemuś nadzorowi, kontroli ze strony Policji, czy też są, jak to się mówi, państwem w państwie? Przecież służby ochroniarskie są liczniejsze niż Policja. W związku z tym jest to ogromny potencjał ludzki. Ci ludzie najczęściej wywodzą się z Policji, a zatem mają pełne kwalifikacje, pełną wiedzę konieczną do tego, aby strzec bezpieczeństwa w naszym państwie. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy są jeszcze pytania? Bardzo proszę.

Senator Grzegorz Lipowski:

Dziękuję.

Panie Ministrze, w poprzedniej kadencji dokonano zmian w strukturze na najniższych szczeblach: zlikwidowano posterunki w gminach. To miało poprawić stan bezpieczeństwa publicznego. A ja doświadczam tego, że został pogorszony stan bezpieczeństwa publicznego. Czy w resorcie dokonano oceny tego i czy można byłoby usłyszeć, jak ministerstwo ocenia efekt tych zmian? Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa senatorów ma jeszcze pytanie do pana ministra? Dziękuję.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Zbigniew Sobotka:**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, konsultowaliśmy tę ustawę ze Związkiem Powiatów Polskich. Wiadomo, że jeśli komuś coś odbieramy, to jego stanowisko jest negatywne. Mówię zupełnie szczerze: stanowisko Związku Powiatów Polskich w tej sprawie jest negatywne. Widząc jednak stan rzeczy, rozchodzącą się dyscyplinę i brak możliwości jej wyegzekwowania, tę dwuwładzę, zdecydowaliśmy się na to rozwiązanie jako lepsze ze względu na zarządzanie Policją i bardziej efektywne w zwalczaniu przestępczości.

Kwestia finansowania. Pan senator Chronowski pytał o dobre przykłady i ja potwierdzam, że jest wiele dobrych przykładów dofinansowania działań Policji przez samorządy. Jest wiele bogatych samorządów, które posiadają środki i dofi-

(sekretarz stanu Z. Sobotka)

nansowują Policję. My sami stworzyliśmy system zachęt. Jeśli na przykład samorząd wypracuje, założymy, połowę środków na samochód, to drugą połowę dajemy z budżetu Komendy Głównej Policji. Myślę, że to tak pozostanie. Uznaliśmy jednak, że finansowanie Policji to obowiązek państwa, a dofinansowanie Policji to dobre prawo samorządu. Jeśli samorząd będzie chciał i będzie posiadał środki, to wspomóż. I tak w wielu przypadkach się dzieje. Zwłaszcza w dużych miastach prezydenci miast mogą sobie na to pozwolić, również bogate gminy, czyli te, na których terenie są bogate zakłady pracy odprowadzające odpowiednie podatki.

Oczywiście, nie chcielibyśmy wylać dziecka z kąpielą, dlatego też na naradzie z komendantami powiatowymi Policji dwa dni temu w Szczytnie sygnalizowałem komendantom, żeby po wejściu w życie ustawy sami wręcz wychodzili z ofertą współpracy, aby utrzymać dobre kontakty, aby podtrzymać dobre tradycje, i żeby uczciwie mówili, jaka jest sytuacja budżetowa w danym powiecie, po to, aby środki finansowe pozyskać tam, gdzie to możliwe.

Powiadam, że w Polsce nie może być tak, iż są województwa, w których dokonała się zapasć finansowa Policji. Nie jesteśmy w stanie tych dysproporcji wyrównać w inny sposób niż poprzez dokonanie właśnie takich, a nie innych zmian. Są obawy, że następuje próba centralizacji. Otóż, proszę państwa, Polska naprawdę nie jest tak dużym krajem, abyśmy mogli sobie pozwolić na marnotrawienie środków na struktury pośrednie. Nie stać nas na to, aby w najniższych ogniwach utrzymywać tę całą buchalterię finansową. W Polsce mamy sto trzy i pół tysiąca policjantów i na razie przy tej mizerii budżetowej nic nie zapowiada, że będziemy mogli zwiększyć stan osobowy Policji. W związku z tym musimy lepiej zarządzać Policją, lepiej ją zorganizować po to, aby wykorzystać ją maksymalnie do najbardziej potrzebnych zadań. Należy odciążyć Policję od zadań zbędnych. Działania, które pokazywałem, są właśnie odciążeniem Policji od zadań zbędnych.

Idziemy dalej. Niebawem otrzymacie państwo ustawę, w której chcemy wreszcie uregulować znaną wszystkim sprawę konwojowania. W Polsce każdego dnia mniej więcej cztery i pół tysiąca do sześciu tysięcy policjantów konwojuje aresztantów, przez co nie wykonują innych zadań. Uważamy, że tych policjantów do konwojowania może być zdecydowanie mniej, jeśli właściwie zorganizujemy konwoje. Dzisiaj jest tak, że w tych sprawach zarządza, czyli jest decydem, Ministerstwo Sprawiedliwości, a więc prokuratury i sądy, wykonawcą jest zaś minister spraw wewnętrznych, a ściślej mówiąc Policja. Oni decydują, oni przedstawiają zapotrzebowanie, a płaci mi-

nister spraw wewnętrznych. W związku z tym mamy wiele pustych przebiegów. Jadą z tym aresztantem 100 km, a potem okazuje się, że nie ma prokuratora. Ktoś miał konwój odwołać, ale nie odwołał. Jadą z jednym aresztantem do jednego sądu, a można przecież aresztantów komasować. Należy jedynie ich podzielić, nie brać do tej samej sprawy, tak żeby nie mogli po drodze wymieniać informacji. Można zabierać do tego samochodu czterech, sześciu aresztantów, o 10.00 przesłuchać pierwszego, o 11.00 – drugiego, o 11.30 – trzeciego itd. I daję gwarancję, że wtedy, gdy środki finansowe na ten cel będzie miał ten, kto ma zapotrzebowanie, czyli minister finansów, to zapotrzebowanie będzie zdecydowanie mniejsze. Liczymy, że dzięki temu ruchowi „zaoszczędzimy” kilka tysięcy policjantów.

Szukamy tutaj różnych form po to, aby poprawić społeczne poczucie bezpieczeństwa obywateli, nie tylko to statystyczne. Muszę jednak powiedzieć, że przestępczość w Polsce w dalszym ciągu rośnie. Ona rośnie różnie w różnych latach od 10% do 13% każdego roku od roku 1990, w którym to był raptowny przyrost o kilkaset procent. Teraz rośnie o 10–13%. Mamy symptomy, że w roku bieżącym przestępczość nieco spadnie, ale w dalszym ciągu będzie wyższa niż ta, która była w roku ubiegłym. A więc na początek chcemy zahamować ten wzrost, a potem stopniowo zmniejszać przestępczość i oczywiście zwiększać wykrywalność.

Jeśli chodzi o pytanie o strażę miejskie i spółki ochrony mienia, to planujemy, proszę państwa, że te instytucje wzmocnią cały system bezpieczeństwa państwa. Do tej pory są to instytucje niezależne, każda działa w swoim zakresie i w obrębie własnego statutu. Nasz związek z tym jest tylko taki, że w przypadku spółek ochrony mienia udzielamy koncesji. Jest o co powalczyć, bo funkcjonariuszy spółek ochrony mienia jest w Polsce mniej więcej sto czterdzieści tysięcy, zaś funkcjonariuszy straży miejskich jest trochę ponad dwieście tysięcy. Mogliby oni w zasadniczy sposób usprawnić funkcjonowanie wszelkich organów bezpieczeństwa publicznego, a na pewno mocno uszczelnić cały ten system.

Myślimy także o tym, żeby wydając koncesję, można było powiedzieć, że rejonem zainteresowania danej spółki, która otrzymuje koncesję na ochronę mienia, jest nie tylko ten bank, nie tylko ten zakład pracy, ale także ich otoczenie. Wówczas moglibyśmy policjantów przerzucić w inny rejon, uznając, że ten teren jest strzeżony czy dobrze monitorowany, bo przecież te spółki mają różnego rodzaju urządzenia potrzebne do tego.

Pan senator pytał o posterunki w gminach. Oczywiście uważam, że w ramach reformy w 1999 r. popełniono bardzo duży błąd, którego w krótkim czasie nie da się naprawić, chociaż próbujemy to zrobić. Otóż uznano wtedy, że na dole

(sekretarz stanu Z. Sobotka)

najbardziej funkcjonalną komórką policyjną będzie komisariat, który będzie liczył powyżej dwudziestu pięciu osób. Polikwidowano wszystkie małe komisariaty czy posterunki gminne, uznając, że w tych większych komisariatach, w których jest dwadzieścia pięć osób, jak się dorzuci środki transportu i środki ochrony osobistej, będzie samograj, i że patrolując odpowiednio te miejscowości, zapewni się stan bezpieczeństwa na wyższym poziomie. Analiza tego zjawiska pokazuje, że stało się wręcz odwrotnie. Przede wszystkim Policja oddaliła się od obywatela, i to w taki sposób, że wiele przestępstw o mniejszym ciężarze gatunkowym, wiele drobnych wykroczeń w ogóle nie jest zgłaszanych. Uznaje się, że nie ma to sensu, bo kto pojedzie 30, 40 km do posterunku Policji zgłosić takie wykroczenie. Po prostu poszkodowany macha na to ręką, uznając, że i tak policjant tego nie wykryje.

A chodziło o to, żeby w takiej miejscowości było trzech, czterech, pięciu policjantów. Bo przecież taki posterunkowy doskonale zna rejon swojego działania i jeśli któregoś dnia wieczorem w gospodzie ktoś pił alkohol, na który nie było go stać, a popełniono przestępstwo, to taki posterunkowy doskonale potrafi wytypować, kto mógł dokonać tego przestępstwa. W drodze szybkiego typowania, doświadczenia, sprawdzenia likwidowano bardzo dużo przestępczości pospolitej w tych środowiskach.

W związku z tym przywróciliśmy w ustawie możliwość powołania posterunków gminnych, jest już taka możliwość, ale jak zwykle odtwarzanie takich struktur trochę trwa. W ramach porozumień, które podpisujemy z wójtami poszczególnych gmin, komasując nierzadko kilka gmin, uzyskujemy wsparcie: my dajemy funkcjonariuszy i wyposażenie takiego komisariatu, a pomieszczenia daje lokalna społeczność. I udaje się rozwiązywać te problemy. Ale tak jak w przypadku błędu, który popełniono na początku lat dziewięćdziesiątych, likwidując instytucję dzielnicowego czy pionów zwalczania przestępczości gospodarczej, odtwarzanie tego trwa trochę dłużej. W związku z tym nie w każdej gminie udaje się od razu przywrócić posterunek. Będzie to troszeczkę trwało, ale myślę, że jesteśmy na dobrej drodze do tego, aby w krótkim czasie doprowadzić do szczęśliwego finału.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Czy są jeszcze pytania? Bardzo proszę.

Senator Aleksandra Koszada:

Dziękuję, Panie Marszałku.

Panie Ministrze, bardzo króciuteńko. Ogromnie się cieszę, że zostanie uporządkowana sprawa

konwojowania. Była ona wielokrotnie poruszana przez komendantów powiatowych, było to wręcz uznawane za marnotrawienie środków. Ten temat był też poruszany przy opiniowaniu w ubiegłym roku budżetu na 2002 r. Mam pytanie, od kiedy ta zmiana ma szansę zacząć funkcjonować? Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Proszę bardzo.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka:

Myślę, Pani Senator, że gdzieś od połowy 2003 r., bo tyle trwa proces legislacyjny.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję, Panie Ministrze.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Zbigniew Sobotka: Dziękuję bardzo.)

Chciałbym zapytać komendanta Policji, pana Zbigniewa Chwalińskiego, czy chciałby zabrać u nas głos?

(Zastępca Komendanta Głównego Policji Zbigniew Chwaliński: Dziękuję.)

Nie? Dziękuję.

W związku z tym otwieram dyskusję.

Stwierdzam, że na liście mówców zapisane jest jedno nazwisko, a mianowicie nazwisko pana senatora Mieczysława Janowskiego.

Proszę pana o zabranie głosu.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie! Panie Ministrze! Panie Komendancie!

Jest takie powiedzenie: cokolwiek robisz, patrzaj w przyszłość, patrzaj jutra. Nie śmiem wątpić, że takie postępowanie jest również związane z tą ustawą. Tak jak tutaj stwierdzaliśmy w pytaniach do pana ministra, państwo obywatelskie to jest państwo, w którym obywatel jest jak najbliższej władzy, a na tę władzę ma wpływ poprzez kartę wyborczą. Czy te podejmowane obecnie w różnych dziedzinach funkcjonowania Rzeczypospolitej próby recentralizacji i rekoncentracji służą temu, żeby Rzeczpospolita była państwem obywatelskim? Śmiem w to wątpić.

Nie wiem, jakie przesłanki kierowały rządem, gdy zrezygnował on z zapisu, który był dotychczas, a który dawał inne kompetencje wojewodzie. Przecież wojewoda jest zazwyczaj z tej orientacji politycznej, która sprawuje władzę wykonawczą w kraju. Zapis, który do tej pory był w art. 6b, za-

(senator M. Janowski)

pis mówiący o powołaniu komendanta wojewódzkiego za zgodą wojewody, zastąpiono zapisem „po zasięgnięciu opinii”. Zatem opinia wojewody może być totalnie negatywna, bo wystarczy tylko zasięgnąć opinii. Zapis odnoszący się do komendanta powiatowego Policji został sformułowany tak samo.

Czy to powoduje, że Policja jest bliżej obywatela? Pan minister wspomniał, że pewne rozwiązania przyjęte uprzednio, których akurat na tej ustawie się nie zmienia, powodują oddalanie się Policji od obywatela. Ja sądzę, że takie działania też nie służą temu zbliżeniu, które powinno mieć miejsce.

Myślę, że w ogóle powinniśmy podyskutować w Polsce nad funkcjonowaniem Policji. Ta dyskusja kiedyś się odbyła, ale chyba nie do końca. Jakie zadania powinna realizować Policja na szczeblu centralnym? A może wrócimy do pojęcia Policji komunalnej, żeby te środki, które gminy mają w tej chwili w swej dyspozycji, te na strażę gminne, były racjonalnie wykorzystywane?

A propos finansów, Panie Ministrze, dotychczasowe rozwiązanie, które mówiło o finansowaniu, zapisane w art. 13, brzmiało tak: koszty związane z funkcjonowaniem Policji są pokrywane z budżetu państwa, w tym z dotacji celowej na zadania Policji w powiecie. A więc nie można było uszczknąć ani złotówki. Z informacji, które mam, wynika, że wiele samorządów – potwierdzili to również w pytaniach państwo senatorowie – dokładało do funkcjonowania Policji poprzez budowę komisariatów czy innego rodzaju wsparcie. Teraz, gdy z zapisu wynika, że koszty związane z funkcjonowaniem Policji są pokrywane z budżetu państwa, z części „Sprawy wewnętrzne”, formalnie takie dofinansowanie będzie niemożliwe, będzie to bowiem łamanie dyscypliny finansowej, a więc nie będzie zgodne z ustawą o finansach publicznych.

Czy rzeczywiście taki cel przyświecał twórcom projektu, omawianemu dzisiaj już jako ustawa, która przyszła do nas z Sejmu? Nie wiem, czy takie dążenie, koncentrujące wszystko w centrali, jest najlepsze. Czy rzeczywiście Komenda Główna Policji – oby działała jak najsprawniej, tego życzę bardzo szczerze – będzie w stanie rozstrzygać o wszystkich sprawach finansowych w powiatach, w innych komendach? Śmiem wątpić. Doświadczenia pouczają, że nie zawsze scentralizowanie wszystkiego jest najlepsze. Chciałbym bardzo, aby za dwa lata ta Izba nie omawiała tej ustawy, mówiąc, że popełniliśmy błąd, dokonując tak radykalnej centralizacji. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

W międzyczasie zapisał się do głosu również senator Grzegorz Lipowski.

Proszę o zabranie głosu.

Senator Grzegorz Lipowski:

Panie Marszałku! Wysoki Senacie! Panie Ministrze! Panie Generale!

Jeżeli komisja, która pracowała nad projektem ustawy, przedstawia wniosek, aby przyjąć ją bez uwag, to rozumiem, że przeanalizowała zasadność tych poprawek. I apelowałbym, aby ci, którzy powątpiewają w słuszność dokonywania zmian za pośrednictwem tej nowelizacji, wczuli się w rolę komendanta głównego Policji, w rolę ministra spraw wewnętrznych i administracji, ze świadomością, że odpowiadają za bezpieczeństwo publiczne.

Dla mnie instytucja konkursu, nie tylko w Policji, ale w ogóle, jest nie do przyjęcia. Ona jest stosowana; wiem, że można ustalić regulamin takiego konkursu. Brakuje w nim tylko określenia, że to ma być blondynka z czwórka, która mieszka w takiej a takiej alei pod numerem piętnastym. Tak niekiedy wyglądają konkursy na różne szczeble w zarządzaniu.

I teraz, zgłoszą się ci, którzy zechcą awansować w drodze konkursu. Ale cała polityka kadrowa, która powinna w takich służbach być prowadzona, że tak powiem, bierze w łeb. Można kogoś szkolić, przygotowywać, dobrze oceniać, ale może tej osobie nie będzie się kalkulowało przeniesienie się na przykład z Wrocławia do Katowic. To musi być służba dyspozycyjna, służba, w której ludzie znają swoje zadania i będą je prawidłowo wykonywali. I tutaj ciągłość powinna być zachowana, niezależnie od sympatii i układów koalicyjnych. Przecież my jeszcze w tej chwili zbieramy owoce takiego właśnie systemu powoływania komendantów w terenie, że jeżeli nie rezygnacja z powodu braku nadzoru i z uwagi na powiązania podległych funkcjonariuszy ze światem przestępczym, to udział... Do tej pory zbieramy tego owoce. I wtedy tym złym jest komendant główny, tylko że to nie komendant główny powoływał komendanta wojewódzkiego i tych na niższych szczeblach.

Dlatego uważam nowy układ za lepszy. W zasadzie on powraca, bo kiedyś tak było, że to komendant główny decydował. Dlaczego w strażach pożarnych nie robimy konkursów, tylko komendant główny straży pożarnej powołuje poszczególnych komendantów, znając ich fachowość? Wydaje mi się, że tym bardziej powinno tak być w Policji.

Nie chcę przytaczać tutaj przykładów z województwa śląskiego, bo to są sprawy, które winny być omawiane sztabowo, ale chcę powrócić do kwestii zlikwidowanych właśnie w gminach posterunków. Mam przyjemność mieszkania w takiej miejscowości, położonej w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej w Olsztynie koło Częstochowy, gdzie był posterunek, gdzie był spokój, gdzie w zasadzie przez cały sezon w weekendy przyjeżdża masę samochodów, gdzie organizowane są liczne imprezy masowe, bardzo ciekawe. A ostatnio, to znaczy po zlikwidowa-

(senator G. Lipowski)

niu posterunku nie tylko w tej gminie, ale i w okolicznych gminach, po przeniesieniu siedziby miejscowej Policji do Poczesnej, w nocy często odbieram telefony od znajomych bądź nieznajomych. I oni mówią: panie senatorze, jak pan zadzwoni na komisariat do Poczesnej, to oni przyjadą. A co się stało, pytam. No, bo tam wybili szybę. Są tam, zatrzymaliście ich? Nie, uciekli. Ale, żeby przyjechać z Poczesnej, trzeba pół godziny, jeżeli przejazd kolejowy jest otwarty. Oczywiście tereny tego posterunku, z uwagi na brak paliwa i środków, są wizytowane sporadycznie. A nie było tygodnia, żeby straż nie wyjeżdżała w nocy, bo albo trafia się poprzewracane zbiorniki na śmieci, albo przewrócony krzyż, albo seria podpałów starych szop, stodoł. Gdyby policjanci byli na miejscu, toby wiedzieli kto, toby przypilnowali, złapali i ukarali.

Dlatego wydaje mi się, że uchwały, które są już podjęte przez rady gmin, dotyczące właśnie przywrócenia posterunków, nie będą musiały tak długo czekać na nowelizację. Wydaje mi się, że można to przywrócić, jeżeli nawet nie generalnie, to właśnie na takich terenach, gdzie jest dużo zagrożeń, gdzie są kradzieże, gdzie są włamania, rozboje, bowiem obecność tego szyldu, tego palącego się światła wieczorem czy przez noc, świadomość, że tam są policjanci, że jest samochód, odstrasza tych, którzy chcą dokonać jakiegoś przestępstwa.

A poza tym coraz bardziej popularny staje się monitoring – przynajmniej właśnie w Olsztynie, może w wyniku tych zajęć, o których mówię – i to nie tylko w przypadku instytucji, nie tylko sklepów, ale i domów prywatnych. I ci, którzy monitorują już swoje posesje, swoje mieszkania czy domy, są skłonni zgodzić się na podwyższenie opłat po to, żeby wesprzeć, właśnie w godzinach nocnych, służby policyjne przeszkolonymi mężczyznami, mającymi reagować wtedy, kiedy zajdzie taka potrzeba.

Ale powracam do tego, od czego zacząłem. Jeżeli ktoś jest przeciwny tym zmianom, to niech wczuje się w rolę ministra odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i komendanta głównego Policji.

Uważam, że ustawa powinna być przyjęta bez poprawek. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Udzielam głosu senatorowi Jerzemu Adamskiemu. Po nim będzie jeszcze mówiła pani senator Maria Berny.

(Głos z sali: Pani senator...)

Po nim, pani senator mówi po senatorze Adamskim.

(Senator Jerzy Adamski: Ależ bardzo proszę, jeżeli pani senator chce pierwsza...)

(Senator Maria Berny: A ja zrozumiałam, że pan...)

Ja mówiłem, że najpierw pan, a potem pani.

(Rozmowy na sali)

(Senator Jerzy Adamski: Proszę, bardzo proszę, Pani Senator.)

(Głos z sali: Niech mówi, on poczeka.)

(Senator Jerzy Adamski: Proszę, Pani Senator, proszę.)

Senator Maria Berny:

Przepraszam bardzo, ale zachowaliśmy się w tej chwili tak, jak – moim zdaniem – nie powinno się dziać w państwie obywatelskim.

Panie Senatorze, z państwem obywatelskim jest bardzo poważny problem. Żle rozumiany prowadzi do tego, że jest coraz mniej państwa, a coraz więcej rozchwiania. Jestem głęboko przekonana, że obywatel w państwie obywatelskim ma prawo do tego, by czuć się bezpiecznym. A bezpieczeństwo w naszym kraju, jak dotąd, zapewnia Policja. Nie wiem, czy to jest słuszne. Mam pewną wątpliwość, czy stwierdzenie, że co cztery lata zmienia się wojewoda... Może powiem inaczej. Proszę państwa, kadencyjność, o której tutaj była mowa, jest wskazana. I niekoniecznie musi się ona pokrywać z kadencją parlamentu, z kadencją wojewody. Niekoniecznie to wojewoda, który pełni funkcję polityczną, musi rozdzielać pieniądze, ponieważ i w powiecie, i w województwie, tak jak to wszyscy wiemy, te pieniądze są znaczone i na pewno trafiają do Policji. Ale już od starosty i wojewody zależy, kiedy te pieniądze do Policji trafiają.

Ponieważ prowadzę Stowarzyszenie Wspierania Bezpieczeństwa Obywateli, mam bardzo często kontakt – i wydaje mi się, że bardzo dobry – z Policją, ale nie z ministrem czy z komendantem Policji, tylko z tymi zwykłymi, szarymi policjantami, komendantami posterunków. Może sobie pochlebiam, ale uważam, że na temat pracy policjantów wiem więcej niż ich komendanci. I dlatego jestem zdania, że w momencie, kiedy pieniądze nie będą przechodziły przez samorząd, sytuacja komendanta powiatowego czy wojewódzkiego będzie o wiele lepsza, ponieważ będzie on się czuł naprawdę w pełni niezależny od decydenta.

Proszę państwa, Policja to władza. We współczesnych społeczeństwach, i w polskim, i w innych – musimy sobie to powiedzieć – czasem nawet nie parlament, czasem nawet nie rząd, a ogromne skupiska kapitałów, po prostu pieniądze, i na wysokim, i na niskim szczeblu, decydują o wielu sprawach. Kto ma w ręku pieniądze, do tego należy decyzja. I dlatego jestem przekonana, że ta poprawka, która mówi o tym, że nie samorządy i nie wojewoda będą przekazywaniem pieniędzy, bardzo wzmocni władzę Policji.

Policja centralna – tak. Jestem zdania, że w służbach mundurowych, jak wojsko, Policja czy Straż Graniczna, ta władza centralna powinna być. Bo jeżeli na każdym szczeblu samorządu bę-

(senator M. Berny)

dzie się nieco modyfikować działanie tych służb, to państwo obywatelskie będzie może bardzo obywatelskie, ale w niekorzystnym znaczeniu tego słowa. Konkursy z całą pewnością zwalniają z odpowiedzialności szefów ludzi, którzy na podstawie konkursów obejmują swoje stanowiska. Jeżeli przychodzi komendant z konkursu, to zawsze jego zwierzchnik może wzruszyć ramionami i powiedzieć, że on nie miał wpływu, bo ten człowiek przyszedł z konkursu. Wiem, że my mamy takie bardzo dobre mniemanie o sobie, o komisjach konkursowych, ale rzeczywistość skrzypi, rzeczywistość jest nieco inna. Konkurs to też są ludzie, ktoś ich do tej komisji typuje i dlatego wynik konkursu nie jest całkowicie obiektywną oceną, ale oceną sugerowaną przez tego, kto ma więcej władzy. A najczęściej jest to ten, kto ma pieniądze. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Senator Adamski, proszę.

Senator Jerzy Adamski:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Pan senator Janowski powiedział, że poprzez nowelizację art. 13 likwidujemy możliwość dofinansowania przez samorządy. Jak państwo wiecie, w samorządzie powiatowym jest 95% znaczących pieniędzy, a więc 5% tych pieniędzy zostaje do podziału. Samorządy powiatowe i samorządy gminne partycypowały w zakupie samochodów. Panie Senatorze, sam art. 13 ust. 1 oczywiście nic nie zmienia. W proponowanej zmianie artykułu czytamy, że koszty związane z funkcjonowaniem Policji są pokrywane z budżetu państwa z części „Sprawy wewnętrzne”. I do tej pory tak było, ta część szła do wojewody. Ale powiat inaczej tych pieniędzy nie mógłby Policji przekazać – pan senator, jako doświadczony samorządowiec, o tym wie. W związku z tym likwidujemy to. Następny zaś punkt czysto i wyraźnie mówi, że jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty organizacyjne wskazane w odrębnych ustawach mogą uczestniczyć w pokrywaniu części kosztów finansowania Policji – tego w ustawach samorządowych nie zmieniamy – chodzi tu o wszelkiego rodzaju zakupy samochodów itp., o czym pan minister tutaj mówił. W tej chwili w naszym komisariacie powiatowym wymieniamy okna itd. z funduszu ochrony środowiska, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego. I to się nie zmienia.

Proszę państwa, w momencie, gdy urzędy pracy przechodziły pod kierownictwo powiatów, z tej tribuny przestrzegaliśmy, że finanse urzędów pracy zostaną w powiecie. Biedne powiaty będą

biednymi powiatami, bogate będą bogatymi. I tak się stało, że nie można przesunąć pieniędzy z jednego powiatu – nawet w ramach tego samego województwa – do drugiego. A tu mówimy wyraźnie, że jest możliwość przesunięcia pieniędzy pomiędzy poszczególnymi jednostkami Policji, jeśli będzie taka potrzeba. Komenda Główna Policji, czy resort – jest to zapisane – może przerzucić pieniądze na inną jednostkę.

Jeżeli chodzi o te konkursy, to myślę, Panie Senatorze – przepraszam, że akurat tak mówię do pana senatora, zresztą już pani Maria Berny o tym powiedziała – że powinniśmy się cieszyć, że będzie wojewoda, powiedzmy, z jednej opcji, a komendant z drugiej. Po prostu będzie to zdrowe, nie będzie znowu koleżeństwa, kumoterstwa, tylko będą działania podejmowane dla dobra nas wszystkich.

Wracając do tych uwag, myślę, że jeżeli nie przekonaliśmy państwa, to nasze bezpieczeństwo może zostać na takim poziomie, na jakim jest. A wszyscy mówimy o tym, że w państwie jest źle, że nie jest tak bezpiecznie. Chcemy, by nasz kraj był naprawdę bezpieczny i by nie ten rządził, kto ma pieniądze, tylko ten, kto będzie miał władzę w sensie – powiedzmy – policyjnym. Chcemy, by pracownicy komisariatu mogli wykonywać polecenia nie tylko starosty i wojewody, ale także komendanta głównego i ministra. Dziękuję.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Stwierdzam, że lista mówców została wyczerpana.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji? Nie widzę chętnych.

Zgodnie z art. 52 ust. 2 zamykam dyskusję.

W związku z tym, że nie wpłynęły wnioski o charakterze legislacyjnym informuję, że głosowanie w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym zostanie przeprowadzone pod koniec posiedzenia Senatu.

Dziękuję gościom za obecność podczas naszych obrad.

Poproszę teraz o przeczytanie komunikatów.

Senator Sekretarz Zbigniew Gołębek:

Pierwszy komunikat. Uprzejmie informuję, iż Marszałek Senatu zwołuje posiedzenie Konwentu Seniorów w dniu dzisiejszym, to jest 21 listopada 2002 r., bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy w obradach Senatu. Piętnaście minut po ogłoszeniu przerwy w obradach Senatu odbędzie się posiedzenie Prezydium Senatu. Pod komunikatem podpisał się minister, szef kancelarii.

Drugi komunikat. Posiedzenie wspólne Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji

(senator sekretarz Z. Gołąbek)

Państwowej oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności, podczas którego odbędzie się pierwsze czytanie projektu uchwały w sprawie zwiększenia sprawności administracji publicznej, rozpocznie się pół godziny po ogłoszeniu przerwy w obradach plenarnych Senatu w sali nr 217.

Komunikat trzeci. Posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej dotyczące rozpatrzenia wniosków zgłoszonych podczas obrad plenarnych Senatu do ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw rozpocznie się bezpośrednio po ogłoszeniu przerwy w obradach plenarnych Senatu w sali nr 217.

Komunikat czwarty. Posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych w sprawie rozpatrzenia wniosków zgłoszonych do ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy odbędzie się w sali nr 176 zaraz po ogłoszeniu przerwy w obradach.

I komunikat ostatni, piąty. Posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu odbędzie się w sali nr 179 pół godziny przed zakończeniem przerwy w obradach plenarnych, to jest o godzinie 15.30. Dziękuję, Panie Marszałku.

Wicemarszałek Kazimierz Kutz:

Dziękuję.

Ogłaszam przerwę w obradach do godziny 16.00.

(Przerwa w obradach od godziny 12 minut 32 do godziny 16.01)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Panie i Panowie Senatorowie, proszę o zajmowanie miejsc.

Wznawiam obrady.

Powracamy do rozpatrzenia punktu pierwszego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam, że Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek. Projekt ten zostanie poddany pod głosowanie.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały w spra-

wie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem projektu uchwały?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Dziękuję. Proszę o podanie wyników głosowania.

Stwierdzam, że na 71 obecnych senatorów 69 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 1)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Powracamy do rozpatrzenia punktu drugiego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam, że dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie, zgodnie z art. 52 ust. 6 Regulaminu Senatu, mogą zabierać głos jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę sprawozdawcę Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, panią senator Apolonię Klepacz, o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Bardzo proszę, Pani Senator.

Senator Apolonia Klepacz:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

Z upoważnienia Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej mam zaszczyt przedstawić państwu stanowisko komisji w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw. Sprawozdanie to zawarte jest w druku senackim nr 263Z.

Komisja na posiedzeniu w dniu 21 listopada 2002 r. postanowiła jednogłośnie o przyjęciu wniosku o wprowadzenie poprawek: drugiej, siódmej i ósmej, omówionych już przeze mnie w czasie debaty plenarnej.

Ponadto komisja rozpatrzyła wnioski, które wpłynęły w trakcie debaty plenarnej. Były to dwa jednobrzmiące wnioski, złożone przez senatora Mieczysława Janowskiego w imieniu swoim i se-

(senator A. Klepacz)

natorów Drzęzli oraz Markowskiego, a także wniosek senatora Adama Graczyńskiego.

Wnioski te dotyczyły nadania gminom górniczym uprawnień do zwiększonej o 5% partycypacji tych gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych. Według Ministerstwa Finansów, przyznanie gminom górniczym tych szczególnych uprawnień wywołuje skutki finansowe dla budżetu państwa rzędu 200 milionów zł. Przedstawiciele rządu argumentowali, że środki przyznane gminom górniczym w duchy tej ustawy nie gwarantują aktywizacji tych gmin. Temu celowi ma służyć przygotowany dla tych terenów program restrukturyzacji, który dzisiaj po południu po raz pierwszy prezentowany jest w Ministerstwie Gospodarki.

Komisja po przeprowadzonej dyskusji i wysłuchaniu argumentów wnioskodawców oraz stanowiska Ministerstwa Finansów większością głosów: 3 głosy za, 4 – przeciw, 2 osoby wstrzymały się od głosu; postanowiła nie popierać wniosków zgłoszonych przez senatorów.

Reasumując, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej rekomenduje Wysokiej Izbie jedynie poprawki drugą, siódmą i ósmą. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Pani Senator.

Czy senatorowie wnioskodawcy chcą jeszcze zabrać głos?

Pan senator Bernard Drzęzła?

(Senator Bernard Drzęzła: Dziękuję.)

Pan senator Adam Graczyński?

(Senator Adam Graczyński: Tak.)

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Adam Graczyński:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

Ośmielam się prosić o poparcie poprawek złożonych przez panów senatorów Janowskiego, Markowskiego, Drzęzłę oraz przez moją skromną osobę, popieranych także przez wielu innych senatorów z ziemi śląskiej, dolnośląskiej, małopolskiej i lubelskiej. Są to poprawki: pierwsza, trzecia, czwarta, piąta, szósta, w zestawieniu wniosków.

Chciałbym sprostować to, co powiedziała pani senator sprawozdawca na temat tego, że te poprawki zwiększają wydatki budżetu państwa właśnie na gminy górnicze. Stwierdzam, że one utrzymują wydatki w roku przyszłym zaledwie na poziomie roku bieżącego. To nie jest wzrost wydatków, proszę Wysokiej Izby, to jest utrzymanie wydatków, bardzo skromnych w sytuacji, kiedy mamy do czynienia z niespotykanym w naszym kraju procesem zmian, który dotyczy nie tylko górnictwa, lecz także ciężkich przemysłów. Tam gdzie

takie procesy miały miejsce, zarówno w Europie, jak i w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, tam zaangażowanie rządu było olbrzymie i gminy górnicze nigdy nie zostawały same w tych procesach, które są tak bolesne i tak groźne społecznie. A te propozycje utrzymują wydatki na poziomie roku bieżącego.

Wysoka Izbo! Na Śląsku, w wielu miejscach Śląska, grozi nam wybuch społeczny. Dowodem na to i przedsmakiem tego, co się może zdarzyć, była manifestacja kilkunastu tysięcy zdesperowanych osób, która odbyła się 19 listopada, czyli we wtorek. Zorganizowały tę manifestację związki zawodowe i lewicowe, i prawicowe, brali w niej udział przedstawiciele wielu zawodów nie tylko z województwa śląskiego. W ten sposób ci, którzy manifestowali – ja nie pochwalam dyskusji ulicznych, ale muszę o tym poinformować Wysoką Izbę – protestowali przeciwko polityce prowadzonej w kilkunastu ostatnich latach wobec Śląska.

Apeluję do Wysokiej Izby, żebyśmy wykazali się rozsądkiem oraz solidarnością społeczną. Mam nadzieję, że przekonałem panie i panów senatorów i chciałem z góry podziękować. (Okłaski)

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Panie Senatorze.

Pan senator Mieczysław Janowski?

(Senator Mieczysław Janowski: Dziękuję bardzo, Pani Marszałek.)

Pan senator Jerzy Markowski?

Senator Jerzy Markowski:

Dziękuję.

Argumentacja pana senatora Graczyńskiego była bardzo wyczerpująca. Ja chciałbym tylko zwrócić uwagę, że zapowiedziano kolejne zwolnienia w polskim górnictwie węgla kamiennego. Nie byłoby więc chyba nic gorszego dla pozostałych gmin w kraju, gdyby ludzie z tych gmin górniczych wyjechali do innych gmin, również do tych państwa gmin, i również tam nie mieli z czego żyć. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Chęć zabrania głosu zgłasza obecny na sali pan minister Uczkiewicz.

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Jacek Uczkiewicz:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

Chciałbym Wysokiej Izbie przedstawić – i to szerzej, niż to uczyniła pani senator sprawozdawca – stanowisko rządu w tej kwestii i je uzasadnić.

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

Najprościej byłoby, gdybym powiedział, że negatywne stanowisko – bo ono jest negatywne – uzasadnione jest tym, iż w budżecie na rok przyszły środków na ten cel po prostu nie ma. A mówimy tu, przypomnę, o kwocie 230 milionów zł, tyle bowiem wynoszą sumaryczne skutki przywilejów, które gminy posiadały z tytułu ustawy o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do gospodarki rynkowej. Jest to prawda, że pieniędzy nie ma; prawdą jest, że wydajność źródeł dochodów budżetowych okazuje się mniejsza, niż zakładaliśmy. W tej sytuacji każdy milion złotych jest istotny dla budżetu. A więc jeśli chodzi o ten konkretny przypadek, to od razu trzeba powiedzieć, że alternatywą jest tu deficyt budżetowy.

Byłoby jednak, moim zdaniem, Wysoka Izbo, zbyt dużym uproszczeniem to, gdybyśmy tę kwestię sprowadzali tylko do arytmetyki budżetowej, dlatego że negatywne stanowisko rządu wynika również z innych, głębszych, bardziej systemowych przesłanek. I dlatego właśnie pozwolę sobie Wysokiemu Senatowi zaprezentować to szersze jego uzasadnienie.

Otóż żeby odnieść się do argumentacji wnioskodawców, odpowiedzieć sobie trzeba na kilka podstawowych pytań. Jedno z nich brzmi: czy za cenę 230 milionów zł deficytu budżetowego można kupić spokój społeczny? No cóż, można iść taką drogą, ale w każdej sytuacji, a szczególnie wtedy, kiedy chodzi o budżet, należy kierować się racjonalizmem. Otóż, moim zdaniem, zwłaszcza w tym wypadku nie można. Powiem tylko tyle, przecież przedstawiony przez rząd program restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego zawiera się w wydatkach rzędu 4,8 miliarda zł, bo tyle będzie to kosztowało podatników, ale przecież te 4,8 miliarda zł nie ugasi wszystkich ognisk niepokoju. Wiara w to, że 230 milionów zł dokona tutaj jakiegoś zwrotu, jest więc iluzoryczna. Mało tego, można... W sumie nie pierwszy raz rządy i parlamenty stają przed dylematem, czy rzeczywiście można za jakąś kwotę kupić spokój społeczny kosztem deficytu budżetowego. Nauki z tego płynące są raczej odmienne od założeń – otóż pogłębianie deficytu budżetowego powoduje powstanie załazków nowych, jeszcze gwałtowniejszych problemów i niepokojów. Dlatego w interesie społecznym jest to, ażeby budżet państwa był maksymalnie zrównoważony, bo pogłębianie jego deficytu prowadzi do napięć społecznych. Oczywiście zawsze mogą ujawnić się różne środowiska usiłujące wykorzystać takie i inne sytuacje do pewnego zdyskontowania politycznego, jednakże generalnie należy trzymać się poręczy racjonalizmu.

Kwestia kolejna. Otóż w czasie dyskusji w Wysokiej Izbie i na posiedzeniu komisji formułowano tezę, że w tym projekcie mamy do czynienia z odbieraniem gminom górnictwem dochodów. Warto

się zastanowić, czy rzeczywiście mamy tu do czynienia z odbieraniem dochodów. Chciałbym uwagę pań i panów senatorów zwrócić na to, że nikt gminom górnictwem dochodów, o których mowa – a mówimy cały czas, w uproszczeniu, o 230 milionach zł – na 2003 r. nie obiecywał. Podstawy prawne tych przywilejów były zawarte w ustawie, która miała ograniczony okres działania, i to z góry ograniczony. Mało tego, w konkretnych przepisach zawarte i potwierdzone są wyraźne daty obowiązywania tych przywilejów. Nie mamy więc, Wysoka Izbo, do czynienia z odbieraniem dochodów. Mamy za to do czynienia z wygaśnięciem przywilejów, z ich wygaśnięciem na mocy poprzedniej ustawy. Po prostu ten czas się skończył, bo przywileje te były określone czasowo.

I tak na marginesie dodam, dlaczego spośród tych trzech przywilejów proponujemy utrzymanie jednego, tego dotyczącego wypłat. Utrzymanie tego zapisu jest przywilejem gmin górnictwem, choć, jak wynikało z dyskusji, nie w pełni było to jasne. Chodzi tutaj o utrzymanie zasad wpłat na fundusz wyrównawczy dla innych gmin, czyli, konkretnie mówiąc, chodzi o zwolnienie gmin górnictwem z tych wpłat. No więc to jest przywilej gmin górnictwem. Spośród tych trzech uprawnień dwa rzeczywiście są znoszone z mocy ustawy, ale ten trzeci, ponieważ podstawą naliczania są w tym wypadku dochody z pierwszego półrocza tego roku, jest utrzymany i jest on korzystny dla gmin.

Ale podstawowym problemem, Wysoka Izbo, jest to, jak najefektywniej wykorzystywać środki publiczne przy rozwiązywaniu problemów gospodarczych i problemów lokalnych. I dalej: czy obecne przywileje gmin górnictwem są efektywnym narzędziem w tym, co tutaj zostało wyartykułowane jako konieczność aktywizacji gospodarczej? Jaki więc udział w tych 230 milionach zł, w podstawowej kwocie, czyli w około 200 milionach, dokładnie w 198 milionach zł, stanowi kwota większego o 5% udziału gmin górnictwem w podatkach od osób fizycznych? Jak przedstawia się rozkład udziałów w tej puli poszczególnych gmin górnictwem? Otóż około dwudziestu gmin górnictwem ma ten udział powyżej 2%, a około czterdziestu na sześćdziesiąt osiem gmin górnictwem ma udział poniżej 1%. Powtarzam: w tych 198 milionach zł jest to udział poniżej 1%.

Porównajmy to z problemami podstawowymi, takimi jak bezrobocie w tych gminach. Otóż wskaźnik bezrobocia w gminach górnictwem jest bardzo zróżnicowany: w powiecie pszczyńskim wynosi 10%, w mieście Wałbrzychu – 26%, w Tychach – 16%. Jak w celu aktywizacji zawodowej, aktywizacji gospodarczej, mają radzić sobie takie gminy, w których ten udział, jak powiedziałem, wynosi poniżej 1%, a bezrobocie około 40%? Tak jest na przykład w gminie Boguszków-Gorce, w której udział w tej puli wynosi całe 0,3%, a bezrobocie na tym terenie sięga 38%. I kolejna skraj-

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

ność – mamy aglomerację katowicką, która konsumuje przy tej metodzie dysponowania środkami publicznymi ponad 14% tej całej puli, a wskaźnik bezrobocia wynosi tam 7%. Otóż nie ma tutaj żadnej korelacji i trudno jest wykazać jakikolwiek związek między tym sposobem pomagania gminom górniczym a rozwiązywaniem bolesnych problemów tego regionu, nabrzmiałych w okresie transformacji.

W wystąpieniach panów senatorów była mowa o potrzebie wrażliwości społecznej, solidarności i sprawiedliwości. Chcę powiedzieć, że rządowi te wartości są szczególnie bliskie. Popatrzmy, jak wygląda sytuacja gmin górniczych na tle gmin w Polsce. Zaczniemy od dochodowości.

Wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych, który jest takim najbardziej obiektywnym miernikiem bogactwa gmin, dla wszystkich gmin w Polsce ma średnią wartość 292,85. Wskaźnik minimalny dla wszystkich gmin wynosi 74,9. Wskaźnik średni... Przepraszam, wskaźnik minimalny dochodów podatkowych w gminach górniczych jest dwukrotnie większy niż minimalny wskaźnik dochodowości wszystkich gmin. Wskaźnik maksymalny we wszystkich gminach... Nie, przepraszam, nie we wszystkich – odliczamy najbogatsze gminy, czyli te, które siedzą, że tak powiem, na węglu brunatnym i na miedzi, bo one mają te wskaźniki ekstraordynaryjnie wysokie. A więc po pominięciu tych gmin wskaźnik ten wynosi 1693, zaś wskaźnik maksymalny wśród gmin górniczych wynosi 1166. Wskaźnik średni dla wszystkich gmin wynosi 292, a dla gmin górniczych – 375,4. Nie można więc powiedzieć, że gminy górnicze na tle innych gmin są jakby dyskryminowane. Wręcz przeciwnie, prezentują się one zdecydowanie lepiej.

Jak wygląda kwestia deficytowości gmin? W 2001 r. liczba gmin i miast na prawach powiatu, z wyłączeniem gmin górniczych, wynosiła dwa tysiące czterysta dwadzieścia dwa, z tego z deficytem – mówię o gminach i miastach na prawach powiatu, tych niegórniczych – tysiąc czterysta czterdzieści dwa, czyli prawie 60%, a dokładnie 59,54%. Liczba gmin górniczych z deficytem wynosiła zaś dwadzieścia dwa, czyli 32,35%.

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: Przepraszam bardzo, Panie Ministrze, ale za chwilę będziemy już przystępować do głosowań, więc bardzo bym prosiła, żeby skrócić...)

Już kończę, Pani Marszałek. Wydaje mi się, że te sprawy są niezwykle istotne, ponieważ dotyczą istotnych spraw systemu finansów publicznych i finansów państwa. Dlatego proszę pozwolić mi dokończyć. Będę starał się streszczać.

Gmin niegórniczych z nadwyżką było 40%, natomiast wśród gmin górniczych 67% gmin uzyskuje nadwyżki budżetowe. Podobne wskaźniki,

dotyczące zadłużenia gmin, pokazują, że generalnie gminy górnicze są w lepszej sytuacji finansowej niż gminy niegórnicze.

W związku z tym, Wysoka Izbo... Zresztą, a propos uwag zgłaszanych przez panów senatorów, że nie ma środków na aktywizację zawodową, chciałbym powiedzieć, że są one w tym programie w odpowiednim miejscu. Przypomnę tylko, że na aktywizację zawodową przeznaczono 80 milionów zł w ciągu czterech lat, na osłony socjalne – 860 milionów zł, a na szkody górnicze – 152 milionów zł.

Jeśli chodzi o kwestie sprawiedliwości społecznej – już zmierzam do końca – zwracam uwagę pań i panów senatorów, że chociaż subwencja wyrównawcza ma za zadanie rekompensować wpływ utracone z nieodprowadzonych do gmin opłat eksploatacyjnych, to przecież w programie rządowym jest założenie, że kompania górnicza przejmie te zobowiązania, czyli one nie wygasają.

I wreszcie przechodzę do konkluzji. Cały czas chcę obracać się wokół tematu jak najlepszego wykorzystania środków publicznych, w sytuacji gdy jest ich bardzo mało, gdy musimy działać bardzo racjonalnie. Otóż bodajże rano dyskutowaliśmy o kwestii tej docelowej ustawy. Zamiarem naszym i pewną przesłanką kształtowania tej konstytucji finansowej samorządów terytorialnych, czyli tej docelowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, jest między innymi to, ażeby, po pierwsze, ta konstytucja w jednakowy sposób traktowała wszystkie samorządy, jeśli chodzi o zasady finansowania, zasilania tych samorządów i prowadzenia przez nie finansów, a po drugie, ażeby wszelkiego rodzaju wsparcie, typu ulgi, przywileje i wszystkie inne takie specjalne formy, było udzielane w ramach dedykowanych, kierunkowych programów, kierowanych czy to do gmin górniczych, czy to do gmin lub obszarów, które mają zupełnie inne problemy. Bo nie możemy zapominać również o gminach popegeerowskich i o samorządach, które działają na terenach opuszczonych przez garnizony.

Dlatego też zwracam uwagę na to odwrócenie zasady. Z ustawy o dochodach będziemy starali się wyprowadzać wszelkie specjalne przywileje, które – jeżeli będą – powinny być zawierane w ustawach kierunkowych.

Chciałbym również...

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: Przepraszam bardzo, Panie Ministrze, ale...)

Już kończę...

(Wicemarszałek Jolanta Danielak: Jesteśmy już po dyskusji, po posiedzeniach komisji i przystępujemy do głosowania. Tak obszerna opinia może w tej chwili wywoływać dalsze wątpliwości, a senatorowie przystępują za chwilę do głosowań, Panie Ministrze.)

Pani Marszałek, przepraszam bardzo, ale uznałem, że skoro wnioskodawcy mogli przedstawić

(podsekretarz stanu J. Uczkiewicz)

swoją argumentację, to strona rządowa, która przedstawia w tej istotnej sprawie inne stanowisko, powinna również wyczerpująco przedstawić swoją opinię wobec tego audytorium. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

(Senator Andrzej Chronowski: W sprawie formalnej, Pani Marszałek.)

W sprawie formalnej, Panie Senatorze? Bardzo proszę.

Senator Andrzej Chronowski:

Nie chciałem być, Pani Marszałek, niegrzeczny i przerywać panu ministrowi, więc wysłuchałem tego sprawozdania. Ale chciałbym jednak zwrócić uwagę na art. 52 ust. 6 Regulaminu Senatu, który bardzo wyraźnie precyzuje, że po przerwie mogą zabrać głos jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy. Myślę, że staje się złą praktyką, iż w tej Izbie, niestety po raz drugi w historii Senatu, dochodzi do tego, że po wystąpieniach sprawozdawców i wnioskodawców zabiera głos przedstawiciel rządu. Zwracam na to uwagę.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Przykro mi bardzo, Panie Senatorze, ale zasięgałam w tej sprawie opinii prawników, z których to opinii wynika, że przedstawiciel rządu w każdym momencie ma prawo zabrać głos. Taką interpretację prawną uzyskałam i na tej podstawie pan minister właśnie zabrał głos.

Przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty komisja oraz senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 54 ust. 1 Regulaminu Senatu za chwilę zostaną przeprowadzone kolejne głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Nad poprawkami pierwszą i szóstą będziemy głosować łącznie. Poprawki te zmierzają do utrzymania w 2003 r. zwiększonego udziału gmin górniczych we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w stosunku do udziału, który jest przewidziany dla pozostałych gmin.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosowania?

Proszę o podanie wyników.

Stwierdzam, że na 81 obecnych senatorów 33 głosowało za, 34 – przeciw, 14 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 2)**

Stwierdzam, że poprawki nie uzyskały akceptacji.

Nad poprawkami drugą, siódmą i ósmą będziemy głosować łącznie. Dostosowują one przepisy określające zasady otrzymania kwoty rekomendującej z tytułu utraconych ulg i zwolnień do zmian wprowadzonych przez ustawę o podatku rolnym, ustawę o podatku leśnym, ustawę o podatkach i opłatach lokalnych.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosowania?

Proszę o podanie wyników.

Stwierdzam, że na 80 obecnych senatorów 80 głosowało za. **(Głosowanie nr 3)**

Tym samym poprawki druga, siódma i ósma uzyskały jednogłośnie akceptację.

Nad poprawkami trzecią, czwartą i piątą będziemy głosować łącznie. Zmierzają one do tego, aby gminom górniczym przysługiwała w 2003 r. część rekompensująca subwencji ogólnej z tytułu utraconych przez gminę górniczą dochodów na skutek nieuregulowania przez przedsiębiorstwo górnicze należności z tytułu opłaty eksploatacyjnej.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem tych poprawek?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosowania?

Proszę o podanie wyników.

Stwierdzam, że na 82 obecnych senatorów 39 głosowało za, 37 – przeciw, 6 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 4)**

Stwierdzam, że poprawki trzecia, czwarta i piąta uzyskały akceptację Izby.

Przystępujemy do głosowania za przyjęciem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem uchwały?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Stwierdzam, że na 82 obecnych senatorów 78 głosowało za, 4 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 5)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu tery-

(wicemarszałek J. Danielak)

torialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw.

Powracamy do rozpatrzenia punktu trzeciego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy.

Przypominam, że w przerwie w obradach odbyło się posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, która ustosunkowała się do przedstawionych w toku debaty wniosków i przygotowała sprawozdanie w tej sprawie.

Przypominam też, że dyskusja nad rozpatrywaną ustawą została zamknięta i obecnie, zgodnie z art. 52 ust. 6 Regulaminu Senatu, głos mogą zabrać jedynie sprawozdawcy i wnioskodawcy.

Proszę sprawozdawcę Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, pana senatora Mieczysława Mietłę, o zabranie głosu i przedstawienie uzgodnionych na posiedzeniu wniosków.

Bardzo proszę, Panie Senatorze.

Senator Mieczysław Mietła:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

W trakcie przerwy zebrała się Komisja Gospodarki i Finansów Publicznych, która rozpatrzyła poprawkę zgłoszoną w trakcie debaty.

Stanowisko Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych jest następujące: prosilibyśmy, aby Wysoki Senat raczył przyjąć poprawkę pierwszą. Poprawka druga, która była zgłoszona przez senatorów: panią Popiołek i pana Mieczysława Mietłę, nie uzyskała poparcia komisji.

Ta poprawka, naszym zdaniem, regulowała pewne sprawy, powodowała, że sam zapis stawał się czytelny, i była zgodna z tym, co zawierał wcześniejszy artykuł, zastrzeżenie do tej ustawy, że nie będzie zmian, jeżeli chodzi o opodatkowanie w poszczególnych grupach towarów. Nam się wydawało, że taki zapis zobowiązuje.

Tak więc są dwie poprawki, z których pierwsza jest poparta przez komisję, a druga nie jest poparta. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Czy senatorowie wnioskodawcy chcą jeszcze zabrać głos?

Pani senator Jolanta Popiołek?

(Senator Jolanta Popiołek: Dziękuję.)

Pan senator Mieczysław Mietła?

(Senator Mieczysław Mietła: Dziękuję.)

Przystępujemy do głosowania w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oz-

naczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy.

Przypominam, że w tej sprawie w toku debaty komisja oraz senatorowie wnioskodawcy przedstawili wnioski o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Informuję, że zgodnie z art. 54 ust. 1 Regulaminu Senatu za chwilę zostaną przeprowadzone kolejne głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi poprawkami.

Poprawka pierwsza usuwa z ustawy przepis sprzeczny z dodawaną przez nowelizację zasadą, w myśl której towary i usługi niewymienione w klasyfikacjach statystycznych podlegają opodatkowaniu stawką w wysokości 22%.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosowania?

Proszę o podanie wyników głosowań.

Stwierdzam, że na 81 obecnych senatorów 80 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 6)**

Stwierdzam, że poprawka uzyskała akceptację.

Poprawka druga zmierza do tego, aby stawką podatku w wysokości 7% były opodatkowane wszystkie wyroby piekarskie, ciastkarskie bez względu na symbol Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto wstrzymał się od głosowania?

Proszę o podanie wyników.

Stwierdzam, że na 82 obecnych senatorów 24 głosowało za, 49 – przeciw, 9 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 7)**

Poprawka nie uzyskała akceptacji.

Przystępujemy do głosowania za przyjęciem uchwały w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem uchwały?

Kto jest przeciwko?

Kto wstrzymał się od głosu?

Proszę o podanie wyników.

Na 82 obecnych senatorów 81 głosowało za, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 8)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz

(wicemarszałek J. Danielak)

o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy.

Powracamy do rozpatrzenia punktu czwartego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam też, że Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 Regulaminu Senatu za chwilę przeprowadzimy kolejne głosowania nad przedstawionymi poprawkami, według kolejności przepisów ustawy.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionymi przez komisję poprawkami.

Poprawka pierwsza modyfikuje przepis stanowiący delegację ustawową, tak aby konsekwentnie uwzględniał rozwiązania przyjęte w pozostałych przepisach.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Stwierdzam, że na 80 obecnych senatorów 77 głosowało za, 2 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 9)**

Stwierdzam, że poprawka uzyskała akceptację Izby.

Poprawka druga uzupełnia delegację ustawową w zakresie odesłania do innych przepisów ustawy.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Stwierdzam, że na 81 obecnych senatorów 63 głosowało za, 13 – przeciw, 4 wstrzymało się od głosu, 1 nie głosował. **(Głosowanie nr 10)**

Poprawka uzyskała akceptację Izby.

Poprawka trzecia precyzuje, iż podstawą do zmiany kontraktu wojewódzkiego jest zgodne oświadczenie stron tego kontraktu.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Stwierdzam, że na 82 obecnych senatorów 82 głosowało za. **(Głosowanie nr 11)**

Poprawka trzecia jednogłośnie uzyskała akceptację Izby.

Poprawka czwarta przewiduje jako dzień wejścia w życie ustawy dzień 1 stycznia 2003 r., tak aby uproszczony tryb dokonywania zmian w kontraktach wojewódzkich obowiązywał od początku przyszłego roku.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem poprawki?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 82 obecnych senatorów 80 głosowało za, 1 – przeciw, 1 wstrzymał się od głosu. **(Głosowanie nr 12)**

Stwierdzam, że poprawka uzyskała akceptację Izby.

Przystępujemy do głosowania za przyjęciem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego w całości, ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem uchwały?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 82 obecnych senatorów 82 głosowało za. **(Głosowanie nr 13)**

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego.

Powracamy do rozpatrzenia punktu piątego porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym.

Przypominam, że debata nad rozpatrywaną ustawą została zakończona i obecnie możemy przystąpić do głosowania w sprawie tej ustawy.

Przypominam, że Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego przedstawiła projekt uchwały, w którym wnosi o przyjęcie tej ustawy bez poprawek.

Projekt ten zostanie poddany pod głosowanie.

Przystępujemy do głosowania nad przedstawionym przez komisję projektem uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym.

Proszę o naciśnięcie przycisku obecności.

Kto z państwa senatorów jest za przyjęciem przedstawionego projektu uchwały?

Kto jest przeciw?

Kto się wstrzymał od głosu?

Proszę o podanie wyników głosowania.

Na 82 obecnych senatorów 71 głosowało za, 9 – przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. **(Głosowanie nr 14)**

(wicemarszałek J. Danielak)

Wobec wyników głosowania stwierdzam, że Senat podjął uchwałę w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym.

Informuję, że porządek obrad dwudziestego ósmego posiedzenia Senatu został wyczerpany.

Bardzo proszę o przedstawienie komunikatów.

Senator Sekretarz Zbigniew Gołębek:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Szanowni Państwo Senatorowie Członkowie Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury, uprzejmie zapraszam na kolejne posiedzenie Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury, które odbędzie się w dniu 27 listopada, w środę, o godzinie 16.00 w sali nr 182.

Komunikat drugi. Posiedzenie Komisji Emigracji i Polaków za Granicą odbędzie się w dniu 27 listopada o godzinie 17.00 w sali nr 179.

Komunikat trzeci. W dniu 28 listopada, czwartek, o godzinie 8.00, w sali nr 176 odbędzie się wspólne posiedzenie Komisji Skarbu Państwa i Infrastruktury, Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności. Porządek obrad: pierwsze czytanie zgłoszonego przez Komisję Ustawodawstwa i Praworządności projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami i ustawy o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Komunikat czwarty. Uprzejmie zapraszam na posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej, które odbędzie się w dniu jutrzejszym, to jest w piątek, o godzinie 11.00, w sali nr 217. Posiedzenie będzie poświęcone roli działalności konsułów honorowych w Polsce. Pragnę zaznaczyć, że na posiedzenie zostali zaproszeni wszyscy konsulowie honorowi wykonujący swą misję na obszarze państwa polskiego.

Komunikat piąty. Następne posiedzenie senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbędzie się 26 listopada, we wtorek, w sali nr 12 budynku G o godzinie 16.00. Kolejne posiedzenie senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbędzie się 3 grudnia, wtorek, w sali „Wzorczownia” w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy ulicy Wspólnej 30. Początek posiedzenia o godzinie 12.00.

Ostatni komunikat. Uprzejmie informuję, że posiedzenie Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich odbędzie się w dniu 27 listopada, środa, o godzinie 16.00 w sali nr 176. Porządek obrad: rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2003.

Jeszcze jeden komunikat. Posiedzenie klubu SLD-UP odbędzie się w przeddzień posiedzenia Senatu, o godzinie 19.00 w sali nr 217. Dziękuję, Pani Marszałek.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Przystępujemy do oświadczeń senatorów poza porządkiem obrad.

Przypominam, że zgodnie z art. 49 ust. 2 Regulaminu Senatu oświadczenia nie mogą trwać dłużej niż pięć minut. Przedmiotem oświadczenia mogą być sprawy związane z wykonywaniem mandatu, przy czym nie może ono dotyczyć spraw będących przedmiotem obrad bieżącego posiedzenia Senatu. Nad oświadczeniem senatorskim nie przeprowadza się dyskusji.

Bardzo proszę o zabranie głosu panią senator Olę Krzyżanowską.

Senator Olga Krzyżanowska:

Pani Marszałek! Wysoki Senacie!

Moje oświadczenie dotyczy wczorajszego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, uznającego ustawę o abolicji podatkowej i oświadczeniach majątkowych za niekonstytucyjną.

Jest to jasny i czytelny dowód, że prawo, które tworzymy w parlamencie, jest w wielu wypadkach niejasne, nieprecyzyjne, bez rozporządzeń wykonawczych, co często doprowadza do tego, że jest martwe, a nawet, jak się okazało w tym wypadku, niezgodne z konstytucją.

Wiemy, jak często jesteśmy zmuszeni nowelizować niedawno przez nas uchwalone ustawy ze względu na błędy w nich, które bardzo szybko uwidoczniają się podczas stosowania prawa. Niestaranne przygotowanie projektów ustaw przez rząd, a następnie nie zawsze zrozumiały pośpiech w procesie legislacyjnym jest jedną z przyczyn psucia prawa. Rzecz jasna, w parlamencie liczą się racje polityczne i przewaga głosów tej czy innej opcji politycznej. Nie mogą one jednak doprowadzać do tego, że Senat Rzeczypospolitej Polskiej przestaje zwracać uwagę na jakość tworzonego prawa.

Chcę przypomnieć, że przed miesiącem właśnie tu, w Senacie, odbyło się zorganizowane przez senacką Komisję Ustawodawstwa i Praworządności seminarium na temat „Senat i prawo”. Żałuję, że brak czasu nie pozwolił większości z nas uczestniczyć w tym spotkaniu. Z przykrością mogliśmy, jako senatorzy Polskiej Rzeczypospolitej, usłyszeć wygłoszoną przez znanych prawników bardzo spokojną, rzeczową krytykę jakości uchwalonego przez nas prawa.

Chciałabym też przypomnieć, jeśli chodzi o ustawę o abolicji podatkowej i deklaracjach majątkowych, że w Senacie, tu, na tej sali, w czasie debaty nad tą ustawą padały liczne zastrzeżenia. Sporo poprawek zgłosili nie tylko senatorowie opozycji, ale również senatorowie rządzącej koalicji, mimo to został przegłosowany wniosek o przyjęciu ustawy bez poprawek. Odrzucony został zgłoszony przez senatorów opozycji wniosek o od-

(senator O. Krzyżanowska)

rzucenie ustawy w całości, ze względu na wątpliwości co do konstytucyjności tej ustawy.

Wyrażam opinię, że nie jest to dobra rola dla Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przyjmować prawo szybko, niestaranie i doprowadzać do tego, że Trybunał Konstytucyjny musi nam zwracać uwagę. Dziękuję bardzo.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję, Pani Senator.

Bardzo proszę pana senatora Zbigniewa Kulaka o zabranie głosu.

Senator Zbigniew Kulak:

Pani Marszałek! Panie i Panowie Senatorowie!

Od wielu miesięcy otrzymuję i dzisiaj po raz kolejny otrzymałem list z głęboko politycznymi uwagami, komentarzami i złośliwościami pod adresem obecnej parlamentarnej koalicji rządzącej oraz wspieranego przez nią rządu. Jest to list, i wszystkie poprzednie, sygnowany przez przewodniczącego Rady Sekcji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Poczty, jak wynika z pieczętek, a więc domyślam się, że chodzi o Poczcie Polską. Akcentuję słowo „Polską”.

Pozwolę sobie pominąć merytoryczną zawartość tych listów, zresztą na polemikę z jednym z nich i tak nie otrzymałem odpowiedzi. Zastanawia mnie często czysto techniczna strona procedury rozsyłania tych listów do senatorów, a zapewne także posłów, i trudno mi przewidzieć, do jakich jeszcze adresatów. Otóż, Panie Ministrze – zwracam się do pana ministra infrastruktury

Marka Pola – każdy z tych listów, których koperty pozwoliłem sobie zachować, mimo swego formatu, najczęściej A-4 i stosownej wagi, oznaczony jest pieczęcią z adnotacją „sprawa służbowa wolna od opłaty pocztowej”. Zastanawiam się, czy rozsyłanie setek, a nawet tysięcy listów na koszt podatników jest działaniem zgodnym z poczuciem gospodarności i czy związek zawodowy, pobierający, jak się domyślam, składki członkowskie, nie powinien ponosić kosztów swojej korespondencji. Poglądy zawarte w kolejnych listach do parlamentarzystów, stoją, moim zdaniem, wyraźnie w konflikcie z czynami, czyli praktycznym rozumieniem przez władze związku zawodowego NSZZ „Solidarność” Pracowników Poczty – w domyśle, Poczty Polskiej – zasad działalności gospodarczej w warunkach rynkowych.

W związku z tym uprzejmie proszę o wyegzekwowanie od przewodniczącego tego związku, pana Jerzego Lacha, uregulowania należności z funduszy związku. Dziękuję.

Wicemarszałek Jolanta Danielak:

Dziękuję bardzo, Panie Senatorze.

Informuję, że senatorowie: Kazimierz Pawełek, Krystyna Doktorowicz, Wiesława Sadowska, Zbigniew Gołabek, Marian Lewicki i Tadeusz Bartos złożyli oświadczenia do protokołu.*

Informuję, że protokół dwudziestego ósmego posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji, zgodnie z art. 39 ust. 3 Regulaminu Senatu, zostanie udostępniony senatorom w terminie trzydziestu dni po posiedzeniu Senatu w Biurze Prac Senackich, pokój nr 255.

Zamykam dwudzieste ósme posiedzenie Senatu Rzeczypospolitej Polskiej piątej kadencji.

(Wicemarszałek trzykrotnie uderza laską marszałkowską).

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 54).

Wyniki głosowań

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1 J. Adamski	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
2 A. Anulewicz	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
3 F. Bachleda-Księżdzularz	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
4 M. Balicki	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
5 J. Bargieł	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6 T. Bartos	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
7 M. Berny	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	-	+	+
8 A. Biela	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
9 J. Bielawski	+	-	+	-	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
10 J. Bień	+	?	+	?	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
11 F. Bobrowski	+	?	+	?	+	+	-	+	+	?	+	+	+	+
12 K. Borkowski	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13 W. Bułka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
14 C. Christowa	+	-	+	-	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
15 A. Chronowski	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
16 J. Cieślak	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
17 Z. Cybulski	+	-	+	-	+	+	-	+	+	?	+	+	+	+
18 G. Czaja	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
19 J. Danielak	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
20 K. Doktorowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21 K. Drożdż	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
22 B. Drzęzła	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
23 H. Dzido	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
24 J. Dziemdziała	+	?	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
25 G. Ferenc	+	-	+	-	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
26 A. Gierek	+	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
27 W. Gładkowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
28 Z. Gołabek	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
29 H. Gołębiewski	+	+	+	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+
30 G. Grabowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
31 A. Graczyński	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
32 S. Izdebski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
33 A. Jaeschke	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
34 A. Jamróz	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
35 Z. Janowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
36 M. Janowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	?
37 Z. Jarmużek	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
38 R. Jarzembowski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
39 D. Kempka	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
40 A. Klepacz	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
41 J. Konieczny	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
42 A. Koszada	+	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
43 M. Kozłowski	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
44 Z. Kruszewski	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
45 O. Krzyżanowska	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	-
46 Z. Kulak	.	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
47 A. Kurska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48 I. Kurzępa	+	?	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
49 K. Kutz	+	+	+	+	?	+	-	+	.	+	+	+	+	+
50 G. Lato	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
51 M. Lewicki	+	.	.	-	+	+	-	+	+	#	+	+	+	+
52 G. Lipowski	+	?	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
53 T. Liszcz	+	+	+	+	+	+	?	+	?	+	+	+	+	?

. nieobecny; + za; - przeciw; ? wstrzymał się; # nie głosował

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
54 B. Litwiniec	+	?	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
55 J. Lorenz	+	+	+	?	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
56 W. Łęcki	+	?	+	+	+	+	-	+	+	?	+	+	+	+
57 W. Mańkut	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
58 J. Markowski	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
59 G. Matuszak	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
60 B. Mąsior	+	+	.	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
61 M. Mietła	.	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
62 S. Nicieja	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
63 G. Niski	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
64 M. Noga	+	?	+	?	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
65 L. Pastusiak	.	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
66 K. Pawełek	+	-	+	+	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
67 W. Pawłowski	+	+	+	-	+	+	+	+	+	.	+	+	+	+
68 J. Pieniążek	.	?	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
69 K. Piesiewicz	+	+	+	+	+	+	-	+	.	+	+	?	+	-
70 W. Pietrzak	.	+	+	-	+	.	-	+	+	+	+	+	+	+
71 Z. Piwoński	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
72 S. Plewa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
73 B. Podgórski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
74 L. Podkański	.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
75 J. Popiołek	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
76 Z. Religa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
77 Z. Romaszewski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
78 T. Rzemyskowski	+	-	+	-	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+
79 W. Sadowska	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
80 J. Sagatowska	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
81 E. Serocka	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
82 K. Sienkiewicz	+	+	+	+	+	+	?	+	+	+	+	+	+	+
83 D. Simonides	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
84 R. Sławiński	.	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
85 R. Smoktunowicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
86 J. Smorawiński	+	?	+	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
87 A. Spychalski	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
88 G. Staniszevska	.	?	+	+	?	?	+	?	+	+	+	+	+	+
89 H. Stokłosa	+	-	+	+	+	+	+	+	#	+	+	+	+	+
90 A. Stradomska	+	-	+	-	+	+	-	+	+	-	+	+	+	+
91 J. Suchański	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
92 J. Szafraniec	?	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
93 J. Sztorc	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
94 K. Szydłowski	+	?	+	?	+	+	?	+	?	+	+	+	+	+
95 M. Szyszkowska	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
96 A. Wielowieyski	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
97 E. Wittbrodt	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
98 T. Wnuk	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
99 Z. Zychowicz	.	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
100 M. Żenkiewicz	+	-	+	-	+	+	-	+	+	+	+	+	+	+
Obecnych	71	81	80	82	82	81	82	82	80	81	82	82	82	82
Za	69	33	80	39	78	80	24	81	77	63	82	80	82	71
Przeciw	0	34	0	37	0	0	49	0	0	13	0	1	0	9
Wstrzymało się	2	14	0	6	4	1	9	1	2	4	0	1	0	2
Nie głosowało	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0

Przemówienia i oświadczenia
senatorów
przekazane do protokołu,
niewygłoszone
podczas 28. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Henryka Stokłosa w dyskusji nad punktem drugim porządku obrad

Panie Marszałku! Panie i Panowie Senatorowie!

Oparta na rządowym projekcie ustawa o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw, nad którą właśnie debatujemy, jest, najkrócej rzecz ujmując, ustawową propozycją przedłużenia o rok czasu obowiązywania dotychczasowej ustawy.

To jest, niestety, zła wiadomość dla nowo wybranych samorządów. W przyszłym bowiem roku – wbrew wcześniejszym zapowiedziom rządu – nie będzie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zamiast niej po raz trzeci przedłużamy o rok żywot dotychczasowych przepisów, które pierwotnie miały obowiązywać tylko w latach 1999–2000. Znowu nie udało się uchwalić nowej ustawy, choć od dawna postulują to samorządowcy, domagający się dalej idącej decentralizacji finansów publicznych i zwiększenia samodzielności finansowej gmin, powiatów i województw. Tym razem mimo przygotowania projektu przez rząd i jego zasadniczej akceptacji przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego został on odłożony na półkę ze względu na zaplanowaną na przyszły rok generalną reformę finansów publicznych. Nie będę komentował tej decyzji. Merytorycznie być może jest ona słuszną, ale odłożenie tej sprawy poważnie komplikuje funkcjonowanie samorządów w Polsce i utrudnia start nowo wybranych rad.

Ustawa z 1998 r. była przygotowywana przez poprzedni parlament bardzo szybko, podobnie jak cała reforma samorządowa, i miała wiele niedociągnięć, wiele niedoskonałości i błędów. Była wprowadzana wbrew wcześniejszemu stanowisku wielu środowisk i osób w Polsce, które wtedy ostrzegały, że reforma samorządowa będzie zbyt droga, zbyt wiele będzie kosztować nasze państwo, że nie jest do końca przygotowana i że za niskie są dochody własne samorządów. Tych obiekcji było znacznie więcej. I dziś ze smutną satysfakcją mogę powiedzieć, że życie potwierdziło także mój ówczesny sprzeciw wyrażony w tej Izbie. Dotyczy to zwłaszcza powiatów, przeciwko powołaniu których gwałtownie wówczas protestowałem, twierdząc, że nie stać naszego kraju na trzy szczeble samorządów.

Niestety, wszystkie obawy ówczesnych krytyków tak zwanej reformy samorządowej potwierdziły się zwłaszcza w odniesieniu do powiatów, które mają dość iluzoryczne kompetencje i jeszcze bardziej iluzoryczne pieniądze. W ostatnich latach systematycznie malały ich dochody z podatków, w niektórych powiatach nawet o 50%. Niewystarczające były i są środki na zadania zlecone, dlatego większość powiatów musi dopłacać ze środków własnych do realizacji zadań będących zadaniami rządu, uszczuplając tym samym środki na realizację zadań własnych. Zabierane są w wielu powiatach środki z subwencji drogowej czy oświatowej.

Samorządy powiatowe znalazły się w nieciekawej sytuacji także z powodu rosnącego zadłużenia szpitali. W niektórych powiatach poziom tego zadłużenia zbliża się do ich dochodów rocznych. To zadłużenie w każdej chwili może stać się długiem powiatu. W tej sytuacji rodzi się dość dramatyczne pytanie: i co wtedy?

Wiele krytycznych uwag zgłosić też trzeba do sposobu naliczania subwencji drogowej.

Niepokojącym zjawiskiem jest również uszczuplanie kompetencji powiatów. Myślę tu o odebraniu powiatom nadzoru nad inspekcją sanitarną oraz o próbach ograniczenia ich wpływów na Policję.

Jeśli te negatywne trendy będą się utrzymywać, wnet okaże się, że powiaty będą zajmować się tylko przysłowiową biedą. Zostaną im domy pomocy społecznej, zasiłki, wypłaty dla bezrobotnych – bo na prace interwencyjne pieniędzy jest mało – i cała obsługa socjalna.

Wobec tych faktów czas postawić sobie odważnie pytanie: czy w Polsce w ogóle są potrzebne powiaty? A ponieważ odkręcić się już tej decyzji nie da, trzeba postawić to pytanie inaczej: czy potrzeba w Polsce aż tylu powiatów?

Podczas kampanii wyborczej w ubiegłym roku działacze SLD mówili o konieczności likwidacji niektórych powiatów, zwłaszcza w tych miejscowościach, gdzie funkcjonują obok siebie powiaty ziemskie i grodzkie. W rzeczywistości nic się nie zmieniło, a nawet powołano kilkanaście nowych powiatów. Tegoroczne wybory samorządowe były kolejną okazją, by to zmienić. Niestety, i tej możliwości nie wykorzystano.

Panie i Panowie! Samorządy z niecierpliwością oczekują na ustawę o finansowaniu ich zadań, ustawę jasną i czytelną, dającą większy udział środków własnych w budżecie samorządów, dającą jasny i czytelny podział kompetencji, zadań oraz pełne ich sfinansowanie.

Wobec odłożenia takiego projektu do przyszłego roku musimy znowu nowelizować ustawę starą. Musimy, nazywając rzecz po imieniu, przyjąć zwykłą protezę, która przedłuża dotychczasowy sposób finansowania samorządów o kolejny rok, dostosowuje ją do obecnej sytuacji oraz daje po prostu możliwość funkcjonowania samorządów od 1 stycznia przyszłego roku.

W tej sytuacji nie pozostało mi nic innego jak ustawę tę poprzeć w głosowaniu.

Oświadczenie złożone przez senatora Tadeusza Bartosa

Oświadczenie skierowane do ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Moje oświadczenie dotyczy ustawy z dnia 3 marca 2002 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, DzU nr 26 poz. 306, z późniejszymi zmianami.

Art. 2 tey ustawy określa, do jakich osób ma ona zastosowanie. Są w nim wymienieni między innymi kierownicy oraz zastępcy kierowników jednostek wymienionych w art. 1 ustawy. W praktyce problem dotyczy dyrektorów i zastępców dyrektorów oraz głównych księgowych instytucji kultury, dla których województwo jest organem założycielskim.

Art. 5 ust. 1 ustawy stanowi, że osobom tym przysługuje wyłącznie wynagrodzenie miesięczne, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Ust. 2 i 3 mówią zaś, że osoby te mogą mieć przyznane świadczenie dodatkowe oraz nagrodę roczną. Sprawa nagrody rocznej jest uregulowana, ale wątpliwości i kontrowersje budzi sprawa przyznawania świadczeń dodatkowych. Co prawda w art. 11 ust. 1 określono ogólnie, jakie są to świadczenia: świadczenia z tytułu zatrudnienia, w tym bytowe, socjalne, komunikacyjne oraz ubezpieczenia majątkowe i osobowe, inne bądź wyższe niż ustalone w regulaminach wynagrodzenia, zakładowych i ponadzakładowych układach zbiorowych pracy oraz w odrębnych przepisach, jednak w ust. 3 tegoż artykułu znajduje się delegacja dla prezesa Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowego wykazu świadczeń dodatkowych oraz trybu ich przyznawania. Ponieważ delegacja ta nie została dotychczas wykonana, powstaje problem, jak traktować nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne wszystkich dyrektorów, zastępców oraz głównych księgowych w instytucjach kultury, a także dodatkowe wynagrodzenia dyrektorów teatrów oraz dyrektorów filharmonii za reżyserię spektakli oraz przygotowanie koncertów symfonicznych i dyrygowanie nimi. Teraz podpisywane są odrębne umowy na każde z tych zadań.

Praktycznie rzecz biorąc, w związku z brakiem rozporządzenia prezesa Rady Ministrów uprawnienia do świadczeń dodatkowych uznać należałoby za martwe. Dlatego konieczne jest niezwłoczne uregulowanie tych spraw, a przede wszystkim precyzyjne określenie wynagrodzenia miesięcznego oraz opublikowanie rozporządzenia prezesa Rady Ministrów w sprawie świadczeń dodatkowych.

Nie jest też jasne, czy w kontekście przepisów tak zwanej ustawy kominowej pracownicy instytucji kultury, do których ustawa kominowa ma zastosowanie, mają prawo do składników wynagrodzenia przysługujących im na podstawie przepisów rozporządzeń ministra kultury: z dnia 31 marca 1992 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niektórych instytucji kultury, DzU nr 45 poz. 446, z późniejszymi zmianami; z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w instytucjach kultury prowadzących w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury, DzU nr 45 poz. 446, z późniejszymi zmianami – między innymi dodatku funkcyjnego, dodatku za prace wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia, szczególnie niebezpiecznych, dodatkowego wynagrodzenia za występy i opracowania artystyczne.

Uprzejmie proszę Pana Ministra o wnikliwe rozpatrzenie zasygnalizowanego przeze mnie problemu i podjęcie stosownych decyzji.

Z poważaniem
Tadeusz Bartos

Oświadczenie złożone przez senator Krystynę Doktorowicz

Oświadczenie skierowane do ministra skarbu państwa Wiesława Karczmarska

Wielce Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się z prośbą o przychylne rozważenie wniosku Zarządu Huty Metali Nieżelaznych „Szopienice” Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach, skierowanego do Departamentu Restrukturyzacji i Pomocy Publicznej w Ministerstwie Skarbu Państwa, dotyczącego udzielenia pomocy przedsiębiorstwu w oparciu o art. 14 pkt 1 ustawy z 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorstw.

Huta „Szopienice” zwraca się z prośbą o podwyższenie kapitału zakładowego spółki przez Skarb Państwa o kwotę 10 milionów zł oraz udzielenie pożyczki długoterminowej na pięć lat w tej samej wysokości. HMN „Szopienice” SA spełnia wszystkie wymogi pozwalające na uznanie spółki za przedsiębiorcę będącego w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu ustawy. Firma ta prowadzi efektywny proces restrukturyzacji, którego efekty będą znaczące już w roku 2003. Obecnym problemem spółki jest niedokapitalizowanie, które nie pozwala na ciągłość produkcji i wykorzystanie skutków działań restrukturyzacyjnych.

Uzyskanie przez HMN „Szopienice” środków pomocowych pozwoliłoby na zatrzymanie postępującej w spółce utraty płynności, zwiększenie wykorzystania zdolności produkcyjnych, poprawę struktury finansowania i utrzymanie dotychczasowych miejsc pracy nieobjętych programem restrukturyzacji zatrudnienia.

Pomoc Ministerstwa Skarbu Państwa dla huty „Szopienice” pozwoliłaby rozwiązać problemy ekonomiczne przedsiębiorstwa o dużym potencjale, a także zatrzymałaby degradację społeczną w dzielnicy Szopienice.

Pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra, iż ostatni argument ma szczególne znaczenie wobec narastającej fali strajków i niezadowolenia społecznego na Śląsku.

Łączę wyrazy szacunku
Krystyna Doktorowicz

Oświadczenie złożone przez senatora Mariana Lewickiego

Oświadczenie skierowane do ministra spraw wewnętrznych i administracji Krzysztofa Janika

Szanowny Panie Ministrze!

Działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, bezpieczeństwa jego obywateli bardzo często są postrzegane jako swoisty miernik skuteczności władzy, jej zdolności do rozwiązywania podstawowych problemów obywateli.

Wszyscy mamy świadomość, że nie da się tego osiągnąć bez sprawnego, skutecznego aparatu państwowego. Bardzo ważną rolę spełniają dobrze realizujące swe zadania Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna itd. Wszyscy mamy świadomość, że bez istotnych nakładów finansowych te organy nie osiągną dużej sprawności. Niestety, mamy również świadomość, w jak trudnych warunkach przyszło nam działać, jak skromne środki finansowe przyszło nam dzielić w parlamencie. Rozumiem, że zakładany w budżecie realny wzrost środków na Policję czy Państwową Straż Pożarną jest – w znanej sytuacji budżetowej – optymalny.

Zwracam się jednak do Pana Ministra z apelem o dołożenie wszelkich starań, aby planowane środki na podwyżki dla policjantów i strażaków w rzeczywistości skierowane zostały przede wszystkim do pracujących na najniższych stanowiskach. Oni ciągle jeszcze są niewystarczająco opłacani, a na nich spoczywa główny ciężar walki z przestępcami czy żywiołami. To te grupy są najbardziej zagrożone w codziennej służbie. Dotychczasowe praktyki rozdzielania podwyżek płac według skali procentowej powodowały, iż najniżej uposażony z definicji otrzymywał najniższe podwyżki i w konsekwencji rozpiętość uposażeń powiększała się.

Wiem, że przy skromnych środkach finansowych nie ma zadowalającej metody podziału, każda, jakakolwiek byłaby zastosowana, będzie powodowała różne oceny. Pozwolę sobie jednak zauważyć, iż często używane wskaźniki procentowe i inne wyliczanki zamazują rzeczywisty obraz.

Apeluję zatem do Pana o zwrócenie szczególnej uwagi na osoby z tak zwanej pierwszej linii, pełniące służbę w Policji i Państwowej Straży Pożarnej, tak by w należyty sposób, także przy podwyżkach płac, były one zauważone i docenione.

Z poważaniem
Marian Lewicki

Oświadczenie złożone przez senatora Mariana Lewickiego

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra finansów Grzegorza Kołodki

Szanowny Panie Premierze!

Na początku sierpnia 2002 r. podjął Pan bardzo ważną decyzję, dotyczącą obniżenia podatku akcyzowego na wyroby spirytusowe o 30%. Decyzja wywołała szeroką dyskusję, miała zarówno zwolenników, jak i przeciwników. Zwolennicy podnosili, że należy do tych, które wpłyną pozytywnie na ograniczenie nielegalnego importu, zwiększenie sprzedaży wyrobów krajowych, wzrost aktywności gospodarczej i w ostateczności spowoduje wzrost wpływów budżetowych. Z kolei przeciwnicy argumentowali, że obniżenie akcyzy spowoduje większą dostępność alkoholu i wzrost spożycia, utrudni walkę z alkoholizmem, a w konsekwencji zwiększy koszty społeczne, obciążające budżet państwa. Twierdzili, że jest to decyzja, która nie spowoduje istotnych korzyści dla budżetu państwa.

Aktualnie, po kilku miesiącach obowiązywania obniżonej akcyzy, można jak sądzę wstępnie oszacować skutki finansowe dla budżetu państwa, a w szczególności ustalić, czy faktycznie obniżenie akcyzy spowodowało, tak jak zakładano, wzrost sprzedaży, a tym samym wzrost wpływów finansowych. Ważny aspekt skutków tej decyzji to także ocena przez służby graniczne powszechnego dotychczas zjawiska zwiększonego zainteresowania obywateli zakupami alkoholi wysokogatunkowych u naszych najbliższych sąsiadów.

Rozumiem, że na pełne oszacowanie skutków finansowych potrzebna jest znacznie szersza perspektywa czasowa niż kilka miesięcy, ale, jak sądzę, monitorowanie tego zjawiska jest dla Pana, a przede wszystkim dla budżetu, niezwykle ważne.

Reasumując, proszę Pana Premiera o informację w kwestii zaobserwowanych skutków finansowych dla budżetu państwa, a w szczególności wielkości sprzedaży, wpływów podatkowych oraz faktycznego ograniczenia przywozu alkoholi z zagranicy. Nie ukrywam, że spodziewam się, że przedstawione przez Pana Premiera dane potwierdzą słuszność podjętej wcześniej decyzji.

Z poważaniem
Marian Lewicki

Oświadczenie złożone przez senatora Kazimierza Pawełka

Oświadczenie skierowane do ministra kultury Waldemara Dąbrowskiego

W Kazimierzu nad Wisłą znajduje się dom i posesja Marii Kuncewiczowej. Jest to nie tylko muzeum po sławnej pisarce, ale także miejsce systematycznych spotkań pisarzy, aktorów, filmowców i innych twórców kultury. Ośrodek ten promieniuje swoją działalnością na cały region.

Nad popularną Kuncewiczówką zawisły teraz czarne chmury. Syn sławnej pisarki, zamieszkały w USA, zamierza bowiem sprzedać ojcowiznę, co może oznaczać tragedię dla tak ważnego dla naszej kultury miejsca, jeśli Kuncewiczówka przejdzie w nieodpowiednie ręce.

W roku ubiegłym narodziła się koncepcja wykupienia Kuncewiczówki przez Bibliotekę Narodową ze środków Ministerstwa Kultury. Wtedy też zapewniano, że środki finansowe niezbędne na wykupienie Kuncewiczówki zostały przyręczone.

Pragnę zapytać Pana Ministra, czy zapewnienia Pana poprzednika są nadal aktualne i czy pieniądze na zakup Kuncewiczówki są zapewnione? Ratunek dla Kuncewiczówki jest niezbędny. Jej utrata byłaby wielką stratą dla naszej kultury.

Kazimierz Pawełek

Oświadczenie złożone przez senator Wiesławę Sadowską oraz senatora Zbigniewa Gołabka

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra infrastruktury Marka Pola

Szanowny Panie Premierze!

Pragniemy zwrócić się do Pana w imieniu piętnastu tysięcy podróżnych dojeżdżających do pracy koleją na trasie Radom – Warszawa. Obecnie, dzięki osobistemu zaangażowaniu Pana i pana ministra Mieczysława Muszyńskiego, na tej trasie prowadzone są roboty mające na celu poprawę stanu technicznego torów. Według informacji podawanych w mediach remont ten miał pozwolić dojeżdżającym do pracy z Radomia i Skarżyska-Kamiennej do stolicy na skrócenie czasu podróży o około sześciu minut. Jednak osoby układające nowy, wchodzący w życie 15 grudnia 2002 r. rozkład jazdy pociągów w spółce z o.o. „Przewozy Regionalne” wydłużyły rozkładowy czas dojazdów pociągów pospiesznych dowożących ludzi do pracy. Ponadto pociąg relacji Warszawa Zachodnia – Skarżysko-Kamienna przeniesiono z godziny 16.15 na godzinę 19.15, co czyni dojazd do domu bardziej uciążliwym.

W związku z brakiem sensownej odpowiedzi od spółek PKP SA na monity pasażerów zwracamy się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o przyjrzenie się sprawie i pomoc w zakresie mobilizacji spółki „Przewozy Regionalne”, układającej nowe rozkłady jazdy. Pasażerowie permanentnie korzystający z usług PKP chcieliby, aby wchodzący w życie dnia 15 grudnia 2002 r. rozkład jazdy był sensowny, to znaczy uwzględniał nakłady poniesione na remont torów i potrzeby w zakresie dojazdów do domu po godzinie 16.00 oraz utrzymania dotychczasowego rozkładu jazdy PKP z Radomia do Warszawy i z Warszawy do Radomia. Ma to uzasadnienie społeczne i ekonomiczne, a kursy w godzinach szczytu są rentowne.

Obecnie jest Pan ostatnią nadzieją dojeżdżających do pracy pociągami z Radomia i Skarżyska-Kamiennej do Warszawy na zmianę absurdalnie przygotowanego nowego rozkładu jazdy. W imieniu rzeszy podróżnych prosimy o wszelką możliwą pomoc.

Z wyrazami szacunku
Wiesława Sadowska
Zbigniew Gołabek

Uchwały Senatu RP
podjęte
na 28. posiedzeniu Senatu

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 listopada 2002 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony
Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 listopada 2002 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
w latach 1999-2002 oraz niektórych innych ustaw**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2002 oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

1) w art. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) w art. 24 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) kwoty rekompensującej dochody utracone bezpośrednio z tytułu ustawowych ulg i zwolnień, określonych w:

a) art. 12 ust. 1 pkt 4-6, ust. 2 pkt 5 i ust. 6, art. 13 ust. 1, art. 13a ust. 1 i 2, art. 13b ust. 1 oraz art. 13c ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 137, poz. 926, z 1998 r. Nr 108, poz. 681, z 2001 r. Nr 81, poz. 875, oraz z 2002 r. Nr ..., poz. ...),

b) art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr ..., poz. ...),

c) art. 7 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 i Nr ..., poz. ...).”;

2) w art. 5 przed pkt 1 dodaje się pkt ... w brzmieniu:

„...”) w art. 39a w ust. 1 wyrazy „2001 – 2002” zastępuje się wyrazami „2001 – 2003”;

3) w art. 5 w pkt 1, w art. 56a po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyrazy „oraz art. 39a ust. 6”;

4) w art. 5 w pkt 2 w lit. b, w ust. 2 po wyrazach „art. 39 ust. 2,” dodaje się wyrazy „art. 39a,” oraz po wyrazach „na 2003 r.” dodaje się wyrazy „oraz w zakresie uzyskania części rekompensującej subwencji ogólnej z tytułu nieuzyskania dochodów na skutek nieregulowania przez przedsiębiorstwo górnicze należności z tytułu opłaty eksploatacyjnej.”;

5) dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr ..., poz. ...) uchyla się art. 10.”;

6) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W 2003 r. gminy otrzymują część rekompensującą subwencji ogólnej z tytułu ulg i zwolnień ustawowych, określonych w art. 24 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2002 w brzmieniu obowiązującym do końca 2002 r., w wysokości wynikającej z dokonania rozliczenia faktycznych rocznych skutków, wynikających z decyzji i nakazów płatniczych oraz deklaracji podatkowych za rok podatkowy 2002.”.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Senat wprowadził 6 poprawek do ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 – 2002 oraz niektórych innych ustaw.

Poprawki nr 1, 5 i 6 wynikają z przyjęcia przez Sejm ustaw: o podatku leśnym, o zmianie ustawy o podatku rolnym oraz o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. W ustawach tych następuje zmiana w numeracji poszczególnych artykułów, które są przywoływane w art. 24 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 – 2002. Nowe brzmienie art. 24 pkt 2 uwzględnia zmiany wprowadzone wymienionymi ustawami w zakresie zwolnień i ulg, które zmniejszają dochody gmin, i w związku z tym, stanowią podstawę do uzyskania przez te gminy części rekompensującej subwencji ogólnej (poprawka nr 1). Poprawka nr 5 uchyla w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym przepis art. 10, dokonujący zmiany w art. 24 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999 – 2002, który przewidywał rekompensowanie gminom dochodu utraconego na skutek ustawowych ulg i zwolnień, przewidzianych dla zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej, w części rekompensującej subwencji ogólnej. Zważywszy na rozwiązanie przyjęte w ustawie zmieniającej ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przewidujące rekompensowanie gminom utraconych dochodów przez Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, utrzymanie w mocy wskazanego art. 10 spowodowałoby otrzymywanie przez gminy podwójnej rekompensaty. Poprawka nr 6 jest konsekwencją omówionych zmian.

Przyjmując poprawki nr 2, 3 i 4 Senat wskazał na potrzebę utrzymania w 2003 r. rozwiązania przewidzianego w ustawie o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych, w oparciu o które gminom górniczym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej, z tytułu utraconych przez gminę górniczą dochodów na skutek nieuregulowania przez przedsiębiorstwo górnicze należności z tytułu opłaty eksploatacyjnej.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 listopada 2002 r.

**w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług
oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy
oraz ustawę - Kodeks karny skarbowy**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2002 r. ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę - Kodeks karny skarbowy, wprowadza do jej tekstu następującą poprawkę:

– w art. 1 w pkt 11:

a) zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„w art. 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:”,

b) ust. 5 oznacza się jako ust. 1.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Senat usunął z rozpatrywanej ustawy zmieniającej przepis zawarty obecnie w art. 54 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług, który byłby sprzeczny z dodawaną przez nowelizację w tymże artykule w ust. 5 zasadą, w myśl której towary i usługi nie wymienione w klasyfikacjach statystycznych podlegają opodatkowaniu stawką w wysokości 22%. Mimo, iż przepis ust. 1 ma charakter przejściowy, to pozostałby w ustawie i kłóciłby się z przepisem ust. 5 o analogicznej treści, pozbawionej jednakże ograniczenia czasowego.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 listopada 2002 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 30 października 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 3 w lit. b, w ust. 9 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) zakres, tryb i terminy uzgodnień, opinii i konsultacji:
 - a) programów i planów działalności podmiotów, o których mowa w ust. 2, z zarządzeniem województwa oraz ich projektów z ministrem,
 - b) planu działalności podmiotu, o którym mowa w ust. 2a, z zarządzeniem województwa oraz jego projektu z ministrem,
 - c) planu finansowego środka specjalnego, o którym mowa w art. 47b ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach, z zarządzeniem województwa oraz jego projektu z ministrem
 - z uwzględnieniem zadań realizowanych przez te podmioty i przeznaczenia środka specjalnego oraz przy zapewnieniu sprawnego przeprowadzania procedur,”;
- 2) w art. 1 w pkt 3 w lit. b, w ust. 9 w pkt 2 po wyrazach „ust. 2” dodaje się wyrazy”, 3 i 4”;
- 3) w art. 1 w pkt 5, w ust. 4 wyraz „wspólnego” zastępuje się wyrazem „zgodnego”;
- 4) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.”.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

UZASADNIENIE

Senat RP po rozpatrzeniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, postanowił wprowadzić 4 poprawki. Trzy poprawki (poprawka nr 1, 2 i 3) mają charakter doprecyzowujący, natomiast poprawka nr 4 zmienia przepis o wejściu w życie ustawy.

Poprawka nr 1 wiąże się z art. 1 pkt 3 lit. b, który zawiera delegację do określenia przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia, zakresu, trybu i terminów uzgodnień, opinii i konsultacji projektów i planów działań podmiotów wskazanych w art. 14 ust 2 i 2a tj. organów zarządzających agencjami i funduszami wymienionymi w ustawie oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W przywołanym art. 14 ust. 2 i 2a jest mowa o obowiązku uzgadniania z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego projektów programów i planów działań, albo też zasięgania jego opinii w zakresie projektu planu działalności, natomiast konsultacje przeprowadzane z zarządem województwa dotyczą programów i planów działalności. Wskazane przyczyny skłoniły Senat do zmodyfikowania omawianego przepisu tak, aby konsekwentnie uwzględniał rozwiązania przyjęte w ustawie.

Poprawka nr 2 modyfikuje przepis stanowiący delegację ustawową tak, aby tryb rozwiązywania problemów nieuzgodnionych, który ma być uregulowany w rozporządzeniu, uwzględniał przewidziany w ustawie tryb postępowania w zakresie tych spraw.

Poprawka nr 3 wiąże się z wątpliwością Senatu, jaką budzi użycie w art. 1 w pkt 5 pojęcia „wspólne oświadczenie stron”. Pojęcie to jest nowe na gruncie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, która posługuje się sformułowaniem „zgodnego oświadczenia stron”. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż wspólne oświadczenie stron nie przesądza o zgodności stron w zakresie treści zmian wprowadzanych do kontraktu, co wydaje się być istotą przy modyfikacji kontraktu wojewódzkiego.

Poprawka nr 4 przewiduje jako dzień wejścia w życie ustawy 1 stycznia 2003 r., tak aby uproszczony tryb dokonywania zmian w kontraktach wojewódzkich obowiązywał od początku przyszłego roku.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 listopada 2002 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej
w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2002 r. ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

MARSZAŁEK SENATU

Longin PASTUSIAK

Treść

28. posiedzenia Senatu w dniu 21 listopada 2002 r.

Otwarcie posiedzenia	
Wyznaczenie sekretarzy	
Uczczenie minutą ciszy pamięci zmarłego senatora trzeciej kadencji Zenona Nowaka	
Przyjęcie protokołów dwudziestego piątego i dwudziestego szóstego posiedzenia	
Projekt porządku obrad	
Wniosek formalny o skreślenie z porządku obrad punktu czwartego: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o świadczeniu usług ratownictwa medycznego senator Krystyna Sienkiewicz	4
Przyjęcie wniosku formalnego	
Wniosek formalny o skreślenie z porządku obrad punktu czwartego: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego senator Marian Noga	4
Przyjęcie wniosku formalnego	
Zatwierdzenie porządku obrad dwudziestego ósmego posiedzenia	
Informacja o wyborze marszałka Longina Pastusiaka na wiceprzewodniczącego Zgromadzenia Północnoatlantyckiego senator Marian Żenkiewicz	4
Punkt pierwszy porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych	
Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego senator sprawozdawca Grzegorz Niski	5
Zapytania i odpowiedzi senator Lesław Podkański	6
senator Grzegorz Niski	6
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej podsekretarz stanu Piotr Urbankowski	7

Otwarcie dyskusji	
Zamknięcie dyskusji	
Punkt drugi porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw	
Sprawozdanie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej senator sprawozdawca Apolonia Klepacz	7
Zapytania i odpowiedzi senator Dorota Simonides	8
senator sprawozdawca Apolonia Klepacz	8
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz	9
Zapytania i odpowiedzi senator Adam Graczyński	9
podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz	10
senator Gerard Czaja	10
podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz	10
senator Mieczysław Janowski	11
podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz	11
Otwarcie dyskusji senator Mieczysław Janowski	11
senator Adam Graczyński	12
senator Genowefa Grabowska	14
Zamknięcie dyskusji	
Wystąpienie podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów podsekretarz stanu Jacek Uczkiewicz	14
Punkt trzeci porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy	

Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych		
senator sprawozdawca		
Mieczysław Mietła	15	
Wystąpienie podsekretarza stanu		
w Ministerstwie Finansów		
podsekretarz stanu		
Tomasz Michalak	16	
Otwarcie dyskusji		
senator Jolanta Popiołek	16	
Zamknięcie dyskusji		
Wystąpienie podsekretarza stanu		
w Ministerstwie Finansów		
podsekretarz stanu		
Tomasz Michalak	17	
Punkt czwarty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego		
Sprawozdanie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej		
senator sprawozdawca		
Zbigniew Gołabek	17	
Wznowienie obrad		
Punkt czwarty porządku obrad (cd.)		
Wystąpienie podsekretarza stanu		
w Ministerstwie Gospodarki		
podsekretarz stanu		
Ewa Freyberg	18	
Zapytania i odpowiedzi		
senator Mieczysław Janowski	19	
senator Gerard Czaja	19	
senator Zbigniew Zychowicz	20	
podsekretarz stanu		
Ewa Freyberg	20	
Otwarcie dyskusji		
senator Zbyszko Piwoński	22	
Zamknięcie dyskusji		
Punkt piąty porządku obrad: stanowisko Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym		
Sprawozdanie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego		
senator sprawozdawca		
Jerzy Adamski	23	
Wystąpienie sekretarza stanu		
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji		
sekretarz stanu		
Zbigniew Sobotka	24	
Zapytania i odpowiedzi		
senator Andrzej Chronowski	26	
senator Mieczysław Janowski	26	
senator Gerard Czaja	27	
senator Aleksandra Koszada	27	
senator Tadeusz Bartos	27	
senator Grzegorz Lipowski	27	
sekretarz stanu		
Zbigniew Sobotka	27	
senator Aleksandra Koszada	29	
sekretarz stanu		
Zbigniew Sobotka	29	
Otwarcie dyskusji		
senator Mieczysław Janowski	29	
senator Grzegorz Lipowski	30	
senator Maria Berny	31	
senator Jerzy Adamski	32	
Zamknięcie dyskusji		
Komunikaty		
Wznowienie obrad		
Punkt pierwszy porządku obrad (cd.)		
Głosowanie nr 1	34	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych		
Punkt drugi porządku obrad (cd.)		
Sprawozdanie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej		
senator sprawozdawca		
Apolonia Klepacz	33	
senator Adam Graczyński	34	
senator Jerzy Markowski	34	
Wystąpienie podsekretarza stanu		
w Ministerstwie Finansów		
podsekretarz stanu		
Jacek Uczkiewicz	34	
senator Andrzej Chronowski	37	
Głosowanie nr 2	38	
Głosowanie nr 3	38	
Głosowanie nr 4	38	
Głosowanie nr 5	38	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999–2002 oraz niektórych innych ustaw		
Punkt trzeci porządku obrad (cd.)		
Sprawozdanie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych		
senator sprawozdawca		
Mieczysław Mietła	38	
Głosowanie nr 6	38	
Głosowanie nr 7	38	
Głosowanie nr 8	38	
Podjęcie uchwały w sprawie ustawy zmieniającej ustawę o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, ustawę o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy		
Punkt czwarty porządku obrad (cd.)		
Głosowanie nr 9	39	
Głosowanie nr 10	39	
Głosowanie nr 11	39	
Głosowanie nr 12	39	
Głosowanie nr 13	39	

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego

Punkt piąty porządku obrad (cd.)

Głosowanie nr 14 39

Podjęcie uchwały w sprawie ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o administracji rządowej w województwie i ustawy o samorządzie powiatowym

Komunikaty

Oświadczenia

senator Olga Krzyżanowska 40

senator Zbigniew Kulak 41

Zamknięcie posiedzenia

Wyniki głosowań

Przemówienia i oświadczenia senatorów

przekazane do protokołu,

niewyłoszone

podczas 28. posiedzenia Senatu

Przemówienie senatora Henryka Stokłosa

w dyskusji nad punktem drugim

porządku obrad 49

Oświadczenie złożone

przez senatora Tadeusza Bartosa 50

Oświadczenie złożone

przez senator Krystynę Doktorowicz 51

Oświadczenie złożone

przez senatora Mariana Lewickiego 52

Oświadczenie złożone

przez senatora Mariana Lewickiego 53

Oświadczenie złożone

przez senatora Kazimierza Pawełka 54

Oświadczenie złożone

przez senator Wiesławę Sadowską

oraz senatora Zbigniewa Gołąbka. 55

Uchwały

Uchwała Senatu w sprawie ustawy

o zmianie ustawy o powszechnym

obowiązku obrony

Rzeczypospolitej Polskiej

oraz ustawy o służbie wojskowej

żołnierzy zawodowych 59

Uchwała Senatu w sprawie ustawy

o zmianie ustawy o dochodach

jednostek samorządu terytorialnego

w latach 1999–2002

oraz niektórych innych ustaw 60

Uchwała Senatu w sprawie ustawy

zmieniającej ustawę o podatku

od towarów i usług oraz o podatku

akcyzowym, ustawę o oznaczaniu

wyrobów znakami skarbowymi akcyzy

oraz ustawę – Kodeks karny skarbowy . . . 62

Uchwała Senatu w sprawie ustawy

o zmianie ustawy o zasadach

wspierania rozwoju regionalnego 64

Uchwała Senatu w sprawie ustawy

o zmianie ustawy o Policji,

ustawy o administracji rządowej

w województwie i ustawy

o samorządzie powiatowym. 66